

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Programı

TÜRKİYE'DE ÇOCUK EDEBİYATI ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BETİMSEL BİR ANALİZ (2018-2023)

Beliz İmge İÇGEN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

Liderlik, araştırma, inovasyon, kaliteli eğitim ve değişim ile

Daha ileriye ... En İyiyeye ...

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Programı

TÜRKİYE'DE ÇOCUK EDEBİYATI ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALAR
ÜZERİNE BETİMSEL BİR ANALİZ (2018-2023)

A DESCRIPTIVE ANALYSIS OF GRADUATE STUDIES ON CHILDREN'S LITERATURE IN
TÜRKİYE (2018-2023)

Beliz İmge İÇGEN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

Kabul ve Onay

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne,

Beliz İmge İÇGEN'nin hazırladığı Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Üzerine Yapılan Lisansüstü Çalışmalara Betimsel Bir Analiz (2018-2023) "" başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından **Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

J¼ri Başkanı	Prof. Dr. Mehmet Akif SÖZER	İmza
J¼ri Üyesi (Danışman)	Prof. Dr. Hakan Dedeoğlu	İmza
J¼ri Üyesi	Prof Dr. Özlem Baş	İmza
J¼ri Üyesi	Unvan Ad SOYADI	İmza
J¼ri Üyesi	Unvan Ad SOYADI	İmza

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki j¼ri üyeleri tarafından 28 / 06 / 2024 tarihinde uygun gör¼lm¼ř ve Enstit¼ Yönetim Kurulunca / / tarihi itibarıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼r¼

Öz

Bu çalışma 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü araştırmaları incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmalar Kathy G. Short'un Resarch and Professional Resources in Childrens's Literatüre: Piecing a Patchwork isimli kitabında yer alan çocuk edebiyatı araştırma türleri ve konuları sınıflandırması doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Sınıflandırma teorik analiz, tematik içerik analizi metin ve edebi analiz, yazar ve çizer çalışması, okuma tutumları ve ilgi alanları, aile ve okulöncesi okuryazarlık, tarihsel araştırma, literatür temelli müfredat, öğretim stratejileri ve okur tepki araştırmaları olmak üzere 11 temadan oluşmaktadır. Bu temalara ek olarak, araştırmaya araştırmacı tarafından birden fazla temayı içeren araştırmalar ve çocuk edebiyatı uyarlamaları temaları dahil edilmiştir. 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü araştırmaları incelemeyi amaçlayan bu araştırmada çalışmalar doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analizle analiz edilmiştir. Araştırmayla birlikte; incelenen çalışmalarda yüksek lisans tezlerinin daha fazla olduğu, genellikle nitel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği, çalışmaların büyük çoğunluğunun kuramsal çerçeve bölümüne yer verdiği tespit edilmiştir. Çalışmalarda en çok yer alan tema metin ve edebi analizken en az yer alan temanın okuma stratejileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda çocuk edebiyatı araştırmacılarına öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Çocuk Edebiyatı, Betimsel Analiz, Lisansüstü Çalışmalar

Abstract

This study aimed to examine postgraduate research conducted in the field of children's literature between 2018 and 2023. Postgraduate studies in children's literature were classified according to the categorization of research types and topics in children's literature by Kathy G. Short in her book "Research and Professional Resources in Children's Literature: Piecing a Patchwork". The classification consists of 11 themes: theoretical analysis, thematic content analysis of texts and literary analysis, author and illustrator studies, reading attitudes and interests, family and preschool literacy, historical research, literature-based curriculum, teaching strategies, and reader-response research. In addition to these themes, studies that encompassed multiple themes and adaptations of children's literature were included in the research. In this study, which aimed to examine postgraduate research conducted in the field of children's literature between 2018 and 2023, the works were examined through document analysis method. The obtained data were analyzed through descriptive analysis. Along with the research, it was found that there were more master's theses in the examined studies, qualitative research methods were generally preferred, and the majority of the studies included a theoretical framework section. The most prevalent theme in the studies was textual and literary analysis, while the least prevalent theme was reading strategies. Recommendations were provided to children's literature researchers based on the findings of the study.

Keywords: Children's Literature, Descriptive Analysis, Graduate Studies

Teşekkür

Lisans ve lisansüstü eğitimimde desteğini ve bilgisini esirgemeyen, çocuk edebiyatı alanını sevdirek beni bu alanda yüksek lisans yapmaya yönlendiren değerli tez danışmanım Prof. Dr. Hakan Dedeoğlu hocama teşekkürlerimi sunarım.

Meslek hayatımı ve düşünce yapımı şekillendiren, mesleğime olan bağlılığımı arttıran değerli lisans hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Lisans eğitimimin ilk gününden itibaren iyi kötü her anımda yanımda olan, beraber gelişmekten çok keyif aldığım, dostum Elif Karakaya'ya teşekkürlerimi sunarım.

Akademik yolculuğum ve hayatım boyunca, her zaman ileriye gitmem için beni motive eden, sevgi dolu desteğini hiçbir zaman esirgemeyen canım babam Zeki İçgen'e, annem Gökşen İçgen'e, ablam Ceren İçgen Balçın'a, teyzem Nuran İçgen'e ve güzel yeğenim Nehir'e teşekkürlerimi sunarım.

İçindekiler

Kabul ve Onay.....	ii
Öz.....	iii
Abstract.....	iv
Teşekkür.....	v
Şekiller Dizini.....	viii
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	ix
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	2
Araştırma Problemi.....	3
Sınırlılıklar.....	3
Tanımlar.....	4
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar.....	5
Çocuk Nedir?.....	5
Çocuk Edebiyatı Nedir?.....	6
Çocuk Edebiyatının Tarihçesi.....	7
Çocuk Edebiyatının Çocuklar Üzerindeki Etkisi.....	8
Çocuk Edebiyatı Türleri.....	9
Çocuk Edebiyatı Eserlerinde İç ve Dış Yapı Özellikleri.....	11
Çocuk Edebiyatı Araştırma Türleri ve Konuları.....	13
İlgili Araştırmalar.....	20
Bölüm 3 Yöntem.....	24
Araştırmanın Türü.....	24
Çalışma Materyali.....	24
Veri Toplama Süreci.....	24
Veri Toplama Araçları.....	25

Verilerin Analizi	25
Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği	27
Bölüm 4 Bulgular, Yorumlar ve Tartışma.....	28
Araştırmanın 1. Alt Problemine İlişkin Bulgular	28
Araştırmanın 2. Alt Problemine İlişkin Bulgular	29
Araştırmanın 3. Alt Problemine İlişkin Bulgular	57
Araştırmanın 4. Alt Problemine İlişkin Bulgular	58
Bölüm 5 Sonuç ve Öneriler.....	62
Sonuç.....	62
Öneriler	66
Kaynaklar	69
Çalışmada İncelenen Lisansüstü Araştırmaların Kaynakçası	75
EK-A: Araştırma Etik Komisyon İzin Muafiyeti Formu/ Araştırma Etik Komisyonu Onay Bildirimi	95
EK-B: Etik Beyanı	96
EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu	97
EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report.....	98
EK-D: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı.....	99

Şekiller Dizini

Şekil 1 Araştırmaların Düzeye Göre Dağılımı	28
Şekil 2 Araştırmaların Tema ve Konularına Göre Dağılımı	29
Şekil 3 Araştırmaların Kullanılan Yöntemlerine Göre Dağılımı.....	57
Şekil 4 Araştırmaların Kuramsal Çerçevesine Göre Dağılımı	58

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

ÇEEİHEP: Çocuk Edebiyatı Eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programı

ÇİF: Çocuklar İçin Felsefe

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TTK: Talim Terbiye Kurulu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Bölüm 1

Giriş

Bu bölümde problem durumu, araştırmacının amacı ve önemi, araştırma problemi ve alt problemler, sınırlılıklar, araştırmaya ilişkin tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Edebiyat; duygu, düşünce ve hayallerin okuyucuya heyecan ve hayranlık uyandıracak şekilde ifade edilmesiyle oluşur (Kılıç A. F., 2022). Her bireyin edebiyata olan ihtiyacı farklılaşsa da insanın kendisini anlatma ve anlama isteği onu edebiyatla buluşturur (Şimşek T. , 2015). Edebiyat, farklı türlerdeki eserleriyle her bireye hitap etme özelliği olması bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir (Temizyürek, 2003). Bireylerin duygu ve düşüncelerini aktarmasında köprü görevi gören edebiyat toplumların kültürel birikimini bir nesilden diğerine aktarması yönünden de toplumsaldır (Bülbül, Türkoğlu , & Küzeci, 2014) Edebiyatın birey ve toplumla kurduğu bu güçlü etkileşim, edebiyatın sadece yetişkinlere yönelik olmadığını, aynı zamanda geleceğin temsilcileri olan çocukları da içine aldığını gösterir.

Zaman içinde değişen çocukluk algısıyla beraber gittikçe önem kazanan çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, öğrenirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı edebî ürünlerin tamamıdır (Şimşek & Kartal, 2022). Çocuklar, dünyayı keşfetmeye başladıkları yaşlarda, hayal gücünün zirvesinde oldukları ve öğrenme açısından en duyarlı oldukları dönemlerini yaşarlar (Şirin, 2021). Çocuklardaki soru sorma, araştırma ve öğrenme isteğinin yoğun olduğu bu dönemde çocuk edebiyatı onların hayal güçlerini besler, meraklarını diri tutmalarına yardımcı olur ve empati kurma yeteneklerini geliştirir (Koyuncuoğlu, 2021). Edebiyat sayesinde çocuklar, farklı kültürlerin ve hayal dünyalarının kapılarını aralar ve dil becerilerini geliştirirken, duygusal zekâlarını da güçlendirirler (Dedeoğlu, İnce, & Ulusoy Ünlü, 2021). Bu nedenle, çocuk edebiyatı, onların karakter oluşumunda, dil ve düşünce gelişiminde kritik bir etkiye sahiptir.

Türkiye'de çocuk edebiyatına verilen önem çocuğa verilen önem doğrultusunda her geçen gün artmaktadır. Çocuk edebiyatına verilen önemin artması ülkede yapılan akademik çalışmaların içeriğine de yansımış; çocuk edebiyatı alanında yapılan akademik çalışmaların sayısındaki artışa neden olmuştur. Bu araştırmanın problem durumu Türkiye'de 2018-2023 yıllarında çocuk edebiyatı üzerine yapılan çalışmaların betimsel analizini gerçekleştirerek bu alanda yapılan araştırmaların niteliğini ve kapsamını değerlendirmek; araştırmalar arasındaki benzerlik ve farklılıkları saptamaktır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de 2018-2023 yıllarında yapılan lisansüstü çalışmaların içeriğinin yorumlanması, değerlendirilmesi, benzer ve farklı yönlerinin ortaya konulması ve bu doğrultuda yeni çıkarımlar yapılmasıdır. Çalışmaların içeriği; araştırmanın düzeyi, teması, araştırmada kullanılan yöntemler ve araştırmada yer alan kuramsal çerçevenin incelenmesi kapsamında ele alınmıştır. Çalışmaya dahil edilen araştırmaların düzeyleri yüksek lisans ve doktora tezi olarak belirlenmiştir. Araştırma düzeylerinin belirlenmesi, ülkemizde hangi düzeyde çalışmanın daha yoğun olduğunun göstergesi olmuştur. Araştırmada yer alan çalışmalar Short'un çocuk edebiyatı araştırmaları sınıflandırma temalarına göre (Short, 1995) incelenmiş, Türkiye'de yapılan lisansüstü çalışmaları karşılaştırırken eksiklikleri tespit etmeyi kolaylaştırmıştır. Çalışmaların kullandıkları yöntemlerin analizinin yapılacak olması nitel, nicel ve karma araştırma yöntemlerinden hangilerinin ne kadar sayıda ve hangi türde seçildiğini göstermiştir. İncelenen araştırmalardaki kuramsal çerçevelerin incelenmesiyle çalışmaların doğrudan bir görüşü içeren analizlerle yapılıp yapılmadığını ortaya koymuştur. Sonuç olarak bu çalışmayla birlikte Türkiye'de çocuk edebiyatı alanında yapılan çalışmaların kapsamını belirlemek ve bu kapsam doğrultusunda sonraki çalışmaların daha yenilikçi, alanı geliştirmeye ve değiştirmeye yönelik yapılmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırma Problemi

Araştırmanın problem cümlesi “Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine yapılan akademik çalışmalarda ele alınan konular, türler, temalar, kavramsal çerçeveler ve kullanılan yöntemler nelerdir?” olarak tanımlanmıştır.

Alt Problemler

Araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmaların düzeyi nedir?
2. Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda ele alınan tema ve konular nelerdir?
3. Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda hangi yöntemler kullanılmıştır?
4. Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda ele alınan kuramsal çerçeveler nelerdir?

Sınırlılıklar

Bu araştırma, Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında yapılan akademik çalışmaların içeriğini incelemek amacıyla sınırlı bir zaman dilimini kapsamaktadır. Araştırmaya dahil edilen çalışmalara Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi veri tabanlarından “çocuk edebiyatı” anahtar kelimesi kullanılarak ulaşılmış, nisan sonu itibariyle erişime açık olan çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir. Erişim izni olmayan ve Arapça dilinde yazılmış çalışmalar araştırmaya dahil edilmemiştir.

Tanımlar

Çocuk Edebiyatı: 0-16 yaş grubunu kapsayan, onların ilgi, dil ve anlama kapasitesine ve hayal gücüne uygun olarak tasarlanmış, okuma zevki ve estetik yönü geliştirirken aynı zamanda eğlendiren edebiyata çocuk edebiyatı denir (Yılmaz & Bilican, 2021).

Betimsel Analiz: Belirli alanda birbirinden bağımsız olarak yapılan nitel ve nicel çalışmaların detaylı bir şekilde incelenip toparlanması anlamına gelir (Ültay, Akyurt, & Ültay, 2021).

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde çocukluğun tanımı ve tarihçesi, çocuk edebiyatının tanımı ve özellikleri, çocuk kitaplarında olması gereken özellikler, edebiyatın çocuğun gelişimine olan katkısı, çocuk edebiyatının eğitimdeki yeri, çocuk edebiyatıyla ilgili eleştiriler ve ilgili çalışmalar yer almaktadır.

Çocuk Nedir?

Çocukluk kavramı; dünyanın birçok yerinde coğrafi, sosyal, kültürel ve tarihi nedenlerin yarattığı farklılıklardan dolayı çeşitli tanımlamalara sahiptir (Karadoğan, 2019). Tarihsel süreçte çocuk kavramı incelendiğinde Orta Çağ'da çocuğu açıklayacak kavramlara dahi yer verilmediği görülmüş ve bu konudaki en önemli değişim 16 ve 17. yüzyıllarda ortaya çıkmıştır (Tacettin & Yasin, 2020). 17. yüzyılla birlikte ekonomide yaşanan gelişmeler, aile yapısındaki değişimler, ebeveyn ve çocuklar arasındaki duygusal bağın artması sonucu çocuğa verilen önem artmaya başlamış ve bu doğrultuda çocuklar için özel oyuncaklar yapıldığı, çocuk ve yetişkin oyunlarının birbirinden ayrıldığı, ilk çocuk giysilerinin ortaya çıktığı görülmüştür (Tan, 2019). Modern toplumlarda ise çocukluk kavramı bağımsızlık kazanmış, eğitim gibi toplumu yakından ilgilendiren unsurların gelişim ve değişim sürecine destek olmaya başlamıştır (Şirin, 2021). Çocuk kavramı biyolojik özelliklerinin yanı sıra kültürel farklılıkları içeren sosyal yanıyla da ön plana çıkmaktadır (Kağıtçıbaşı & Ataca, 2017). Aile içinde çeşitli sorumlulukları olan, maddi bir gelir kaynağı olarak görülen kültürlerde çocuk bir varlık olarak görülmezken çocukların eğitime ve gereksinimine önem verilen kültürlerde çocuk ailesinden bağımsız bir varlık olarak benimsenmektedir (Bilgi & Özsoy, 2020). Geleneksel toplumlarda ebeveynlerin yaşlılık güvencesi olan çocuk kavramı sanayileşmiş, bireye birey olduğu için değer veren toplumlarda aileye desteğin ötesinde geleceğin önemli bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır (Yağmurlu, Dost, Çıtlak, & Leyendecker, 2009).

Genel manada çocuk; “henüz bedensel, ruhsal ve sosyal yönlerden erginliğe ve olgunluğa ulaşmamış bireydir.” (Karadoğan, 2019). Matthews, (2023) çocukluk tanımlarındaki farklılığın her kültür tarafından ortak olarak anlaşılammama durumuna bağlı olarak çıktığını savunmakta ve çocukların düşünce yapısı ve davranış özellikleri bakımından yetişkinlere benzerlik gösterdiğini belirterek çocuğu “küçük insan” olarak tanımlamaktadır. Haluk Yavuzer (2019) ise çocukluğu bireyin doğum döneminden başlayarak ergenlik evresine kadar süregelen gelişim dönemi olarak yorumlamıştır. Bebeklik (0-2 yaş), ilk çocukluk (2-6 yaş), okul dönemi (6-12 yaş) ve ergenlik (12- 18 yaş) evrelerinden oluşan çocukluk döneminde her evre farklı gelişim özellikleri göstermekte ve evreler çocuğun bedensel ve psikomotor gelişimine göre belirlenmektedir (Tüfekçi Can, 2014). Çocuklarda ilk evreden itibaren görülmeye başlayan bedensel gelişim fiziki yapısındaki büyümeyi psikomotor gelişme ise çocuğun davranış, düşünce ve duygu durumundaki değişim ve gelişimleri göstermektedir (Senemoğlu, 2018). Bireyin gelişiminde önemli rol oynayan, geleceğine şekil veren ilk aşama çocukluk dönemidir (Şimşek & Yakar, 2020). Çocukluk döneminde karşılaşılan her türlü olay ve olgu bireyin sosyal, bilişsel ve duyuşsal gelişimine katkı sağlamaktadır (Kavcar & Samur, 2015). Bu nedenle çocuğun doğuştan getirdiği ve onu yetişkinlerden ayıran süresiz oyun ihtiyacı, sınırsız merak duygusu, hayal gücü, kendine has sözcükler üretme çabası desteklenmelidir (Şimşek & Yakar, 2020).

Çocuk Edebiyatı Nedir?

20. yüzyılın ilk yarılarında ortaya çıkan çocuk edebiyatı terimi için alan yazında birçok farklı görüş hakimdir. Günümüzde çocuk edebiyatı her ne kadar bir tür olarak görülüp üzerinde çeşitli çalışmalar yapılan bir alan olsa da bir grup bilim insanı buna karşı çıkarak çocuk edebiyatı ile yetişkin edebiyatının sınırlarının çok da keskin olmadığını ifade etmektedir (Şirin, 2021). Bu fikir, değişen ve dijitalleşen dünyada çocukların sahip olduğu deneyim ve bilgi birikimi sayesinde yetişkinler için yazılan bir edebi eseri kolaylıkla anlayabiliyor olmasıyla desteklenmektedir (Ateş S. , 2021).

Tür olarak varlığı tartışılan çocuk edebiyatına dair alan yazında birçok tanımlama yer almaktadır. Şimşek (2020)'e göre 2-15 yaş aralığındaki çocuğun anlama ve kavrama düzeyini dikkate alarak duygu ve düşünce dünyasına seslenen edebiyata çocuk edebiyatı denir. Bir başka deyişle çocuk edebiyatı; çocukluk çağı olarak adlandırılan dönemde yer alan bireylerin hayal gücü, duygu ve düşünceleri doğrultusunda oluşturulmuş yazılı ve sözlü tüm eserleri kapsayan türdür (Oğuzkan, 2013). Geniş bir perspektiften bakıldığında çocuk edebiyatı, 0-16 yaş grubunu kapsayan, onların ilgi, dil ve anlama kapasitesine ve hayal gücüne uygun olarak tasarlanmış, okuma zevki ve estetik yönü geliştirirken aynı zamanda eğlendiren edebiyat şeklinde tanımlanmaktadır (Yılmaz & Bilican, 2021).

Çocuk Edebiyatının Tarihçesi

Edebiyatın ilk izleri insanların günlük hayatında yaşadığı olayları aktarma isteği doğrultusunda görülmüş; bu sayede sözlü edebi eserler ortaya çıkmıştır (Bozkurt Yükçü, İzoğlu Tok, & Bencik Kangal, 2019). Ortaya çıkan bu sözlü edebi eserler ilk başlarda çocuklardan ziyade yetişkinler için üretilmiş olsa da çocuğun tarihsel süreçte birey olarak görülmesiyle beraber çocuk edebiyatı kendisini göstermeye başlamıştır (Koç, 2021). Çocuklar için oluşturulan ilk yazılı kaynak MS. 105'te II. yüzyılda sayfa sistemleri ile ortaya çıkmış; Rönesans döneminde gerçekleşen matbaanın gelişimiyle birlikte günümüz çocuk edebiyatı yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır (Kul, 2014).

16. yüzyılda çocuk haklarının önem kazanmış, bu doğrultuda çocuklara özgü oyunlar, öyküler, şarkılar üretilmiştir (Sarı, 2006). 17. Yüzyılda okuma yazma öğretimini sağlamak amacıyla ilk resimli çocuk kitabı olarak bilinen "Orbis Pictus (Resimlerle Görünen Dünya)" isimli kitap yayınlanmıştır (Koyuncuoğlu, 2021). Dönemin tarihsel şartlarından dolayı çocuklar tarlada veya fabrikalarda çalışmaya başlamış; çocuk, ebeveynlerinin gözünde ekonomiye katkı sağlaması gereken bir birey olarak görülmüştür. Bu doğrultuda 19. Yüzyılda çocuğa verilen önemin azalmasıyla beraber çocuk edebiyatı alanındaki gelişmeler yavaşlamıştır (Bozkurt Yükçü, İzoğlu Tok, & Bencik Kangal, 2019). 19. Yüzyılda etkisini kaybetmeye başlayan çocuk

edebiyatı 20. ve 21. Yy ile birlikte tekrar değer kazanmaya başlamıştır. 1970'li yıllarda Türkiye'de çocuk edebiyatı alanında önemli gelişmeler yaşanmış ve ilk resimli çocuk kitabı olarak ele alınan "Kirpi Masalı" yazılmış ve resmedilmiştir (Bozkurt Yükçü, İzoğlu Tok, & Bencik Kangal, 2019).

Çocuk Edebiyatının Çocuklar Üzerindeki Etkisi

Çocuk edebiyatı dil ve kişilik gelişimi, bilişsel ve sosyal gelişim gibi eğitici işlevlerin yanında duygu, düşünce, hayal gücü, estetik eğitimi gibi çocukların iç dünyalarını aydınlatan sanatsal bir işleve de sahiptir (Şirin, 2021). Çocukta güzellik duygusunun gelişmesini sağlayan çocuk edebiyatı aynı zamanda onların duygu ve düşünce dünyasını dilsel ve görsel uyarılarla zenginleştirmektedir (Şimşek & Yakar, 2020). Çocuklar için önemli bir sanatsal uyarıcı olan çocuk edebiyatı çocuğun kendisini, insanları ve yaşamı hatta yetişkinlerin de çocuğu tanımasına katkıda bulunmaktadır (Karagül, 2019). Aynı zamanda çocuk edebiyatı çocuğun anlama, düşünme becerilerini dikkate almakta; onun merak duygusunu beslerken sormaya ve sorgulamaya yönlendirmektedir (Yılmaz & Bilican, 2021). Dolayısıyla çocuk edebiyatı çocukta yaratıcı düşünmeyi arttırmakta; cinsellik, ölüm, siyaset gibi çocuklarla konuşulması zor olduğu iddia edilen konuları ele alarak onun felsefe yapma sürecine girmesini sağlamaktadır (Öztürk H. , 2022). Çocuk edebiyatı çocuğun toplumun kültürünü benimsemesine, toplumu oluşturan unsurlar hakkında değer yargıları oluşturmaya, ahlaki muhakemeler yapmasına ve milli değerler kazanmasına yardımcı olmaktadır (Ateş S. , 2021). İçinde bulunduğu toplumu benimseyerek sorumluluklarını bilen biri haline gelen çocuk, çocuk edebiyatı sayesinde bireysel ve akademik açıdan da gelişim göstermektedir. Çocuk edebiyatı ile tanışan çocuk dinlemeyi öğrenmekte; yazma kabiliyetini, kelime hazinesini ve telaffuz becerilerini geliştirmektedir (Şimşek & Yakar, 2020). Geleceğin teminatı olan çocukların nitelik sahibi olması, düşünceleri ve hayal gücünü kullanarak hayata yön vermesi için çocuk edebiyatından faydalanmak oldukça önemlidir (Demirel & Seven, 2021). Bu nedenle bireylerin çocukluk döneminde nitelikli edebi eserlerle karşılaşmalarının desteklenmesi gerekmektedir. Bir edebi eserin nitelikli olabilmesi için bireylere zevk vermeli ve karmaşık bir dünyada karmaşık bir insan

olmanın nasıl bir durum olduğu incelenmelidir (Lukens, Smith, & Coffel, 2021). Çocuk edebiyatı, hayatın gizemiyle ilk defa karşılaşan çocuğun sahip olduğu hayal gücünü destekleyerek onun bu karmaşadan sağa salim bir şekilde çıkmasını sağlamakta; hatta yeni karmaşalar yaratarak onu unutamayacağı maceralar eşliğinde farklı evrenler arasında uzun bir seyahate çıkartmaktadır. Çocukların çocuk edebiyatıyla olan bağını geliştirip onlarda okuma ihtiyacı ve isteği oluşturmada en önemli unsurlardan biri de kitaplardır. İyi bir kitap sayesinde çocuklar kitapta yer alan karakterleri zihninde canlandırarak hayal dünyasını; kitapta yer alan zengin yaşantılar sayesinde sorgulama becerisini geliştirir (Çiftçi, 2015).

Çocuk Edebiyatı Türleri

Çocuk edebiyatı; yaratım özelliklerine göre (efsane, destan, masal, fıkra, tekerleme, bilmece, ninni, hikâye, roman, biyografi, otobiyografi, anı, vb.), konu özelliklerine göre (fantastik kurgulu, gerçekçi kurgulu) ve şekil özelliklerine göre (şiir, düzyazı, resimli eserler) çocuk edebiyatı olmak üzere üç bölümde ele alınmaktadır (Can, 2012).

Yaratım özellikleri kendi içinde “sözlü türler ve yazılı türler” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Can, 2012). Sözlü anlatım türlerinden biri olan efsaneler; farklı inanç öğeleri, doğa, tarih, ölüm, düğün, doğum gibi konuları içeren, insanlar tarafından farklı yorumlanabilen, olağanüstü durumları anlatan bir türdür (İşnas, 2011). Destanlar ise, genellikle savaş, doğal afet, kahramanlık gibi konuları temele alarak; bir milletin veya kişilerin mitolojik terimler kullanılarak abartılı bir şekilde anlatıldığı türdür (Yavuz, 2019). Destan ve efsaneler çocuklara yaşadığı toplumun kültürel öğelerini öğrenme imkânı sunar. Hem sözlü hem yazılı anlatım türü olan masal; zamanı belli olmayan, olağanüstü kahramanlar ve olaylar içeren, büyülü bir anlatımdır (Koca T. , 2023). Masallar, çocukların hayal dünyasını ve kendini ifade etme becerisini geliştiren önemli bir türdür. Fıkralar güldürürken düşündüren, yaşanılan coğrafyanın özelliklerini içinde barındıran, içinde alay ve mizah unsurları bulunduran nesir şekilli anlatılardır (Demirtaş, 2012). Ayrıca fıkralar çocukların kültürel öğeleri mizahi yönünü geliştirerek öğrenmesini sağlaması bakımından oldukça önemlidir. Bilmece; bir kavramı, ismini

paylaşmadan eğlendirme unsurlarını ön planda tutarak açıklamaya çalışan bir türdür (Yangil & Kerimoğlu, 2014). Hayal ve gerçeğin çeşitli ritim, kafiye ve söz oyunları kullanılarak birleştirildiği tür ise tekerleme olarak adlandırılır (Ukay, 2020). Tekelerleme ve bilmeceler sayesinde yeni kavramlar öğrenen çocuklar ayrıca ritmik, akıcı okuma gibi beceriler de kazanmaktadır. Ninni, bebeklerin veya çocukların günlük rutininde ebeveyni tarafından eğlendirilmesi ve rahatlatılması için kullanılan ezgidir (Kuyumcu, 2024). Yazılı eser türlerinden biri olan hikâye zaman, mekân, olay ve kişi gibi unsurları barındıran, gerçeğe uygun anlatılardır (Tacettin & Yasin, 2020). Romanlar ise toplumsal ve bireysel olayları gerçeğe uygun veya kurgu bir şekilde ele almaktadır. Romanları hikayelerden ayıran en temel unsur geniş bir anlatıma sahip olmasıdır (Gökdaş, 2023). Biyografi bir kişinin hayatını, geçmiş yaşantısını anlatmayı amaçlayan edebi bir türdür (Ateş Ö. F., 2022). Otobiyografi ise biyografiden farklı olarak alanında uzman kişilerin hayatını ele almak yerine yazarın kendi hayatını kendisinin anlattığı türdür (Yazıcı, 2006). Anı; kişilerin yaşadığı olayları aradan belirli bir zaman geçtikten sonra anlatıldığı edebi türdür. Çocuklara yaşanmış olaylardan örnekler vermesi, onların olayları yorumlayarak hayatlarına uyarlamalarına imkân vermekte; çocuklarda yorum yapma becerisini arttırmaktadır (İşnas, 2011).

Konu özelliklerine göre çocuk edebiyatı ise kendi içerisinde fantastik kurgulu ve gerçekçi kurgulu hikayeler olmak üzere ikiye ayrılır. Fantastik kurgulu eserler doğaüstü güçler ve gerçekleşmesi mümkün olmayan olayları anlatır. Fantastik kurgulu eserlerde daha çok çocukların hayal gücünü arttıracak, onları farklı boyutlarda düşünmeye itecek evrenler ve karakterler yaratılmaktadır. Fantastik kurgular yarattıkları bu olağanüstü olay ve karakterlere rağmen çocukların o evreni yorumlayarak günümüz dünyası hakkında çıkarımlarda bulunmasını sağlamaktadır. Fantastik kurgu modern fantastik hikayeler, fantastik hayvan hikayeleri, kişileştirilmiş oyuncak ve obje hikayeleri, olağandışı karakterleri ve tuhaf durumları konu alan fantastik hikayeler, küçük insanların dünyasını konu alan fantastik hikayeler, doğaüstü ve gizemli olayları konu alan fantastik hikayeler, tarihsel kurgusu olan fantastik, macera konulu fantastik hikayeler ve fantastik bilim kurgu hikayeleri gibi birçok türe sahiptir.

Gerçekçi kurgulu türler ise karakterleri yaşadığı veya yaşayacağı olayların okurda inandırıcılık yaratılarak işlenmesi amacıyla ortaya çıkmaktadır. Abartı, mizah gibi unsurlarıyla ön plana çıkan gerçekçi kurguyu fantastik kurgudan ayıran en temel özellik gerçek kurgulu eserlerde yapılan kurgunun gerçek hayatta yaşanan herhangi bir olay veya gerçek dünyada yaşama ihtimali olan herhangi bir kişiyle paralel olarak yapılıyor olmasıdır (Can, 2012).

Şekil özelliklerine göre çocuk edebiyatı, şiir ve düz yazı türlerini kapsayan bir alandır (Can, 2012). En eski anlatım biçimlerinden biri olan şiir yapısal olarak kısa ve ahenkli olmasıyla çocukların algısal ve hayal gücü gelişimini sağlamaktadır. Ayrıca şiir, çocuğun dil gelişimini destekleyerek hem sanatsal hem akademik ilerlemeyi sağlayan önemli bir türdür. Şiiri düz yazıdan ayıran en temel nokta akıcı ve zevkli bir okuma sürecine sahip olması ve okurun duygularını daha yoğun bir şekilde ortaya çıkarmasıdır (Önkaş, 2009). Resimli kitaplar, çocuklara görsel okuma becerisi kazandıran, metin ve görsel ilişkisini anlamlandırma imkânı veren, dikkat çekmek ve keyif vermek amacıyla tasarlanan eserlerdir. Resimli kitaplar; bebek kitapları, ABC/alfabe kitapları, tahta kitaplar, kavram kitapları, sayma kitapları, ninni kitapları, oyuncak kitaplar, etkileşimli kitaplar, sessiz- yazısız kitaplar gibi birçok türe sahiptir (Arıcı, 2023).

Çocuk Edebiyatı Eserlerinde İç ve Dış Yapı Özellikleri

Kitapların çocukların gelişimi üzerindeki etkisi göz önüne alındığında kitaplar hazırlanırken veya okumak üzere seçilirken fiziksel, içerik ve resimleme özelliklerine dikkat edilmesi gerekmektedir (Gönen, Uygun, Erdoğan, & Katrancı, 2012). Bu nedenle çocukta okuma bilincini erken yaşta oluşturabilmek için kitaplar dış yapı ve iç yapı özelliklerine uygun olarak oluşturulmalıdır (Öztürk & Öztürk, 2021).

Dış Yapı Özellikleri

Çocuk edebiyatında dış yapı özelliklerini oluşturan unsurlar boyut, kâğıt, kapak, ciltleme, sayfa düzeni, harfler ve resimlerdir (Çelik Ö. , 2016). Yaş grubuna göre çocukların seçmesi gereken kitaplar, okul öncesinde A4, sonraki yaş gruplarında ise B5 boyutunda

olmalıdır. Sayfa sayıları çocuğa uygun olacak şekilde belirlenmeli, resimler metinlerle aynı sayfada yer almamalı ve sayfa kenarlarında geniş alt- üst, sağ- sol olacak şekilde boşluklar bırakılmalıdır (Çınar, 2009). Kitaplarda yer alan resimler metni açıklayacak ve biçimlendirecek şekilde olmalı, kitabın çocuklar tarafından ilgi çekici bulunması sağlanmalıdır (Yalçın, 2022). Resimlemelerin ve kullanılan renklerin kitaba uygun olabilmesi için kitabın konusunu, metnin içeriğini açık ve net bir şekilde yansıtmaları gerekmektedir (Erdal, 2007). Çocuk kitaplarında çocukların ilgisini çekebilmek ve dayanıklılığı arttırabilmek için kâğıdın birinci hamur olması gerekmektedir (Horasan, 2015). Çocukların kitapları seçmesine veya seçmemesine sebep olan en önemli unsurlardan birisi de kapaklardır. Okul öncesi döneme hitap eden kitaplarda dayanıklılığı arttırmak için kitaplar bez ve dikiş tekniği kullanılarak hazırlanmalı; çocuk edebiyatı eserlerinde iç kapak resimli olmalı; yaş grubuna ait bilgilendirmelerine, denetim puluna, yayınevine ait bilgilere yer verilmelidir (Erol, Elhakan, & Burulday, 2021). Çocuk edebiyatı ürünlerinde kullanılan harfler okul öncesinde 24-36 punto; birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinde 12 punto; dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinde 10 puntodan küçük olmamalıdır (Gökmen, 2017).

İç Yapı Özellikleri

Çocuk edebiyatının iç yapı özelliklerini oluşturan unsurlar ileti, konu, kahramanlar, dil ve anlatımdır (Çelik Ö. , 2016). Çocuk edebiyatı ürünlerinde işlenmesi gereken konular dikkat çeken, eğlendirirken öğreten; ahlaki değerlere, çocuğun ilgi ve isteklerine vurgu yapan nitelikte olmalıdır (Yalçın, 2022). Kitaplarda kahramanlar seçilirken; çocuğun kendisiyle ilişkilendirebileceği karakterlere yer verilmesi gerekmekte; eserlerde bulunan kahraman sayısının bir ile üç arasında olması beklenmektedir (Erol, Elhakan, & Burulday, 2021). Çocuk edebiyatı eserlerinde iletinin amacı çocuğa doğrudan bilgiyi vermek olmamalı; dolaylı yoldan, eleştirel düşünmeyle ulaşabileceği örtük bir şekilde vermek olmalıdır (Sever, 2012). Metnin anlaşılabilirliği arttırmak ve etkililiğini arttırmada en önemli unsurlardan birisi de dil ve anlatımdır. Kitaplar uzun cümleler içermemeli, söz sanatları yaş gruplarına uygun olmalıdır (Ören, 2015).

Çocuk Edebiyatı Araştırma Türleri ve Konuları

Ülkemizde ve dünyada çocuk edebiyatının öneminin keşfedilmesiyle birlikte birçok yeni edebi eser ortaya koyulmuş bu doğrultuda yapılan akademik çalışmaların sayısı bir hayli artmıştır. Çocuk edebiyatı alanında yapılan akademik çalışmaların tür ve konuları değişen ve gelişen dünyayı takiben çeşitlenmektedir. Bu bölümde, alanda daha önce yapılmış araştırma türlerine ve çalışmanın ele aldığı tema ve açıklamalarına yer verilmiştir.

Şahin ve Toprak incelediği 31 lisansüstü çalışmayı “yazar ve eser incelemesi, değerler eğitimi, tematik inceleme, kitap tercihi, eğitsel iletiler, kitapların yapısal özelliği, çocuk edebiyatı ve Türkçe öğretimi, kültür odaklılık, çocuk edebiyatı alanındaki çalışmaları inceleme, dinleme becerisi, çocuğa görelilik, resimleme, çocuk edebiyatı ve disiplinlerarası öğretim” temaları kapsamında ele almıştır Yüksek lisans çalışmalarında en çok kullanılan konunun yazar eser inceleme; en az kullanılan konunun ise eğitsel iletiler, çocuk edebiyatı ve Türkçe öğretimi, kültür odaklılık, çocuk edebiyatı alanında çalışmaları inceleme, dinleme becerisi, çocuğa görelilik, resimleme, çocuk edebiyatı ve disiplinlerarası öğretim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şahin ve Toprak araştırmasına değerler eğitimi ve eğitsel iletiler temalı iki adet doktora tezini dahil etmiştir (Şahin & Toprak, 2021).

Nurcihan Kübra Boyraz çocuk edebiyatı ile ilgili yapılan 41 doktora çalışmasını “yazar-eser, kuramsal, karşılaştırmalı edebiyat, inceleme, farklı ülkeler, çeviri eser ve bağımlı değişkene etkisi” temaları doğrultusunda incelemiştir. Bulgular sonucunda çalışmalarda en fazla yazar- eser temasının en az ise karşılaştırmalı edebiyat temasının kullanıldığı tespit edilmiştir (Boyraz, 2023).

Elif Emine Balta 2011-2018 yıllarında çocuk edebiyatı üzerine yapılan 278 lisansüstü tezin konusunu “çocuk, eğitim, toplumsal cinsiyet, kültür/ kültürel öge, din/ dini öge, karakter gelişimi, dil ve kavram gelişimi, büyümlü gerçeklik, fantastik, imgeler, insan hakları, sosyal yaşam, cumhuriyet, çevre bilinci, empati, aile, Atatürk, barış, başarı güdüsü, coğrafi kavramlar, demokrasi bilinci, folklor, göç/göçmenlik, korku/şiddet, kötülük, mizah unsuru, oryantalizm,

ölüm, sağlık, siyaset, Türk aydınlanması, Türk kimliği” temaları kapsamında incelemiştir. İncelemeleri sonucunda araştırmalarda en fazla kullanılan temaların eğiticilik, değer aktarımı, çocuk edebiyatı ölçütleri ve çeviri inceleme; en az kullanılan temalarinsa dil ve üslup inceleme, edebi inceleme, karşılaştırmalı eser inceleme, kurgu inceleme ve okunabilirlik olduğu tespit edilmiştir (Balta, 2019).

Oğuzhan Sevim 1987-2020 yıllarında yazılan 677 lisansüstü çalışmayı “bir eseri çocuk edebiyatı değişkenleri açısından inceleme, çocuk edebiyatına ilişkin alanyazın inceleme, çocuk dergilerini çocuk edebiyatı açısından inceleme, öğretim sürecinde çocuk edebiyatı ürünlerinin etkisini inceleme, bir eseri yazarıyla birlikte çocuk edebiyatı değişkenleri açısından inceleme, ders kitaplarını çocuk edebiyatı açısından inceleme, çocuk edebiyatına ilişkin uzman görüşlerini inceleme, bir yazarın sanat anlayışını çocuk edebiyatı açısından inceleme, çocuk gazetelerini çocuk edebiyatı açısından inceleme, öğretim programlarını çocuk edebiyatı açısından inceleme, çizgi filmleri çocuk edebiyatı açısından inceleme, çocuk dergilerini ve gazetelerini çocuk edebiyatı açısından inceleme” teması kapsamında incelemiştir. İncelemeleri sonucunda çalışmaların büyük bir kısmının herhangi bir yazarın ya da eserlerinin çocuk edebiyatı değişkenleri açısından incelenmesi; en az tercih edilen konunun ise çizgi filmlerin çocuk edebiyatı açısından ele alındığı araştırmalar olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Sevim, 2020).

Fadime Atalay Yakar Türkiye’de 1974-2018 yılları arasında yapılan 620 lisansüstü tezin konularını 35 farklı kategoride incelemiştir. İncelemeler sonucunda doktora tezlerinde en fazla çocuk edebiyatı ve Türkçe öğretimi, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi, çocuk edebiyatı ve çocuk figürü ve kitap tasarımı kullanılırken; toplumsal cinsiyet, çocuk edebiyatında tür inceleme, çocuk edebiyatı ürünleri, değerler eğitimi ve Türkçe öğretimi, sosyal beceri gelişimi, mizahi unsur, kapak tasarımı, dil eğitimi ve çocuk eğitimi, çocuk edebiyatının gelişimi, değerler eğitimi ve okunabilirlik konularına yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek lisans tezlerinde ise en fazla kullanılan konular çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi, çocuk edebiyatı temel unsurları ve yazar- eser incelemeyken; kapak tasarımı, dil eğitimi ve çocuk eğitimi, çocuk edebiyatının

gelişimi elektronik yayınlara az sayıda yer verilmiştir. Ayrıca yüksek lisans çalışmalarında kuramsal inceleme temalı hiçbir araştırmaya yer verilmediği tespit edilmiştir (Yakar, 2019).

Kodan ve Kara Sınıf Eğitimi Bilim Dalı'nda çocuk edebiyatı üzerine yapılan 32 lisansüstü çalışmayı "kitap- metin inceleme teması kapsamında incelemiş; temayı eğitsel iletiler, değerler eğitimi, öğretmen/ veli görüşmesi, yapısal özellikler ve toplumsal farkındalık olmak üzere 5 bölüme ayırmıştır. Araştırmalarda en çok yer verilen konunun değerler eğitimi olduğu tespit edilmiştir (Kodan & Kara, 2021).

Candemir Demircan 1987-2003 yıllarında çocuk edebiyatı üzerine yapılan lisansüstü çalışmaları" çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları, çocuk edebiyatı ve çocuklar, çocuk edebiyatı ve kitaplar, çocuk edebiyatı ve Türkiye, çocuk edebiyatı ve masallar, çocuk edebiyatını çocuk dergileri, çocuk edebiyatı ve Türkçe, çocuk edebiyatı ve çeviri, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi, çocuk edebiyatı ve dergiler çocuk edebiyatı ve şiir, çocuk edebiyatı ve ders programları, çocuk edebiyatı ve Alman edebiyatı, çocuk edebiyatı ve Almanca, çocuk edebiyatı ve çocuk şiirleri, çocuk edebiyatı ve dil problemleri, çocuk edebiyatı ve ergenler, çocuk edebiyatı ve Eric Kastner, çocuk edebiyatı ve hikaye, çocuk edebiyatı ve İngiliz edebiyatı, çocuk edebiyatı ve okul öncesi çocuklar, çocuk edebiyatı ve okuma alışkanlığı, çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları çocuk edebiyatı ve roman, çocuk edebiyatı ve Türk edebiyatı" temaları kapsamında değerlendirmiştir. Demircan değerlendirmeleri sonucunda çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları, en az çocuk edebiyatı ve Almanca, çocuk edebiyatı ve çocuk şiirleri, çocuk edebiyatı ve dil problemleri, çocuk edebiyatı ve ergenler, çocuk edebiyatı ve Eric Kastner, çocuk edebiyatı ve hikaye, çocuk edebiyatı ve İngiliz edebiyatı, çocuk edebiyatı ve okul öncesi çocuklar, çocuk edebiyatı ve okuma alışkanlığı, çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları çocuk edebiyatı ve roman, çocuk edebiyatı ve Türk edebiyatı temalarının ele alındığı sonucuna ulaşılmıştır (Demircan, 2014).

Ahmet Balcı 1981- 2000 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaları "çocuk edebiyatı ürünlerinde edebi türler, çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı, çocuk edebiyatı yazarları, çocuk gazete ve dergileri, çocuk kitaplarında görsel unsurlar ve resimleme,

çocuk edebiyatı ve Türkçe eğitimi, bibliyografya, dönem çalışmaları, çocuk edebiyatında çeviri sorunu, ders kitaplarında çocuk edebiyatı metinleri, çocuk kitapları ve niteliği, edebiyat eserlerinde çocuk figürü, çocuk tiyatrosu, çocuk yayınlarında söz varlığı, çocuk yayınlarının dil özellikleri, çocuk edebiyatı alanı, dil gelişimi, yetişkinler ve çocuk edebiyatı, çocuk yayınlarında dini unsurlar, çocuk edebiyatı dersleri, diğer” gibi temalar kapsamında incelemiştir. Balcı incelemeleri sonucunda en çok tercih edilen temanın çocuk edebiyatı ürünlerinde edebi türler; en az tercih edilen temanın çocuk edebiyatı dersleri olduğunu tespit etmiştir (Balcı, 2012).

Short, çocuk edebiyatı alanında yapılan araştırmaları temalarına göre teorik analiz, tematik içerik analizi, metin ve edebi analiz, tarihsel çalışmalar, yazar ve illüstrasyon çalışmaları, okuma tutumları ve ilgi alanları, aile ve okul öncesi okuryazarlık, literatür temelli müfredat, öğretim stratejileri ve okur tepki araştırmaları olmak üzere 11 bölüme ayırmıştır (Short, 1995). Araştırma kapsamına dahil edilen çalışmalar Short’un bu sınıflandırması doğrultusunda analiz edilmiştir.

Teorik Analiz

Edebiyatın okuma gelişimindeki rolü, çocuk edebiyatı türüne getirilen yeni yaklaşımları temele alan teorik analiz; edebi kuram, öğrenme kuramı, gelişimsel kuram, feminist ve Marksist kuramları içerir. Bu temaya ait olan çalışmalar alt kategorileri olmayan kapsamlı konuları kapsayan çalışmalardan oluşmaktadır.

Tematik İçerik Analizi

Bir edebi eseri veya edebi eser serisini belirli temalar veya teoriler kapsamında inceleyen bir temadır. Tematik içerik analizinde asıl amaç yeni bir teori geliştirmek değil metni bu tema ve teori doğrultusunda analiz etmektir. Bu analizde eser teorik, sosyolojik, psikolojik ve siyasi çerçeveye değerlendirilir. Tematik içerik analizi kültür, sosyal sorunlar, yaşam döngüleri ve cinsiyet gibi alt başlıkları içermektedir. Bu alt başlıklar birbiriyle ilişkilendirilebilmekte ve bir akademik çalışma birden fazla tema kapsamında değerlendirilebilmektedir. Cinsiyet alt başlığı; toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyetçilik,

sosyalleşme, cinsiyet eşitliği gibi kavramları ifade eder. Burada içerik analizleri seksizm, sosyalleşme, rol modelleri, cinsiyet eşitliği, güç, feminizm gibi konuları kapsar. Yaşam döngüleri alt başlığı; aile, ölüm, reşit olma, yaşlılık, büyüme, iş hayatı, acı ve ızdırap gibi gündelik yaşantımızda karşımıza çıkan durumlar üzerinden incelemeler yapmaktadır. Sosyal sorunlar alt başlığı; ekonomik, politik ve sosyal eşitsizliklerin neden olduğu göç, ilişkileri, sosyal sınıf, etnik köken, ırk- azınlık statüsü, cinsiyet ve modern teknoloji arasındaki nedensel ilişkiler, çevresel bozulma, sansür, evsizlik ve teknolojinin sosyal önemi gibi konuları içermektedir. Kültür alt başlığı ise insanların maddi ve maddi olmayan yönleri, inançlar, gelenekler, kültürel çeşitlilik, kültürel kimlik, perspektifler, azınlık- etnik gruplar, kültürlenme ve kültürler arası konulara yer vermiştir.

Metin ve Edebi Analiz

Metin ve edebi analiz; bir metnin, metin özelliklerini inceleyen temadır. Metin ve edebi analiz çeviri eserler, yazarın ve çizerin edebi-sanatsal nitelikleri, kitap türü, okunabilirlik ve adaptasyon, kitabın formatını ve yapısını inceleme gibi konuları içermektedir.

Tarihsel Çalışmalar

Tarihi çalışmalar eserin arka planına veya tarihçesine odaklanarak geçmiş ve günümüz arasında edebi ilişki kurmayı amaçlamaktadır. Dönemin sosyal ve kültürel konularını içeren eserleri inceleyen araştırmalar bu tema kapsamında incelenir. Tarihsel olayların yanı sıra tarihte büyük öneme sahip ünlü isimleri içeren kitaplar ve bir kitabın zaman içerisinde değişimi de tarihsel çalışmalar temasının konusudur. Tarihsel çalışmalar dönemleri tutum, ilgi alanı, eser ve okur kitlesi kapsamında karşılaştırma imkânı sunarken aynı zamanda çocuk edebiyatının toplumun düşünce yapısını ve çocuğa bakışını nasıl yansıttığını, sosyal normların insanlar ve edebiyat üzerindeki etkisi de ortaya koymaktadır.

Yazar ve İllüstrasyon Çalışmaları

Yazar ve çizer çalışmaları, bir kitabı veya kitap serisini yazar ve çizerin hayatı ve başarıları doğrultusunda ele almaktadır. Bu tema kapsamında değerlendirilen çalışmalarda

araştırmacı ilk olarak yazar veya çizerin hayatı hakkında bilgi toplamakta; daha sonra bu bilgilerin ortaya çıkan eser üzerindeki etkisini analiz etmektedir. Bu analizler yazarın veya çizerin yaşamında geçirdiği olumlu ve olumsuz yönler doğrultusunda eserini nasıl ortaya koyduğunu tespit etmektedir.

Okuma Tutumları ve İlgili Alanları

Araştırmacıların; çocukların, çocuk edebiyatına olan yaklaşımlarını ve ilgilerini belirlemeye çalıştığı akademik çalışmaları kapsayan okuma tutumları ve ilgi alanları teması; çocukların farklı çocuk edebiyatı türlerine olan ilgi ve tercihlerini; edebiyatın farklı konu veya farklı kişiler üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu temaya göre çocuklar, kitapları; sert- yumuşak kapak, ana karakterin cinsiyeti- okuyucu cinsiyeti ilişkisi, engellilik, yaşlılık, ölüm günü belirli konuların işlenişi gibi yönlerle dikkate alarak seçmektedir.

Aile ve Okul Öncesi Okuryazarlık

Aile ve okul öncesi okuryazarlık; okul öncesine henüz başlamamış çocukların edebiyatla olan ilişkisini inceleyen araştırmaları kapsamaktadır. Okul öncesine henüz başlamamış bu çocukların edebi görüşlerinin gelişiminde ebeveynlerin okuryazarlık yetkinliklerinin etkisini incelemek bu temanın temel amacıdır. Aile ve okul öncesi okuryazarlık temasına göre edebi donanımın kazanılmasında yaş önemli ve kritik bir unsurdur. Çocukların küçük yaşta edebiyatla tanışması gerekmektedir ve bu da aileyle mümkündür. Küçük okurun edebiyatla tanışması esnasında ebeveynin okuma sürecindeki rolünü belirlemek gerekmektedir. Okuma etkinlikleri sırasında yetişkinlerle çocuklar arasında etkili bir iletişim kurulmalı; yetişkin bir süre çocuk edebiyatına uygun nitelikli edebi eserleri sesli okuma ve tekrarlı okuma teknikleri kullanarak çocukla soru-cevap etkileşimine girmelidir. Bu doğrultuda aile ve okuryazarlık teması, ailesinden okuryazarlık eğitimi alan çocuğun okul hayatında, akademik yaşantısında farklılıklar gözlenip gözlenmediğini araştıran akademik çalışmaları kapsamaktadır.

Literatür Temelli Müfredat

Literatür Temelli Müfredat çocuk edebiyatının müfredatta ve sınıftaki yerini incelemeyi, okumayı öğretme yaklaşımlarını karşılaştırmayı, okuma programının bir alt parçası olarak edebiyatı değerlendirmeyi, sosyal bilgiler ve fen bilimleri gibi konularda bilgi edinmede edebiyatın rolünü tespit etmeyi, sosyal, kültürel ve politik konuları keşfederek çocuğa eleştirel düşünme becerisi kazandırmayı ve çocuğun kendini keşfinde edebiyatın etkisini ortaya koymayı amaçlayan araştırmaları kapsamaktadır. Literatür temelli müfredat kendi içerisinde edebiyat temelli sınıf tanımlamaları, yaklaşımların karşılaştırılması, müfredat genelinde edebiyat ve öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt kategorilerine ayrılmaktadır. Edebiyata dayalı sınıf tanımlamaları, derslerde ders kitaplarından bağımsız olarak edebi eserlerin kullanılmasını ele alan çalışmaları içerir. Edebiyata dayalı öğretimleri farklı yöntemlerle karşılaştırarak inceleyen akademik araştırmalarda yaklaşımların karşılaştırılması alt kategorisinde değerlendirilmektedir. Müfredat genelinde edebiyat okullarda öğretilen derslerin öğretim programlarında çocuk edebiyatının yerini tespit etme üzerine kuruludur. Öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt kategorisi ise öğretmenlerin, öğretim programları ve ders kitaplarının yanında, çocuk edebiyatına bakışı ve sahip olduğu edebi bilgileri derslere uyarlanması konularını içeren çalışmaları kapsamaktadır.

Öğretim Stratejileri

Sınıf içinde öğretmen ve öğrenciler müfredat kapsamında tartışma, yazılı yanıt, sanat veya drama yoluyla eleştirel düşünme gibi çeşitli edebi etkinliklerde bulunmaktadır. Edebi etkinliklerdeki bu çeşitlilik, araştırmalarda öğretim stratejileri teması kapsamında ele alınmaktadır. Öğretim stratejileri sesli okuma, gönüllü okuma, teknoloji ve diğer stratejiler olmak üzere 4 alt kategoride incelenmiştir. Sesli okuma; öğretmenlerin ve öğrencilerin yaptığı sesli okumaların etkisini ve öğretmenlerin bu doğrultudaki kitap seçimlerini incelerken; gönüllü okumada her yaş grubundan öğrencinin kendi seçtiği kitabı okuması üzerine çalışmalar yapılmıştır. Diğer stratejiler; tekrarlı okuma, önceden okuma gibi okuma stratejilerinin çocuklar üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaları kapsamaktadır. Teknoloji ise çocukların teknoloji ve televizyonla olan etkileşimlerini ele alan çalışmaları içermektedir. Bu konuda yapılan akademik

çalışmalarda ilk başlarda teknolojinin okuma alışkanlığına olan olumsuz etkileri ön plandayken gelişen ve değişen dünyada akademik çalışmalar artık teknolojinin okuma alışkanlığı konusunda olumlu etkilere sahip olduğu bulgusunu ortaya koymaktadır.

Okur Tepki Araştırmaları

Okurun edebiyat eleştirisi ve edebi eserlere olan tepkisini inceleyen araştırmaları kapsayan okur tepki araştırmaları metin etkisi, okur özellikleri, öğretim bağlamları ve stratejileri, tepki süreçleri olmak üzere 4 alt kategoride incelenmektedir. Bu kapsamda incelenen araştırmalar metnin tek başına yetersiz ve anlamsız olduğundan bahsederek okuyucuların metinleri nasıl yorumladığına odaklanmaktadır.

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Türkiye’de çocuk edebiyatı üzerine yapılan akademik çalışmaların incelendiği ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Türkiye’de çocuk edebiyatı üzerine yapılan akademik çalışmalar konusunda sekiz adet çalışma saptanmıştır.

Demircan yapmış olduğu durum araştırmasıyla 1987- 2003 yılları arasında yapılmış Yök Tez Merkezi tarama sayfasında yer alan 54 tez çalışmasını çalışma sayısı, üniversite, konu, yazar, çalışma türü, hazırlayan kişinin cinsiyeti gibi unsurları dikkate alarak incelemiştir. Çalışmanın sonunda çocuk edebiyatı alanında yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunun Hacettepe, İstanbul, Gazi, Marmara ve Ankara üniversitelerinde yapıldığı; en fazla tezin 1995 ve 1999 yıllarında yapıldığı tespit edilmiştir. Çalışmaya göre çocuk edebiyatı konusunda tez hazırlayanların cinsiyeti incelendiğinde kadınlar ilk sırada yer almaktadır (Demircan, 2014).

Ahmet Balcı, 2012 yılında yaptığı meta analiz çalışmasıyla 1981-2010 yılları arasında çocuk edebiyatı konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin tür, hazırlanma dönemi ve konularına göre sınıflandırılarak değerlendirilmesi amaçlamış, tarama sürecinde ağırlıklı YÖK’ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı’nı kullanmıştır. Çalışmanın sonunda hazırlanan tezlerin büyük oranda yüksek lisans düzeyinde olduğu, bu alanda en çok tezin 2006-2010 yılları arasında hazırlandığı, değerlendirmeye alınan konu başlıkları içerisinde en yüksek

oranın çocuklar için hazırlanan edebi eserlerin tür özellikleri ve çocuk edebiyatı yazarları incelemesinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Balcı, 2012).

Fadime Atalay Yakar 2019 yılında hazırladığı yüksek lisans teziyle 1984 yılından 2017 yılının sonuna kadar yazılmış çocuk edebiyatı ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezlerini betimsel tarama yöntemi kullanarak incelemiştir. Araştırma kapsamında belirtilen yıllar içinde yüksek lisans tezlerinin doktora göre daha fazla olduğu, çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaların en çok Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada konu bakımından incelenen tezlerde ilk sırayı çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi, ikinci sırayı çocuk edebiyatı temel unsurları, üçüncü sırayı yazar-eser incelemeleri almaktadır. Yazar incelemeli tezlerde Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü ve Mustafa Ruhi Şirin'in ön plana çıktığı tespit edilmiştir (Yakar, Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İçerik ve Yöntem Açısından İncelenmesi, 2019).

Elif Emine Balta 2011- 2018 yıllarında yapılan çocuk edebiyatı konulu lisansüstü çalışmaları içerik analizi yöntemi kullanarak incelemiş YÖK'e kayıtlı olan 278 tezi araştırmasına dahil etmiştir. Araştırma sonucunda konuyla ilgili en fazla çalışmanın Ankara, Atatürk ve Hacettepe üniversitelerinde, eğitim bilimleri enstitüsünde yapıldığı, seçilen konuların ağırlıklı olarak eğitcilik, eğitsel ileti, değer aktarımı, çocuk edebiyatı ölçütleri ve çeviri inceleme olduğu, çalışmalarda en sık Gülten Dayıoğlu ve Mustafa Ruhi Şirin'in eserlerinin değerlendirildiği gibi bulgular elde edilmiştir (Balta, 2019).

Oğuzhan Sevim 1987- 2020 yılında yapılmış çocuk edebiyatıyla ilgili lisansüstü çalışmaları içerik analizi yöntemi kullanarak incelemiş verileri doküman analizi yöntemi kullanarak toplamıştır. Araştırmanın sonunda çocuk edebiyatı ile ilgili en çok lisansüstü çalışmanın yapıldığı üniversitenin Ankara Üniversitesi olduğu, her geçen yıl bu alanda yapılan tez sayısının arttığı (özellikle 2016'dan sonra), çalışmaların en çok yüksek lisans düzeyinde yapıldığı, lisansüstü tezlerinin çoğunun betimsel analizle hazırlandığı, tez konularının önemli

bir kısmını eser- yazar incelemelerinin oluşturduğu, çalışmalarda en çok ele alınan konunun çocuğa uygunluk ve değerler eğitimi olduğu tespit edilmiştir (Sevim, 2020).

Şahin ve Toprak araştırmalarında ilkökul düzeyinde çocuk edebiyatı alanında 2006-2020 yılları arasında yapılmış lisansüstü çalışmaların doküman analizi yöntemi kullanarak incelenmeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda bu alanda yapılan çalışmaların 2016'dan sonra artış gösterdiği, yazar-eser inceleme ve değerler eğitimi konularına ağırlık verildiği, nitel yöntemlere ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmıştır (Şahin & Toprak, 2021). Kodan ve Kara ise araştırmalarının yönünü Sınıf Eğitimi Bilim Dalı'na çevirmiş; bu dalda çocuk edebiyatı konulu lisansüstü çalışmaları meta sentez yöntemi kullanarak incelemiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 2010- 2020 yıllarını kapsayan 31 yüksek lisans, 1 doktora tezi ele alınmıştır. Araştırmanın sonunda lisansüstü çalışmalarda konu yoğunluğunun edebi eser incelemesi ve değerler eğitimi üzerinde olduğu, çoğunlukla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizinin kullanıldığı tespit edilmiştir (Kodan & Kara, 2021).

Boyraz diğer çalışmalardan farklı olarak araştırmasını 1992- 2022 yıllarında yapılan doktora tezleriyle sınırlamıştır. Veri kaynağı olarak YÖK Ulusal Tez Merkezi'ni kullanan Boyraz çalışmasıyla tezlerin yıllara göre dağılımını, üniversiteleri, bilim dalı dağılımlarını betimsel analiz kullanarak tezlerin içeriği ve konu dağılımlarını ise içerik analizine tabi tutarak incelemeyi hedeflemiştir. Araştırma sonucunda çocuk edebiyatı doktora tezlerinin sayısının giderek arttığı, çalışmaların çoğunlukla Ankara, Gazi ve Atatürk üniversitelerindeki Türkçe Eğitimi Bilim Dalı'nda gerçekleştirildiği, tezlerde yazar- eser incelemelerinin ve kuramsal inceleme konularının ağırlıkta olduğu, nitel araştırma yöntemlerinin yanında son yıllarda karma yöntem desenlerinin de benimsendiği bulgularına ulaşılmıştır (Boyraz, Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Konulu Doktora Tezlerinin İncelenmesi, 2023).

Sonuç olarak ülkemizde çocuk edebiyatı üzerine yapılan çalışmaların incelendiği araştırmalarda ele alınan çalışmaların yüksek lisans ve doktora türünde olduğu, nitel araştırma yöntemlerinden yararlandırıldığı, çalışmacıların büyük çoğunluğunun kadın olduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırmalarda ele alınan çalışmaların içeriğinin yazar- eser inceleme temasıyla sınırlı

olduğu belirtilmiştir. İlgili araştırmalarda kullanılan yöntemin doküman incelemeyle sınırlandırılması incelenen araştırmaların ve araştırmacıların sunduğu önerilerin eleştirel bir değerlendirmeye tabi tutulmasına büyük ölçüde engel olmaktadır. Bu araştırmanın sonucunda betimsel analiz yöntemini kullanarak çalışmaları derinlemesine incelemek; yapılacak çalışmalara yenilikçi öneriler sunmak amaçlanmıştır.

Bölüm 3

Yöntem

Bu kısımda; araştırmada tercih edilen araştırma yöntemi, çalışma materyalleri, veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin analizi ve geçerlilik ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın Türü

Bu araştırma Türkiye’de 2018- 2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, nitel yöntem benimsenerek desenlenmiştir. Nitel araştırma, “toplumsal olay ve olguları içinde buldukları çevreyle birlikte araştırmayı ve algılamayı hedefleyen bir yaklaşımdır” (Batdı, 2021). Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme yöntemiyle yapılmıştır. Doküman inceleme; var olan belge veya kayıtları derinlemesine inceleyerek veri elde etmek; belirli amaca yönelik var olan kaynakları tespit etme, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsayan bir nitel araştırma yöntemidir (Karasar, 2005). Kısa bir sürede yapılarak birçok bilgiye ulaşılmasını sağlaması bakımından oldukça önemlidir (Batdı, 2021).

Çalışma Materyali

Bu araştırma, Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü çalışmalarını kapsamaktadır. Araştırma boyunca Yöktez’den elde 28 doktora, 174 yüksek lisans çalışması olmak üzere 202 çalışma incelenmiştir. İncelemeye dahil edilen araştırmalar Short’un “Research and Professional Resources in Children’s Literature: Piecing A Patchwork Quilt” (Short, 1995) isimli eserinde yer alan çocuk edebiyatı araştırma türleri ve konuları kullanılarak incelenmiştir.

Veri Toplama Süreci

Bu araştırmanın veri toplama süreci aşağıdaki gibidir:

- I. Araştırma konusunun belirlenmesi.

- II. Uygun anahtar kelime kullanılarak literatür tarama yapılması.
- III. Kaynakların toplanması, incelenmesi ve değerlendirilmesi.
- IV. Araştırmanın dahil edilme ve hariç tutulma ölçütlerinin belirlenmesi.

Dahil Edilme Ölçütleri: 2018-2023 yılları arasında Türkiye’de yayınlanan, nisan sonu itibariyle erişime açık olan, başlıkta “Çocuk Edebiyatı” anahtar kelimesini barındıran çalışmalar.

Hariç Tutulma Ölçütleri: Arapça dilinde yazılan ve erişim izni olmayan çalışmalar.

- V. Ortak temalar oluşturularak bu temalar kapsamında araştırmaların benzer ve farklı yönlerinin tespiti.
- VI. Elde edilen bulguların sentezi ve çıkarımların yapılması.
- VII. Elde edilen bulguların detaylı bir şekilde raporlaştırılması.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya dahil edilen çalışmalara Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi veri tabanından “çocuk edebiyatı” anahtar kelimesi kullanılarak ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma, nitel veri analiz yöntemlerinden olan betimsel analiz doğrultusunda yürütülmüştür. Betimsel analiz, içerik analizine kıyasla daha yüzeysel ve sade yapıda olan; elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara göre özetlenip ayrıntıya girilmeden yorumlanan bir nitel veri analizi yöntemidir (Ekiz, 2015). Betimsel analiz 4 aşamadan oluşmaktadır. Betimsel analizin ilk basamağı olan çerçeve oluşturmada araştırma sorularından ya da kavramsal çerçeveden yola çıkarak ana hat oluşturmak amaçlanır. İkinci basamakta oluşturulan ana hat doğrultusunda veriler işlenir ve bulgular elde edilirken üçüncü aşamada

elde edilen bulgular tanımlanır. Son aşamadaysa tanımlanan bulgular yorumlanmaktadır (Baltacı, 2019).

Araştırma kapsamını oluşturan yüksek lisans ve doktora tezleri Short'un "Research and Professional Resources in Children's Literature: Piecing A Patchwork Quilt" (Short, 1995) adlı kitabında yer alan çocuk edebiyatı araştırmaları sınıflandırmasına göre incelenmiştir. Bu sınıflandırma teorik içerik analizi, tematik içerik analizi, metin ve edebi analiz, tarihsel çalışma, yazar ve çizer çalışmaları, okuma tutumları ve ilgi alanları, aile ve okul öncesi okuryazarlık, literatür temelli müfredat, öğretim stratejileri ve okur tepki araştırmaları olmak üzere 11 temadan oluşmaktadır. Çalışma kapsamında Short'un sınıflandırmasının tercih edilme sebebi alanda, çocuk edebiyatı alanında yapılan akademik çalışmaların temalarını analiz edecek hiçbir sınıflandırma ölçeğinin olmamasıdır. Alanda yer alan çocuk edebiyatı sınıflandırma ölçeklerinin kitapları merkeze aldığı göstermektedir. "Teorik içerik analizi" temasına dahil edilecek çalışmaların kapsamını oluşturan unsurlar çocuk edebiyatına teorik olarak getirilen yenilikler ve çocuk edebiyatının okuma gelişimindeki rolüdür. Kültürel, sosyal, siyasi, psikolojik ve felsefi bağlamla yazar veya eser incelemesi yapan çalışmalar ise "tematik içerik analizi" kapsamında değerlendirilmiştir. "Metin ve edebi analiz" temasına dahil edilen lisansüstü çalışmalar; metin yapısı, yazar ve çizerin edebi özellikleri, kitabın çocuk edebiyatı temel ilkelerine uygunluğu, çeviri kitaplar ve özellikleri, kitap türü, okunurluk ve adaptasyon konularını kapsamaktadır. Eser veya yazarların, dönemin sosyal ve kültürel durumu göz önünde bulundurularak incelenmesi veya belirli bir kitap veya yazarın dönemsel değişimlerinin tespit edilmesi konulara "tarihsel çalışmalar" kapsamında yer verilmiştir. "Yazar ve çizer çalışmaları" temasına dahil edilen çalışmalarda yazarın veya çizerin hayat hikayesinin doğrudan esere yansması söz konusudur. Çocukların, ilgi alanları doğrultusunda incelenen eserleri içeren lisansüstü çalışmalar ise "okuma tutumları ve ilgi alanları" temasına dahil edilmiştir. Bu tema, çocuk kitaplarında yer alan karakterlerin ve okuyucunun cinsiyeti, okurun belirli bir konu üzerine tutumu gibi konuları içermektedir. "Aile ve okul öncesi okuryazarlık" teması ailelerin çocuk okur üzerindeki etkisi, yetişkinlerin edebiyata bakışıyla çocuklarının edebiyata bakışı

arasındaki ilişki gibi konuları kapsamaktadır. Bu kapsam doğrultusunda yazılan çalışmalar “aile ve okul öncesi okuryazarlık” temasına dahil edilmiştir. Çocuk edebiyatının eğitimdeki rolünü ve öğretmenlerin çocuk edebiyatını ele alış biçimini inceleyen araştırmalar “literatür temelli müfredat” temasında işlenmiştir. “Öğretim stratejileri” teması öğretmenin sesli okuma yapması ve bu durumun öğrenciler üzerindeki etkisi, tekrarlı okuma, gönüllü okuma türlerinin sağladığı avantajlar ve teknolojik gelişmelerin çocukların edebiyata bakışı üzerindeki etkisi gibi konuları kapsamaktadır ve bu konuları inceleyen araştırmalar “öğretim stratejileri” temasında ele alınmıştır. Edebiyat eleştirileri ve okurun edebi eserlere olan tepkisini incelemeyi amaçlayan araştırmalar ise “okur tepki araştırmaları” temasında incelenmiştir. Araştırma kapsamına dahil edilen bazı lisansüstü çalışmalar ise Short’un temalarından birkaç tanesini içerdiğinden “birden fazla tema içeren çalışmalar” temasına dahil edilmiştir. Çocuk edebiyatı eserlerinin sinema veya tiyatroya uyarlanışını temele alan araştırmalar ise Short’un sınıflandırmasında yer alan temalara ek olarak oluşturulan “çocuk edebiyatı uyarlamaları” temasında incelenmiştir.

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmada incelenen akademik çalışmalar, çocuk edebiyatı araştırma türleri ve konuları sınıflandırma ölçeği (Short, 1995) kullanılarak incelenmiştir. Araştırmaya 2018-2023 yıllarında Türkiye’de yayınlanan, başlığında çocuk edebiyatı anahtar kelimesi bulunan ve nisan sonu itibariyle erişime açık olan çalışmalar araştırmaya dahil edilirken Arapça dilinde yazılan ve erişim izni olmayan çalışmalar hariç tutulmuştur. Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliliğini sağlamak amacıyla her yıldan iki lisansüstü çalışma seçilmiş; seçilen bu çalışmalar çocuk edebiyatı alanında çalışan bir lisansüstü araştırmacıyla birlikte araştırma problemleri kapsamında değerlendirilmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır. Elde edilen veriler alanda uzman akademisyen tarafından incelenerek sınıflandırmaların %90 örtüştüğü belirlenmiştir. Araştırma sürecinde incelenen çalışmalar temalarına göre sınıflandırıldıktan sonra dosyalanmış ve araştırmacı tarafından arşivlenmiştir.

Bölüm 4

Bulgular, Yorumlar ve Tartışma

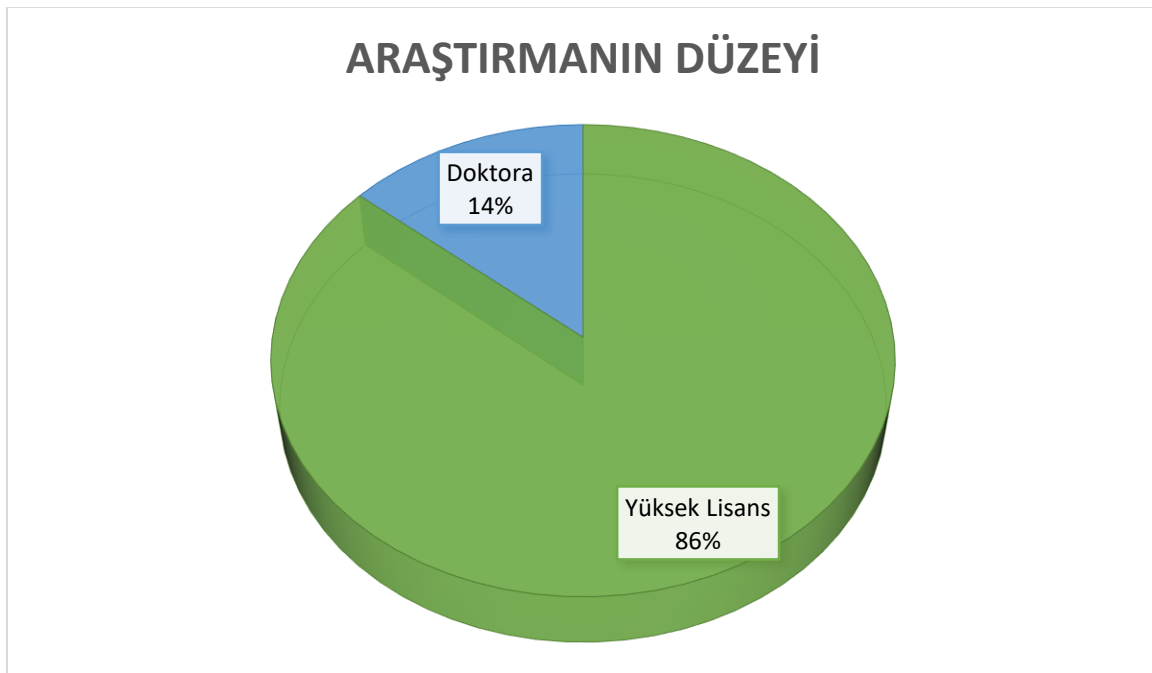
Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın problem ve alt problemlerinde belirtilen sorulara cevap olabilecek nitelikte, incelenen lisansüstü tezlere ilişkin bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

Araştırmanın 1. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Türkiye'de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmaların düzeylerine ilişkin bulgular aşağıdaki gibidir:

Şekil 1

Araştırmaların Düzeye Göre Dağılımı

Araştırma kapsamına dahil edilen 202 çalışmanın 174 tanesi yüksek lisans 28 tanesininse doktora düzeyinde yapıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans düzeyinde yazılan tezlerin 11 tanesi 2018 yılında, 43 tanesi 2019 yılında, 14 tanesi 2020 yılında, 31 tanesi 2021 yılında, 44 tanesi 2022 yılında ve 31 tanesi 2023 yılında yapılırken; doktora düzeyinde yazılan tezlerin 2 tanesi 2018 yılında, 3 tanesi 2019 yılında, 6 tanesi 2020 yılında, 7 tanesi 2021 yılında, 5 tanesi 2022 yılında ve 5 tanesi de 2023 yılında yapılmıştır. Yüksek lisans düzeyinde

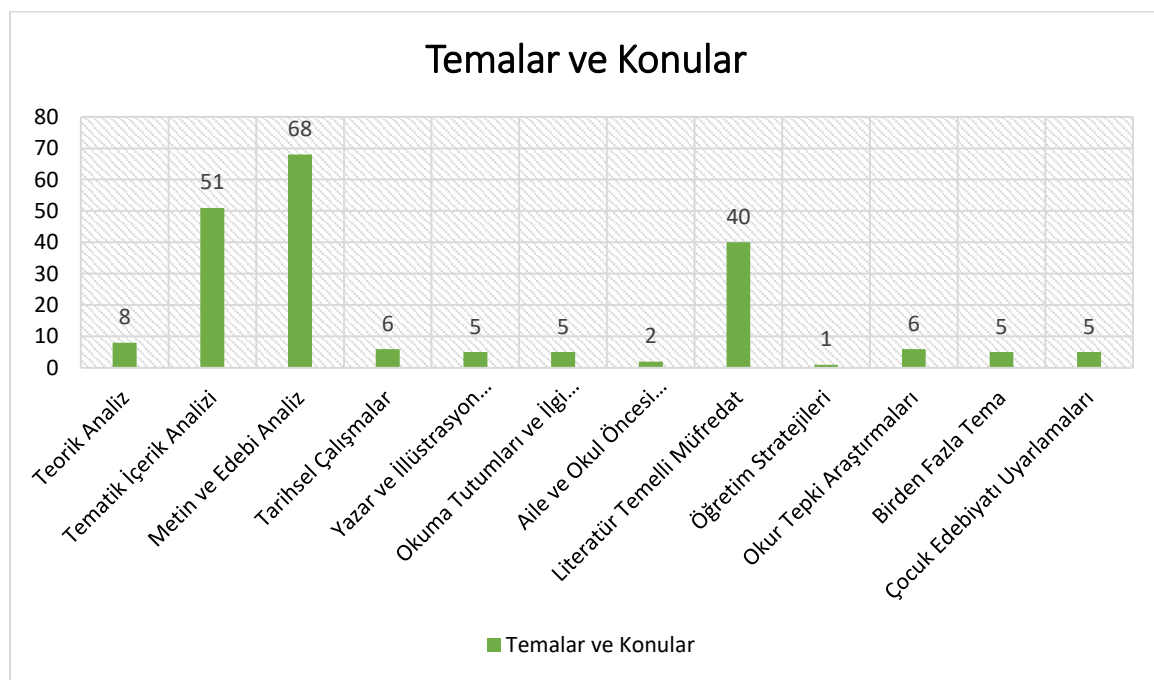
çalışmaların en çok 2022, en az 2018 yılında; doktora düzeyinde çalışmaların en çok 2021, en az 2018 yılında yapıldığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın 2. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Türkiye'de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda ele alınan temalara ve konular aşağıdaki gibidir:

Şekil 2

Araştırmaların Tema ve Konularına Göre Dağılımı

Araştırmaya dahil edilen çalışmaların tema ve konu bakımından dağılımı incelendiğinde araştırmacıların en çok metin ve edebi analiz temasını tercih ettiği tespit edilmiş bu temayı tematik içerik analizi ve literatür temelli müfredatın takip ettiği, en az tercih edilen temanın ise öğretim stratejileri olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Teorik Analiz

İncelenen araştırmaların 8 tanesi "Teorik Analiz" teması doğrultusunda ele alınmıştır. 2019 yılında 2, 2020 yılında 3, 2022 yılında 1 2023 yılında 2 adet teorik analiz çalışması yapıldığı saptanmıştır; 2018 ve 2021 yıllarında ise Teorik Analiz temalı çalışmaya rastlanmamıştır. Teorik Analiz çocuk edebiyatının okuma gelişimindeki rolünü tespit etmek,

çocuk edebiyatının eleştirilerine yönelik yeni yaklaşımlar türetilmesi, mevcut yaklaşımların teorik açılardan karşılaştırılarak yeniden yorumlanması gibi konuları içermektedir. Buket Dedeoğlu Orhun yapmış olduğu çalışmayla çocuk edebiyatı yazarlarının görüşleri doğrultusunda yeni estetik ölçütler belirlemeyi amaçlamış, Aytül Akal, Mavisel Yener, Muzaffer İzgü, Yalvaç Ural, Fatih Erdoğan gibi çocuk edebiyatında ün salmış isimlerden yarı yapılandırılmış görüşme formuyla verileri toplamıştır. Katılımcıların belirlediği ölçütler doğrultusunda eserler incelenmiş “Vanilya Kokulu Mektuplar” kitabının estetik ölçütleri karşıladığı fakat kitapta yer alan bazı lakapların çocukların gelişimleri açısından uygun olmadığı sonucuna varılmıştır (Orhun, 2019). Fadime Atalay Yakar 2019 yılında yaptığı çalışmayla Türkiye’de 1974-2018 yıllarında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaları incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeleri sonucunda tezlerde en çok incelenen edebi türün süreli yayınlar olduğu, en fazla okul öncesine yönelik yayınların incelendiği tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin birçoğunda tezin yöntemine dair bilgi olmadığı veya verilen bilginin net olmadığı ortaya konmuş, yöntemi açıkça belirtilen tezlerde doküman inceleme ve içerik analizinin ağırlıkta olduğu belirtilmiştir (Yakar, 2019). Akbulut çalışmasında 1987-2020 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesinde dair verileri ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda; bu alanda yapılan çalışmaların 2009 yılından sonra artış gösterdiği, okul öncesi ve ortaokul kademelerinde daha fazla çalışmalar yapıldığı, çalışmalarda büyük çoğunlukta nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemenin tercih edildiği ortaya çıkmıştır (Akbulut, 2020). Yusuf Aslan 2020 yılında yaptığı çalışmada “Jackson Konsepti”ni kullanarak çocuklar için yazılmış felsefi metinleri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma doğrultusunda kitaplarda en fazla kişilik geliştirme en az ise felsefi düşünme becerileri tespit edilmiş, kitapların hiçbirinde dil felsefesi becerisine dair bir bulguya rastlanılmadığı belirtilmiş aksi durumlar gözlemlense de kitapların tamamının Jackson Konsepti’ne uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Aslan, 2020). Anılan çalışması kapsamında Türk ve Dünya edebiyatında popülerleşmiş çocuk edebiyatı kitapları ile klasik tarzda yazılan çocuk edebiyatı kitaplarını gülme teorilerini esas alarak incelemiştir. Çalışma sonunda Dünya edebiyatında daha fazla mizah teorisine ulaşılırken iki tarafta da en çok üstünlük teorisiyle ilgili

bulgular yer aldığı tespit edilmiştir (Anılan, 2020). Betül Çağlar ise çocuk edebiyatını sorun odaklı bir yaklaşımla incelemiş, bu çerçevede ele alınabilecek temaları belirlemiştir. Ayrıca çocuk edebiyatı eserlerinde bir değerlendirme ölçütü olarak edebi-estetik dikkatler belirleyen Çağlar bu ölçütler doğrultusunda göç, boşanma ve ölüm konusunu işleyen eserleri analiz etmiştir. Çalışma sonucunda estetik konulu eserlerin oldukça az sayıda olduğu, çalışmaların çeviri metinler içerdiği, psikolog-pedagog eşliğinde yazıldığı ortaya çıkmıştır (Çağlar, 2022). Yunus Taştan yaptığı çalışmasında çocuk edebiyatı alanında 2005-2021 yıllarında yayımlanan makalelerin içeriğini ve akademik metin hazırlama ilkelerine uygunluğunu incelemiştir. Araştırma sonucunda makalelerde hedef kitle olarak büyük çoğunlukta çocukların tercih edildiği, makalelerin genellikle nitel yöntemler ve nitel analiz teknikleriyle yapıldığı, makalelerde değerler ve çocuğa görelilik konularında yoğunluk olduğu tespit edilmiştir. Akademik metin yazma ilkelerine uygunluk açısından incelendiğindeyse makalelerin büyük çoğunlukta gerekli özellikleri taşıdığı fakat bazı makalelerde başlık sözcük sayısı, orcid numaraları, iletişim kurum bilgileri, özet bölümü gibi bölümlerin hata ve eksiklik taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır (Taştan, 2023). İbrahim Halil İncik ise çocuk edebiyatı alanında hazırlanan lisansüstü çalışmaların bibliyometrik analizini gerçekleştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen veriler en fazla tezin 2019 yılında yazıldığını, lisansüstü çalışma düzeylerinde yoğunluğun yüksek lisans üzerinde olduğunu, tez yazarlarının genellikle kadın olduğu, tezlerin en fazla hazırlandığı üniversitenin Ankara Üniversitesi enstitünün ise Eğitim Bilimleri olduğunu göstermektedir (İncik, 2023).

Aile ve Okul Öncesi Okuryazarlık

İncelenen araştırmaların 2 tanesi Aile ve Okul Öncesi Okuryazarlık teması doğrultusunda ele alınmıştır. Aile ve Okul Öncesi Okuryazarlık teması yetişkinlerin çocuklarda kurduğu edebi etkileşime odaklanmaktadır. Gamze Nergiz 2019 yılında yapmış olduğu çalışmasıyla anne-babaların çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterliliklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada annelerin etkin edebi eseri seçebilme konusunda babalardan daha yeterli olduğu, eğitim düzeylerinin ve iş sahibi olma durumunun edebi ürünlere yaklaşımı

etkilediği ayrıca ebeveynin sahip olduğu çocuk sayısı arttıkça çocuk edebiyatı ürünleri seçebilmede yetersizliğinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Nergiz, 2019). Nezaket Dünder araştırmasında ortaokul velilerinin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Dünder çalışması sonucunda velilerin farkındalıkları ile eğitim durumu, cinsiyet ve gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı; velilerin çocuklara nazaran daha çok kitap okuduğu, çocuk edebiyatı eserlerini okuyan veli sayısının okumayandan fazla olduğu ve velilerin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıkları ile çocuklarının okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu gibi verilere ulaşılmıştır (Dünder, 2019).

Öğretim Stratejileri

İncelenen araştırmaların 1 tanesi Öğretim Stratejileri teması doğrultusunda ele alınmıştır. Öğretim Stratejisi teması sesli okuma, gönüllü okuma, tekrarlı- önceden okuma ve teknoloji gibi alt konuları içermektedir. Sena Bilgin 2020 yılında yapmış olduğu çalışmasıyla teknoloji ile iç içe olan 6-12 yaş arası çocuklara yönelik yazılmış olan eserlerde yer alan teknolojik unsurların, hangi yönler açısından sunulduğunu incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda eserlerde en fazla sunulan teknolojik unsurların cep telefonu ve sosyal medya kullanımı, haberleşme ve iletişim, ulaşım, aletlerle ilgili yaşanan aksaklıklar olarak saptanmış tüm eserlerde çocuk gelişiminin teknolojiden etkilendiğine dair veriler elde edilmiştir (Bilgin, 2020).

Tarihsel Çalışmalar

İncelenen araştırmaların 6 tanesi Tarihsel Çalışmalar teması doğrultusunda ele alınmıştır. Tarihsel çalışmalar teması dönemin sosyal ve kültürel konularını inceler. Melek Demirdöğen çalışmasıyla İslami çocuk edebiyatının tarihsel gelişimini incelemiş; günümüz İslami çocuk edebiyatının geçmişle bağlantısını tespit etmeyi amaçlamıştır (Demirdöğen, 2018). Kaplancalı çalışmasında iç savaş sonrası çocuk edebiyatı yazarlarından Borita Casas ve eserini (Antoñita La Fantástica) dönemin şartlarını değerlendirerek incelemiş; araştırmanın sonunda yazarın iç dünyasını ve o dönemdeki ülke, toplum hakkındaki gerçekleri başkahraman ışığında yansıttığı bulgusuna ulaşılmıştır (Kaplancalı, 2019). Merve Namazcı

çalışmasıyla birlikte Türk çocuk edebiyatı eserlerinde üç kuşakta (1970 öncesi, 1970 -2000 arası, 2000 sonrası) çocuklar için yazılmış eserlerde ailenin işleniş şeklini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda incelenen eserlerde daha çok parçalanmış ailelere yer verildiği; 1970 öncesi koruyucu, 2000 ve sonrasında demokratik, 1970-2000 arasında otoriter ebeveyn tutumlarının baskın olduğu görülmüştür (Namazcı, 2020). Sümeyye Sevim Ahi çalışmasıyla erken Cumhuriyet döneminde cumhuriyet ideolojisine bağlı kalarak çocuk edebiyatı metinlerini incelemiştir; erken Cumhuriyet dönemi çocuk edebiyatı metinleri, ulusal bir Türk kimliğinin oluşturulması sürecinde ideolojik bir aygıt olarak kullanıldığı, elverişli bir saha olarak bu edebiyattan faydalandığı sonucuna ulaşmıştır (Ahi, 2020).Çamurcu çalışmasında 1958-1964 yılları arasında çıkan Çocuk Haftası dergisini inceleyerek yayımlandığı döneme ilişkin çocuk edebiyatı anlayışıyla incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler sonucunda dergideki eserlerin çoğunun 2019 MEB Türkçe Öğretim programına ve edebiyatın temel ilkelerine uygun olduğu tespit edilmiştir (Çamurcu, 2021). Jale Kartal çalışmasıyla 1930- 1950 yılları arasında Sovyet Rusya'da yayımlanan çocuk edebiyatı eserlerinin çocukluğa bakış açısını incelemeyi, dönemin benimsediği çocuk tiplerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda Sovyetler Birliğinde çocuğun küçük bir yetişkin yani geleceğin komünisti olarak kabul edildiği; çocuk edebiyatının ise bu gayeyi gerçekleştirmede araç olma rolü üstlendiği bulgularına ulaşılmıştır (Kartal, 2021).

Literatür Temelli Müfredat

İncelenen araştırmaların 40 tanesi Literatür Temelli Müfredat teması doğrultusunda ele alınmıştır. Çalışmaların 3 tanesi 2018 yılında, 9 tanesi 2019 yılında, 3 tanesi 2020 yılında, 8 tanesi 2021 yılında, 9 tanesi 2022 yılında ve 8 tanesi 2023 yılında hazırlanmıştır. Literatür Temelli Müfredat çocuk edebiyatının müfredattaki yeri, edebiyatın eğitimle olan ilişkisi konularını kapsamaktadır. Literatür Temelli Müfredat temasında edebiyat temelli sınıf tanımlamaları, yaklaşımların karşılaştırılması, müfredat genelinde edebiyat ve öğretmenlerin inançları ve uygulamaları gibi alt başlıklar yer almaktadır. Karakuş çalışmasıyla beraber sınıf öğretmeni adaylarına yönelik Çocuk Edebiyatı eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programının

(ÇEEİHEP'nin) geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesini amaçlamıştır. Öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığı kapsamında yapılan bu araştırmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının insan hakları eğitimine karşı olumlu bir tavır sergilediği, İnsan Hakları Eğitimi Programını mesleki gelişimleri açısından yararlı buldukları ortaya çıkmıştır (Karakuş M. H., 2018). Özlem Kanat Soysal çalışmasını müfredat genelinde edebiyat alt başlığı doğrultusunda yürütmüş çalışmasında Türkiye'de Eğitim Fakültelerinde çocuk edebiyatı öğretiminin kapsamını ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma sonucunda Eğitim Fakültelerinde verilen çocuk edebiyatı derslerinin çocuk edebiyatı temel değişkenleriyle yapılandırıldığı, öğretmen adaylarının dersin “çocuk edebiyatı yapıtlarını tasarım ve içerik amaçlarıyla tanıtmaya; okuma kültürü kavramını ve çocuğun dilsel gelişim süreçlerini kavratma” gibi amaçlarının gerçekleştirildiğini düşündüğü, öğretim elemanlarının görüşlerine göre süre yetersizliğinden ötürü içeriğin basitleşmek zorunda kalması gibi bulgulara ulaşılmıştır (Soysal, 2018). Can Sakar çalışmasıyla birlikte Türkiye ve Almanya'da öğrenim gören öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı dersine yönelik görüşleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığı kapsamındadır. Yapılan çalışmanın sonunda her iki ülkede de öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik personel kadrosunu yeterli gördüğü, çocuk edebiyatı dersinin alanla ilgili bilgilendirici bir tutumda olduğu, ders sayesinde edebi eserleri eleştirel bir tavırla incelemenin mümkün olduğu gibi birçok veriye ulaşılmıştır (Sakar, 2018). Burak Baz çocuk edebiyatı metinlerine dayalı olarak hazırlanan programın, ilkokul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamış; çalışma sonucunda Araştırmanın bulgularına göre şiir ve hikâye metinlerine dayalı programların öğrencilerin sözel yaratıcılık puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu, buna karşın her iki programın da şekilsel yaratıcılık puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı gözlenmiştir. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığı kapsamındadır (Baz B. , 2019). Efe, Serdar Demircan'ın çizgi roman formatına getirdiği Dede Korkut hikayelerinin yapısal ve eğitsel boyutunu incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda en çok değer “Kan Turalı” en az değer ise “Deli Dumrul” hikayesinde tespit edilmiştir (Efe, 2019). Palaz, yüksek lisans teziyle Birsan Ekim Özen'in eserlerini kök değerler kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler

sonucunda eserlerin çocuklara değer aktarımı konusunda etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Palaz, 2019). Çalışma Betül Avunç'un İkiz Gezegen adlı çocuk kitabı serisini Türkçe Öğretim Programında yer alan "Milli Kültürümüz" temasına uygunluğu bakımından incelemeyi amaçlamıştır. İnceleme sonucundan kitap serisinin "Milli Kültürümüz" temasında kullanılabileceği tespit edilmiştir (Üremen, 2019). Fadime Merdane 2019 yılında yapmış olduğu çalışmayla birlikte ilkokul 2. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin nitelikleri açısından incelenmesini amaçlamıştır. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığında ele alınmaktadır. Çalışmanın sonucunda metinlerin çoğunun tema, konu, harf özelliği, sayfa düzeni gibi açılardan uygun; kahramanlar, ana düşünce yazım ve imla yönünden uygun olmadığı gibi bulgular ortaya çıkmıştır (Merdane, 2019). Danışman müfredat genelinde edebiyat alt başlığı doğrultusunda gerçekleştirdiği çalışmasıyla Türkçe Öğretim Programına uygun olarak hazırlanan 5. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda Türkçe ders kitabında yer alan metinlerin büyük çoğunlukta çocuk edebiyatı nitelikleriyle uyumlu olduğu; temaya uygunluk, yazım ve noktalama kuralları, görsel unsurlar, sayfa tasarımı gibi unsurlarda ise bazı eksiklikler olduğu tespit edilmiştir (Danışman, 2019). Ayşe Yıldırım Kaldırım'ın ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki edebî metinlerin çocuk edebiyatı ölçütleri açısından incelemeyi amaçladığı çalışmada müfredat genelinde edebiyat alt başlığının izleri görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre 5. sınıf Türkçe ders kitabının genel olarak çocuk edebiyatına uygun olduğu; 6. sınıf Türkçe ders kitabında resim ve fotoğraflar konusunda yetersizlikler olduğu; 7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarının ise kapakta ilgi çekicilik, resim fotoğrafların metne uygunluğu, estetik değer taşıma, dil ve anlatım hususlarında eksiklikler olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kaldırım, 2019). Baytaş araştırmasında 2005- 2017 yıllarında uygulanan Türkçe Öğretim Programlarını yapı, eğitim felsefesi, hedeflenen davranış ve kazanım kapsamında incelemeye almış 1981 programı ile 2005 programını karşılaştırmıştır. Araştırma sonucunda ders kitaplarındaki temalar ve değerlerle öğretim programlarının uyumlu olduğu, temalar ve alt temalarda aynı sınıf seviyesindeki kitaplar arasında birliktelik olmadığı tespit edilmiştir. (Baytaş, 2019) Hülya Sel çalışmasında Türkçe öğretmen adaylarının günümüz yazar ve

şairlerine ilişkin farkındalıkları araştırmış; Türkçe öğretmen adaylarının büyük bir bölümünün çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarının yetersiz olduğunu görmüştür. Araştırma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığında yer almaktadır (Sel, 2019). Duygu Er Quilichini 2020 yılında yapmış olduğu çalışmayla yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına yönelik MEB Türkçe ve Türk Kültürü dersi öğretim programı çerçevesinde kitap seçme ölçütleri hazırlamayı ve kitap önerileri sunmayı amaçlamıştır. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığında yer almaktadır. Araştırmanın sonucunda a MEB TTK Öğretim Programı"nda belirtilen sekiz temaya uygun 70 adet kitap önerisi yapılmıştır (Quilichini, 2020). Kırıcı çalışmasıyla cinsellik, ölüm, engellilik, soykırım temalı kitaplar hakkında öğretmen adaylarının tepkilerini saptamayı ve bu tepkilerin olası nedenlerini tespit etmeyi amaçlamış; araştırma sonucunda temanın hassasiyetine göre öğretmen adaylarının tepkilerinin farklılaştığı ve her temanın kendi içerisinde farklı değişkenlerden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. İnceleme öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığında yer almaktadır (Kırıcı, 2020). Gülhan Gedik çalışmasıyla çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının yeri, kullanımı ve önemine değinmeyi; okuma becerisini artırmada çocuk edebiyatı metinlerinin ve metinlerle ilgili okuma-anlama etkinliklerinin nasıl yapılması gerektiğini açıklamayı amaçlamıştır. Çalışma, edebiyatı okumayı öğretme yaklaşımı olarak benimsemesinden dolayı literatür temelli yaklaşım temasına uygundur (Gedik, 2021). İlker Ozan Yıldırım araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini alarak çocuk edebiyatı eserlerini kök değerler kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. Yıldırım incelemeleri sonucunda en sık işlenen değerler sevgi, en az işlenen değerlerse adalet olduğunu tespit etmiştir (Yıldırım İ. O., 2021). Nilhan Cinisli öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığı doğrultusunda yapmış olduğu araştırmayla okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerine nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri seçmelerine ilişkin görüşlerinin incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgular okul öncesi öğretmenlerinin çocuk edebiyatı eseri seçerken resimleme, konu, üslup, sayfa düzeni, kâğıt, cilt gibi özelliklere odaklandığını, kaliteli kitap sayısının az olduğunu düşündüklerini; okul öncesi öğretmenlerin güncel kitapları takip ettiğini göstermektedir (Cinisli, 2021). Ayşegül Gülcü Hayat Bilgisi öğretiminde çocuk edebiyatı ile yapılandırılmış dramaya

ilişkin incelemeler yapmayı ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığı altında değerlendirilmiştir (Gülcü, 2021). Barış Karaz çalışmasıyla 2018 yılında basılmış olan KKTC Türkçe ders kitabında yer alan metinlerin biçim ve içerik yönünden çocuk edebiyatına uygun olup olmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Yapılan araştırmaların sonucunda metinlerin çoğunlukla çocuk edebiyatı özelliklerine uygun olduğu fakat bazı metinlerde yazım yanlışları, noktalama yanlışları, görsel içerik uyumsuzluğu, çocuklar açısından olumsuzluk oluşturabilecek ifadelerle rastlandığı gözlemlenmiştir. Araştırma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Karaz, 2021). Söylemez araştırmasında çocuk edebiyatı eserlerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımları açısından incelemeyi amaçlamış; çalışma sonucunda incelenen kitapların görsel ve içeriğinde cebir, sayılar ve işlemler, ölçme ve veri işleme alanlarına yer verdikleri geometri alanına ise yeterince yer vermedikleri tespit edilmiştir. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Söylemez, 2021). Gökçen Düzkaya Türkçe öğretimi esnasında çocuk edebiyatından faydalanmanın demokratik kültür bilinci kazandırmada anlamlı bir farklılık yaratıp yaratmayacağını incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeleri sonucunda Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı ürünleri kullanmanın öğrencilerin demokratik kültür becerisi kazanmasında çok büyük rolü olmadığı verisine ulaşmıştır (Düzkaya, 2021). Filiz Çalık araştırmasında Rifat Ilgaz'ın çocuk edebiyatı eserlerini MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın değerler eğitimi kapsamında incelenmesini amaçlamış; araştırma sonucunda yardımseverlik değerinin en çok işlenen değer olduğu, her kitabın kök değerlerden en az 10 tanesini yansıttığından kaynaklı eğitimde rahatlıkla kullanılabilceği tespit edilmiştir (Çalık F. , 2021). Ayşe Taşkın doktora tezinde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri için çocuk edebiyatı okuma yörüngesi oluşturulmaya çalışmış; çalışma sonucunda kazanım odaklı kitap bulma oranının en yüksek olduğu sınıf 1.sınıf, en az olduğu sınıfta 2. Sınıf olduğu tespit edilmiştir. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Taşkın, 2022). Didem Çetinkaya, Ali Ekrem Bolayır'ın eserlerini kök değerler doğrultusunda incelemeyi amaçlamış en çok öz denetim kök değerinin ele alındığı sonucuna ulaşmıştır (Çetinkaya, 2022). Tülay Takak'ın yapmış olduğu çalışmanın amacıysa hayat bilgisi

derslerinde Çağdaş Türk Çocuk Edebiyatı öyküleri temelinde öğretim programı geliştirmek, sınıfta uygulamak ve uygulamanın niteliğini sınamaktır. Araştırmanın sonucunda Çağdaş Türk Çocuk Edebiyatı öykülerinin hayat bilgisi dersinde örnek olay kapsamında öğretmenler tarafından sıklıkla kullanılmadığı; kullanıldığı takdirde öğrencilerin düşünsel sorularda gerekçeli çıkarımlar ve ahlaki değerlendirmeler yaptığı, olaydaki karakterle empati kurdukları tespit edilmiştir. Çalışma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığına dahil edilmiştir (Takak, 2022). Durmaz yazmış olduğu yüksek lisans teziyle 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı'nda bulunan metinlerin çocuk edebiyatı ürünlerinin taşıması gereken nitelikler (biçim ve içerik) bakımından incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda 6. sınıf Türkçe ders kitabında 14 şiir, 5 anı, 4 bilgilendirici metin, 2 öykü, 2 tiyatro, 2 fabl, 1 efsane, 1 karikatür, 1 mektup türünde metin tespit edilmiş; kitapta aynı zamanda yazım, noktalama hatası gözlemlenmiş; çocukları olumsuz etkileyecek şiddet ve argo içeren ifadelere yer verildiği belirtilmiştir. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Durmaz, 2022). Muhammed Ali Polat çalışmasıyla Türk çocuk edebiyatı eserlerinde var olan okul algısını Milli Eğitim'in Genel Amaçları doğrultusunda incelemiş ve 30 adet eserin 20'sinde kazanımlara aykırı olduğu düşünülen ifadeler rastlandığı sonucuna ulaşmıştır (Polat M. A., 2022). Hakan Baylan yüksek lisans tezinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde okutulan 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken temel nitelikler açısından incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler sonucunda noktalama işaretleri çeşitliliğinin olmadığı, atasözü kullanımının çok kısıtlı olduğu, resim seçiminin başarısız olduğu gibi yetersizliklerin olduğu görülmüştür. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Baylan, 2022). Gönül, doktora teziyle çağdaş çocuk edebiyatı metinlerinin okunmasında 21. yüzyıl becerilerini temel alan öğrenme öğretme süreçlerinin geliştirilmesini amaçlamış 21.yüzyıl becerilerinden en fazla yaratıcılık, eleştirel düşünme, iletişim, sosyal ve kültürel becerilerin çağdaş çocuk edebiyatı metinlerini okuma öğrenme öğretme sürecinde yer alması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Çalışma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığına dahil edilmiştir (Gönül, 2022). Ayşe Özer çocuk edebiyatı eserleri bağlamında ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin matematiği gerçek hayatla ilişkilendirme becerilerini incelemeyi amaçlamış;

edebiyatı eserlerinin, matematiğin gerçek hayatla ilişkilendirilebilmesi için uygun ve çeşitli türlerde bağlamlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Özer, 2022). Seray Yazıcıoğlu çok okunan çocuk edebiyatı eserlerini kök değerler kapsamında incelemiş en fazla işlenen olumlu değerın yardımseverlik, en fazla işlenen olumsuz değerın ise saygı olduğu sonucuna ulaşmıştır (Yazıcıoğlu, 2022). Emrah Özgül araştırmasıyla çocuk edebiyatı ürünleriyle planlanan dil bilgisi öğretiminin ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarısına etkisini ve uygulanan yöntemlere dair öğrenci görüşlerini incelemeyi amaçlamış; araştırmanın sonucunda çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaokul 6. sınıf dil bilgisi öğretiminde başarıyı artırdığına ulaşılmıştır. Öğrenciler dil bilgisi öğretiminde çocuk edebiyatından yararlanmanın öğretici ve eğlenceli olduğunu fakat bir hayli zaman aldığını savunmuştur. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Özgül, 2023). Çubukçu'nun araştırmasının temel amacı Türk çocuk edebiyatındaki öyküleyici metinlerle Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metinleri karşılaştırmaktır. Araştırma sonucunda söz sanatlarına en çok yer veren öğretim programının 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı; Türkçe ders kitaplarında en çok yer verilen söz sanatları türlerinin benzetme, eğreltilme ve düzdeğişmece olduğu tespit edilmiştir. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Çubukçu, 2023). Ayşe Yumuşak yüksek lisans tezinde İlkokul 2. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinleri çocuk edebiyatı ölçütlerine göre incelemeyi amaçlamış; incelemeleri sonucunda Türk çocuk edebiyatından eserlere daha çok yer verildiği, yazar ve şairlerin biyografilerine yer verilmediği, ders kitabında her temada bilgilendirici, hikâye edici ve şiir türünün bulunduğu, kitabın boyutu, kâğıt kalitesi, kapağı açısından uygun olduğu; ciltlemesi ve harfler açısından kısmen uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışma müfredat genelinde edebiyat alt başlığına dahil edilmiştir (Yumuşak, 2023). Neslihan Demirci etkinlikler ve zihin haritalama yoluyla matematik öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ile matematiği ilişkilendirme becerilerinin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırması sonucunda çocuk edebiyatı ve matematik bütünleştirmesini amaçlayan 6 haftalık sürecin matematik öğretmen adaylarının çocuk edebiyatına yönelik tutumlarında anlamlı ve olumlu yönde değişime sebep olduğu tespit edilmiştir. Çalışma öğretmenlerin inançları ve uygulamaları alt başlığına dahil

edilmiştir (Demirci, 2023). Yeğin yüksek lisans teziyle çocuk edebiyatında veganlık ve vejetaryenliğin işlenmesi hakkında öğretmen görüşleri almayı amaçlamıştır. Tespit edilen eserlerin bir bölümü, çeşitli yönlerden uzman ve öğretmenlerin görüşleriyle uyumlu nitelikler taşıırken bazıları onların görüşlerinin aksi özellikler göstermektedir (Yeğin, 2023). Okur, Diyanet İşleri'nin yayınladığı Okul Öncesine Yönelik Hikâye ve Etkinliklerle Değerler Eğitimi Seti (I-II)'ni çocuk edebiyatı ilkelerine, kök değerlere ve din eğitimine uygunluğuna göre incelemiştir; eserlerin Kur'an kurslarına yönelik hazırlandığı, MEB'in kök değerlerine uyumlu olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Okur, 2023). Bayraktar yüksek lisans çalışmasıyla Miyase Sertbarut eserlerini 21. yy becerilerine göre incelemeyi amaçlamış; eserlerin bu becerileri geliştirme konusunda etkili olduğunu tespit etmiştir (Bayraktar, 2023).

Okur Tepki Araştırmaları

İncelenen araştırmaların 6 tanesi Okur Tepki Araştırmaları kapsamında ele alınmıştır. Okur Tepki Araştırmaları; metnin etkisi, okur özellikleri öğretim bağlamları ve stratejiler, tepki süreçleri gibi alt başlıkları içermektedir. Bedirhan Arıkan yapmış olduğu çalışmasıyla çocuk edebiyatının temel ilkeleri bakımından Memduh Şevket Esenal'ın öykülerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Esenal'ın öykülerinin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine uygun olduğu tespit edilmiştir (Arıkan B. , 2018). Mustafa Kaya yaptığı doktora çalışmasıyla çocuk edebiyatı eserlerinin 7. Sınıf öğrencilerinin empati becerisi üzerindeki etkisini incelemek, öğrencilerin bu konudaki fikrini almak amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin çoğunun eserlere ilgili olumlu görüş bildirdiği; eserlerde 149 empati durumu tespit edilmiştir (Kaya, 2019). Haydar Özdemir'in çalışmasının amacı akran zorbalığı temalı çocuk edebiyatı okuma etkinliklerinin beşinci sınıf öğrencilerinin akran zorbalığıyla başa çıkma stratejilerini kullanmalarına etkisini incelemektir. Çalışmanın sonucunda okuma etkinliklerinin zorbalıkla başa çıkma stratejilerini kullanmaya yönelik olumlu yönde etki gösterdiği tespit edilmiştir (Özdemir, 2021). Bölük ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okumayı tercih ettikleri çocuk edebiyatı türlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin en çok masal türünü seçtiği, öğrencilerin cinsiyetleri ile seçtikleri türler arasında

anamlı farklılıklar olduğu, öğrenciler tarafından bilgilendirici metinlerden çok hikâye edici etkinliklerin tercih edildiği verilerine ulaşılmıştır (Bölük, 2022). Meryem Çolak Keskin çocuk edebiyatı ürünleri ile kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin göçle gelen öğrencilerin bilimsel süreç becerilerine etkisini araştırmaktır. Araştırma sonucunda, yaratıcı dramanın göçle gelen öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini anlamlı bir şekilde geliştirdiği belirlenmiştir (Keskin, 2022). Meriç çalışmasıyla ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin öteki ve ötekileştirmeye yönelik olumsuz algılarını ortaya çıkarmak ve bu olumsuzluğu gidermeyi amaçlamış; araştırma yapılan uygulama grubunun ötekileştirme algısında olumlu yönde değişiklik olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Meriç, 2022).

Okuma Tutumları ve İlgili Alanları

İncelenen araştırmaların 5 tanesi Okuma Tutumları ve İlgili Alanları teması kapsamında ele alınmıştır. 2019 ve 2021 yıllarında bu tema kapsamında hiçbir çalışmaya yer verilmediği tespit edilmiştir. Okuma Tutumları ve İlgili Alanları teması çocukların ilgi alanlarına göre veya belirli bir konu üzerindeki tutumlarını içermektedir. Türkoğlu yüksek lisans teziyle çocukta eve dair oluşturulan alt anlamların incelenmesi ve ev kavramının çocuk edebiyatındaki tasvirini ortaya koymak amaçlamıştır. Resimli çocuk kitaplarını okuyan okuyucunun çizimler üzerinden evin fiziksel yapısı gibi unsurlardan etkilenmiş; kendi deneyimlerini ve okuduğu, resimlerini incelediği kitaptan edindiği fikirleri harmanlayarak ev kavramına dair yeni şemalar oluşturmaya başladığı gibi bulgulara ulaşılmıştır (Türkoğlu, 2018). Veysel Elkatmış'ın yapmış olduğu araştırmanın amacı, engellilik olgusunun işlendiği çocuk kitaplarıyla karşılaşan ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin engellilik olgusunu, okuma alışkanlığına, engelli yakını bulunma durumuna ve cinsiyete göre nasıl algıladıklarını ve ne düzeyde hatırladıklarını tespit etmektir. İncelemeler sonucunda engellilik kavramını algılama boyutunun okuma alışkanlığı düzeyiyle değiştirdiği; engelli yakını olma veya cinsiyete göre herhangi bir değişiklik göstermediği ortaya çıkmıştır (Elkatmış, 2020). Ferhat Çiftçi çalışmasıyla mültecilik temalı çocuk edebiyatı ürünlerinin 7. sınıf Türkçe derslerinde öğrencilerin mültecilere yönelik tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlamış mültecilik temalı çocuk edebiyatı ürünlerinin 7. sınıf Türkçe derslerinde öğrencilerin

mültecilere yönelik tutumlarına olumlu yönde etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Çiftçi, 2020). Dilek Toy araştırmasıyla çocuğun gerçek hayatta karşılaşacağı bedensel ya da zihinsel farklılıklara sahip bireye karşı tutum ve davranışının edebî bir üründen etkilenecek ne derece değiştiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda engelli karakterin yer aldığı nitelikli bir çocuk edebiyatı ürününün okuyucusunun zihnine ve duygu dünyasına hitap ederek kişilik ve sosyal gelişimine katkı sağladığı tespit edilmiştir (Toy, 2022). Burak Ateş yüksek lisans teziyle çocuk edebiyatı eserlerinin 6. sınıf ortaokul öğrencilerinin okuma motivasyonu, okuma tutumu ve okur öz algısına etkisini tespit etmeyi amaçlamış; çocuk edebiyatı eserlerinin okunmasının ortaokul öğrencilerinin okuma motivasyonu ve okumaya adanmışlık, okuma tutumu ve okur öz algısı üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Ateş B. , 2023).

Yazar ve Çizer Çalışmaları

İncelenen araştırmaların 5 tanesi Yazar ve Çizer Çalışmaları teması kapsamında ele alınmıştır. Bu tema seçilen yazar veya çizerin hayatı hakkında bilgi toplayarak eserlerini topladığı bilgiler ışığında incelemeyi gerektirmektedir. Kübra Kilci çalışmasıyla Zekeriya Tamir'in hayatını inceleyerek eserlerinde hayatından izler olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır (Kilci, 2018). Nergiz Çorapçı çalışmasıyla Kemalettin Tuğcu'nun hayatı, sanatı, kişiliği ve eserlerini incelemeyi amaçlamış; yapılan araştırmalar sonucunda Tuğcu'nun Harf İnkılabı'ndan sonra çocuk kitaplarının olmadığı bir dönemde, romanlarıyla çocukların okuma ihtiyacını karşılamış, onlar için gerçekçi ve etkileyici ortamlar yaratarak, çocuklara çalışma, yardımlaşma, üretme, emeğe saygı duyma gibi değerleri kazandırmaya çalıştığı sonucuna ulaşmıştır (Çorapçı, 2019). Yıldırım yapmış olduğu çalışmayla İbrahim Aşkı'nin çocuk edebiyatı ve eğitimi alanındaki görüşlerini incelemeyi amaçlamış; yapılan incelemelerle Aşkı'nin hem geleneksel hem de modern yaklaşımları benimsediği sonucuna ulaşılmıştır (Yıldırım M. , 2021). Abdurrahim Tunç yüksek lisans teziyle Roald Dahl kitaplarını psikanalitik bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Dahl'ın çocukken yaşadığı travmatik olayların edebi kişiliğine etki ettiğini tespit edilmiştir (Tunç, 2021). Kemal Şimşek

çalışmasıyla Batı'da yaşanan gelişmeler sonucunda ortaya çıkan ve şekillenen çocuk edebiyatının, Suriye'deki gelişim süreçleri, ona yüklenen rolü ve bir çocuk edebiyatçısı olarak Süleyman el-İsa'nın Suriye çocuk edebiyatındaki yeri ve önemini Türk edebiyat çevrelerine ve okurlarına tanıtmayı amaçlamıştır (Şimşek K. , 2022).

Tematik İçerik Analizi

İncelenen araştırmaların 51 tanesi tematik içerik analizi teması kapsamında ele alınmıştır. 2 tanesi 2018 yılında, 11 tanesi 2019 yılında, 4 tanesi 2020 yılında, 10 tanesi 2021 yılında, 13 tanesi 2022 yılında, 10 tanesi 2023 yılında hazırlanmıştır. Tematik içerik analizi; edebi eserlerin belirli temalara, psikolojik, sosyal, politik ve teorik çerçeveye göre incelenmesini amaçlamıştır. Zeynep Polat çalışmasıyla Mevlâna İdris Zengin'in çocuk edebiyatı eserlerinin tematik inceleme yapılarak alandaki yerini tespit etmeyi amaçlamış araştırma sonucunda İdris'in eserlerinde çocukları eleştirel ve yaratıcı düşünmeye sevk ettiği, kitapların sorgulatan, çözüm yolları bulduran bir yapısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Polat Z. , 2018). Murat Temur çalışmasıyla göç ve göçmenlik konulu kitapları yazarın bakış açısı ve metin özellikleri bakımından incelemeyi amaçlamış; incelenen eserlerin büyük bir çoğunluğunda göçmenlerin evsiz olduğu ya da yıkık dökük evlerde yaşadığı, eserlerin bir kısmının Almanya'ya göç veya Suriye'den göç konularını işlediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma sosyal sorunlar alt başlığında incelenmiştir. (Temur, 2018). Sümeyye Yağmur doğanın kendi özellikleri ile konu olduğu çocuk edebiyatı ürünlerinde kahramanların hangi doğa elemanları ile etkileşimde bulunduğunu, doğa-çocuk ilişkisini ve bu ilişkinin boyutlarını tespit etmek amaçlanmıştır; araştırma sonucunda incelenen eserlerde doğa elemanlarından en çok hayvanlara yer verildiği, çocukların doğayla merak, eğlence, keşif, mutluluk, sevgi, korku ve merhamet gibi boyutlarda etkileşim içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yağmur çalışmasını sosyolojik çevre doğrultusunda gerçekleştirmiştir (Yağmur, 2019). Elif Canan Kılıç Roald Dahl eserlerinde mizah unsurlarını tespit etmeyi amaçlamıştır. İncelemeleri sonucunda en çok üstünlük teorisi en az ise rahatlama gülme teorisinin kullanıldığı tespit edilmiştir (Kılıç E. C., 2019). Hatice Karabulut çalışmasında Marshall yardımı çerçevesinde yayımlanan eserlerin çocuk edebiyatı

kapsamında incelenmesini amaçlamış; incelemeler sonucunda eserlerde 5 dini, 24 sosyal değer içerdiği; eserlerin belirli düzeltmelerden sonra 1 ve 2. sınıflara uygun olabileceği verilerine ulaşılmıştır. Çalışma sosyal sorunlar kapsamında ele alınmıştır (Karabulut, 2019). Zühal Demir Stuart Little, Charlotte's Web ve The Trumpet of the Swan adlı üç çocuk kitabının içerdiği konu ve temalar bakımından E.B.White'ın ahlaki sesini nasıl yansıttığını incelemeyi amaçlamış; incelemeler sonucunda kitap kahramanları için başarıya giden yolun özgürlük ve macera ruhu ile birleşen dayanışma ruhu olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kültür alt başlığı altında ele alınmıştır (Demir Z. , 2019). Erişik çalışmasıyla Kallimci'nin çocuk edebiyatı eserlerini içerdiği değerlere göre incelemeyi amaçlamış; eserlerin ahlaki, dini, ekonomik, siyasi bilimsel, sosyal birçok açıdan zengin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erişik, 2019). Şükrü Özay çalışmasında Ülker Köksal'ı değerler eğitimi kapsamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda en çok sevgi değerine yer verildiği, değerler eğitimi açısından olumsuz örnek teşkil edebilecek iletilere rastlanılmadığı verilerine ulaşılmıştır (Özay, 2019). Yavuz çalışmasıyla çocuk edebiyatındaki kültürel sembolleri incelemeyi amaçlamış; kültürün edebiyat üzerinde doğrudan etkisi olduğu, çocuk edebiyatında kullanılan her sembolün çocuğun beyninde farklı kültürel normları canlandırdığı sonucuna ulaşmıştır (Yavuz, 2019). Dinç, çalışmasıyla masal ve müze kavramlarını birleştirerek geçmişten günümüze, günümüzden yarına ulaştırmak, kültürel mirasımızı koruma altına alarak devamlılığını sağlamak amacıyla planlanmış olan "Çankırı Masal Müzesi "ile masal ve müze kavramlarının incelenerek değerlendirilmesi hedeflemiş; somut olmayan kültürel mirasın bilinirliği ve devamlılığının sağlanmasının endişe edici boyutta olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Dinç, 2019). Kıbrıs araştırmasıyla Gülten Dayıoğlu'nun beş ayrı çocuk kitabını duyarlık eğitimi açısından incelemeyi amaçlamış; en sık geçen konunun insana, doğaya duyarlık olduğu tespit edilmiştir (Kıbrıs, 2019). Shaini çalışmasıyla beraber Tomurcuk Dergisi'ni değerler eğitimi açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda derginin değerler açısından hassas davrandığı sonucuna ulaşılmıştır (Shaini, 2019). Sıddık Hasan Ali Toptaş'ın Ben Bir Gürgen Dalıyım adlı eserini çevreci bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler sonucunda çevreci fikirler açısından olumlu mesajlar verdiği fakat eser derinlemesine incelendiğinde negatif mesajlar da

içerdiği tespit edilmiş (Siddık, 2019). Özge Oğuz yapmış olduğu çalışmayla en çok okunan yerli ve çeviri kitaplarındaki değerleri tespit etmeyi amaçlamış; çalışma sonunda incelen kitapların değerler bakımından zengin olduğu tespit edilmiştir (Oğuz, 2020). Beste Kalfa çalışmasıyla Ümit Kaftancıoğlu'nun çocuk kitaplarında ele aldığı değerleri tespit etmeyi amaçlamış; Ümit Kaftancıoğlu'nun en çok iyilikseverlik değerine ait alt değerlere rastlandığı ve kitapların değerler eğitimi kapsamında okullarda kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır (Kalfa, 2020). Sevgen Özbaşı yapmış olduğu doktora teziyle Sevim Ak romanlarını toplumsal cinsiyet algısı kapsamında incelemiştir. İncelemeler Ak'ın toplumsal cinsiyet algılarını destekleyen unsurlara yer vermesinin yanı sıra geleneksel yargılardan bağımsız karakterler de geliştirdiğini göstermektedir (Özbaşı, 2020). Özlem Batmaz çocuk edebiyatı eserlerini estetik ölçütler kapsamında incelemeyi amaçlamış; incelenen eserlerin estetik ölçütlere kısmen uygun olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. (Batmaz, 2020). Kösteoğlu, çocuk edebiyatı eserlerini empati olgusu kapsamında karşılaştırmayı amaçlamış; eserlerin çocukların empati gelişimlerine katkı sağladığı tespit edilmiştir (Kösteloğlu, 2020). Bedriye İnal çalışmasıyla okul öncesi çocuk edebiyatı eserlerinde özerklik kavramını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda kahramanların bazı davranışları özerkliği yansıtmasa da eserlerin genel anlamda özerkliği temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır (İnal, 2021). Elif Konür çalışmasıyla metinleri toplumsal cinsiyet kavramları doğrultusunda incelemiş; inceleme sonucunda geleneksel metinlerde toplumsal cinsiyet kod ve öğretilerine rastlanırken modern ve çeviri metinlerde kalıp yargıların yok denecek kadar az olduğu tespit edilmiştir (Konür, 2021). Osman Zahit Şener araştırmasıyla dini ve tarihi kaynaklı anlatıları dini çocuk edebiyatı açısından değerlendirmeyi amaçlamıştır (Şener O. Z., 2021). Buse Güllü çalışmasında çocuk edebiyatı ürünlerinde etkili iletişim ve iletişim çatışmaları örneklerini incelemeyi amaçlamış; incelemeler sonucunda çocuğun iletişim eğitiminde çocuk edebiyatı eserlerinden faydalanılabileceği tespit edilmiştir (Güllü, 2021). Özge Arık Suzan Albek'in eserlerinde değer analizi yapmayı amaçlamış; eserleri milli, dini, kişisel ve ahlaki değerler kapsamında incelemiştir. İnceleme sonucunda en çok rastlanan değerler yardımlaşma ve paylaşma olduğu tespit edilmiş; eserlerde değer eğitimi açısından olumsuz örnek teşkil edebilecek iletilere rastlanmamıştır (Arık, 2021). Halenur

Öztürk, Edebu'l-Etfal fi Dav'i'l-İslâm adlı eseri edebi yönden incelemeyi ve dini öğelerin eserdeki konumunu tespit etmek amaçlanmıştır (Öztürk H. , 2021).Tulumcu yapmış olduğu doktora teziyle çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan değerleri tespit etmeyi amaçlamış; incelemeler dahilinde eserlerde 35 farklı olumlu değer tespit edilirken 4 farklı olumsuz değer aktarımına rastlanmıştır (Tulumcu, 2021). Seval Aydın çalışmasıyla Çocuk Edebiyatı ve Louisa May Alcott'un „Little Women/Küçük Kadınlar“ adlı eserinde değer olarak aile kavramını incelemeyi amaçlamış; incelemeler birbirini seven aile bireylerinin ön planda olduğunu, eserin değerler bağlamında pozitif mesajlar verdiğini göstermektedir (Aydın, 2021). Hatice Duyar Sara Şahinkanat kitaplarını değerler eğitimi kapsamında incelemeyi amaçlamış; kitaplardaki değer aktarımının okul öncesi dönem için uygun olduğunu tespit etmiştir (Duyar, 2021). Seday çalışmasıyla Türkiye' de satılan yerli ve yabancı çocuk kitaplarında çocuk haklarının düzeyi ve nasıl yer verildiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma ile, çok satılan çocuk kitaplarında insan haklarından hareketle çocuk haklarının sezinletilmesine dönük iletilerin bulunduğu ve bu iletilerin bazılarının cümlelerde doğrudan aktarıldığı, bazılarının ise dolaylı (örtük) olarak verildiği görülmüştür (Seday, 2021). Gözde Yüksel çalışmasıyla Seza Kutlar Aksoy'un eserlerinde toplumsal roller kapsamında incelenmesini amaçlamıştır. İnceleme sonucunda yazarın geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri algısına eserlerinin büyük çoğunluğunda yer verdiği ve kadın ile erkeğe toplumsal olarak biçilmiş kalıp cinsiyet rollerini benimsediği ancak bazı yapıtlarında cinsiyet rollerine eleştirel bir yaklaşımda bulunduğu tespit edilmiştir (Yüksel G. , 2022). Sevde Marasalı çalışmasıyla beraber Uygur Balılar Egiz Edebiyatı Kamusi adlı eserde bulunan çocuk oyunlarının çocuklar üzerindeki etkisini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda eserdeki oyunların sadece eğlence amaçlı olmadığı; çocukların kültürel doyum yaşamasına da neden olduğu tespit edilmiştir (Marasalı, 2022).Meriç Çalışkan çalışma Amerikan çocuk edebiyatındaki Kızılderili temsillerini incelemeyi amaçlamış; Kızılderili temalı kitapların çoğu eksiklikler içermiş ve sıklıkla nesli tükenmiş bir ırkın tasvirlerini sunmuş, bu da Kızılderili kültürünün yok olma izleniminde olduğunu ortaya koymuştur (Çalışkan, 2022). Özge Atar çalışmasıyla okul öncesine hitap eden çocuk edebiyatı eserlerini ÇİF açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Çocuklar için Felsefe çalışmalarında okul

öncesi eğitimde yararlanılabilecek en uygun kitaplar; “Eğer Bir Fareciğe Kurabiye Verirsen”, “İki Bana Bir Sana” ve “Kuyruğu Zilli Tilki” isimli kitaplar olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Atar, 2022). Gizem Orak çocuk edebiyatı yazarlarının hayvan karakterleri ele alış biçimini incelemiş; hayvan karakterlerin çoğu zaman insan özellikleri gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Orak, 2022). Koca çalışmasıyla beraber çeviri çocuk kitaplarını estetik ölçütlere göre değerlendirmiş; incelenen kitapların genel puanlama itibarıyla estetik ölçütler çerçevesinde iyi olarak tespit etmiştir (Koca E. , 2022). Nasif Sarıçetin yüksek lisans çalışmasıyla Behiç Ak ve Christine Nöstlinger’in çocuk kitapları toplumcu gerçekçi sanat anlayışı yönünden incelemeyi amaçlamıştır. Behiç Ak ve Christine Nöstlinger kitaplarında bir taraftan toplumun aksak yönlerini, yozlaşan ve tüketilen değerlerini ortaya koyarken diğer taraftan ideal olanı ortaya koymuştur (Sarıçetin, 2022). Yasemin Yılmaz Dursun, Sevim Ak ve Üzeyir Gündüz eserlerinde aile kavramının ele alınış biçimini incelemiş; araştırma sonucunda en sık karşılaşılan aile tipi çekirdek aile, en sık karşılaşılan aile tutumu destekleyici/güven veren/demokratik aile tutumu olduğu ortaya çıkmıştır (Dursun Y. Y., 2022). Ayhan araştırmasında üç kuşağın (1980 öncesi, 1980-2000 arası ve 2000 sonrası) Türk çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan öğütlerin sunulmuş biçiminin tespit edilmesini amaçlamıştır. Araştırma sonucunda üç kuşakta öğütlerin sunulmuş biçimleri arasında benzerlik ve farklılıklar tespit edilmiştir (Ayhan S. N., 2022). Betül Çalık Türkiye’de çocuk edebiyatı hikâye ve romanlarında korku temasını incelemeyi amaçlamış; kitaplarda en çok karşılaşılan korku unsurları yirmi yedi yerde geçen masal ve efsane unsurları ile yirmi dört yerde geçen korku uyandıran hayvanlar olmuştur (Çalık B. , 2022). Ezgi Dursun’un çalışmasıyla göç ve mülteci konulu Türkçe ve çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde eğitsel iletileri incelemeyi amaçlamış; araştırma sonucunda Türkçe ve çeviri çocuk kitaplarında kişisel gelişimi destekleyen iletilerin en fazla yer aldığı görülmüştür (Dursun E. , 2022). Bozdaş Muzaffer İzgü ve Rifat Ilgaz eserlerini mizah kuramları açısından incelemiş; en çok görülen kuramın uyumsuzluk kuramı, en az görülen kuramın ise rahatlama kuramı olduğu tespit etmiştir (Bozdaş, 2022). Su Saime Uysal Sütçü yapmış olduğu çalışmanın temel amacı çocuk edebiyatı yapıtlarını zorbalık olgusu açısından incelemektir. İncelenen yapıtlarda çoğunlukla sözel zorbalık türüne yer verildiği, zorba karakterlerin cinsiyetinin dengeli dağıldığı, mağdur

karakterlerin çoğunluğunun erkek olduğu belirlenmiştir. Zorba ve mağdur karakterlerin yaşlarının ve ebeveyn tutumlarının çoğunlukla belirtilmediği görülmüştür (Sütcü, 2022). Esra Işık araştırmasıyla Mevlâna İdris Zengin'in çocuk edebiyatı ürünlerinin bibliyoterapi unsurlarına göre incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırma sonunda ön plana çıkan bibliyoterapi unsurlarının üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi, yaşanan olaylara karşı farkındalığın artırılması, okuma becerisi ve alışkanlığı kazandırarak edebiyat sevgisinin desteklenmesi konularında olduğu görülmektedir (Işık, 2023). Meral Öncü araştırmasıyla çocuk edebiyatı eserlerini eleştirel düşünme becerisi doğrultusunda incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda incelenen eserlerin bağlantı basamağı kurma dışında bütün eleştirel düşünce becerisi boyutlarını içerdiği tespit edilmiştir (Öncü, 2023). Mehtap Arat Roald Dahl'ın toplumsal cinsiyet rollerini yıkararak itaatkâr bireylerden kendini dönüştüren bireylere yönelmesini göstermeyi amaçlamış; araştırma sonucunda kadın karakterler güçlü, cesur ve bağımsız olarak betimlenirken, erkek karakterler duygusal ve hassaslıklarıyla ön plana çıkmıştır (Arat, 2023). Elif Tokkal Batı ve Türk edebiyatı eserlerini kutsal ilişkilerle incelemeyi amaçlamış; inceleme sonucu ortaya çıkan veriler, Batı ve Türk çocuk edebiyatındaki eserlerin kutsal konuları farklı şekillerde işlediğini, kültürün bu konuda yönlendirici bir faktör olduğunu göstermektedir (Tokkal, 2023). Pehlivan çalışmasını, İslâmî bilgi kaynaklarından hadisleri temel alan çocuk kitaplarının değerlendirilmesi amacıyla oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda yazarların hadis ilmine uygun olmayan bazı rivayetleri eserlerine aldığı tespit edilmiştir (Pehlivan, 2023). Erturan çalışmasıyla Astrid Lindgren'in eserlerini farklılık incelemeleri kapsamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda eserde farklılık kodlarının tamamının yer aldığı belirtilmiştir (Erturan, 2023). Boyacı yüksek lisans tezinde Miyase Sertbarut eserlerindeki distopik yaklaşımı göstermeyi amaçlamış; araştırma sonucunda Kapılan Serisinin tamamının distopik izler taşıdığı tespit edilmiştir (Boyacı, 2023). Gökçe çalışmasında çocuk edebiyatı eserlerinde mizah işlevlerini gözlemlemeyi amaçlamıştır. Mizah ögesi içeren eserlerin çocuklara hızlı okuma becerisi, estetik zevk kazandırma, söz dağarcığı genişletme kültürel öğeleri benimseme konusunda etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Gökçe, 2023). Gülşen Oktay seçilen bazı eserlerdeki ekoeleştiri unsurunun

tespitini yapmayı amaçlamış; eserlerde doğa ve insanın doğrudan ilişkili olduğunu vurguladığı sonucu ortaya çıkmıştır (Oktay, 2023). Nadiye Kaplan TRT Çocuk Dergisi'ni estetik ölçütler doğrultusunda incelemeyi amaçlamış; incelenen dergilerin estetik ölçütlere uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır (Kaplan, 2023).

Metin ve Edebi Analiz

İncelenen araştırmaların 68 tanesi metin ve edebi analiz teması kapsamında ele alınmıştır. Araştırmaların 5 tanesi 2018, 18 tanesi 2019, 5 tanesi 2020, 10 tanesi 2021, 17 tanesi 2022 ve 14 tanesi 2023 yılında yapılmıştır. Metin ve edebi analiz; metnin yapısını, yazarın ve çizerin ve çizerin edebi özelliklerini, çeviri kitapların özelliklerini incelemeyi amaçlamıştır. Tezyürek çalışmasıyla Tom Sawyer eserlerinin Türkçeye çevirilerini çocuk edebiyatı bağlamında incelemeyi amaçlamış; çevirmenlerin hedef odaklı olduğu ve eserlerde dilin kültürel bağlamları ifade etmekte bir aracı olduğu sonucuna ulaşmıştır (Tezyürek, 2018). Yağmur Arıkan çalışmasıyla Behiç Ak'ın Gülümseten Öyküler serisindeki 10 kitabı iç ve dış yapı kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler sonucu kitapların dış yapı özelliğine uygun olduğu 8-10 yaş arası her okura uygun olduğu tespit edilmiştir (Arıkan Y. , 2018). Arıkan doktora çalışmasıyla Mavisel Yener yapıtlarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. İncelenen kitapların iç ve dış yapı özelliklerine uyumlu olduğu, ayrıca eserlerin dil ve anlatım açısından oldukça zengin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Anaz, 2018). Kirazlı çalışmasıyla Behiç Ak kitaplarını edebi bir analize sokmayı ve çocuğa göreliğini incelemeyi amaçlamış incelemeleri sonucunda eserlerin tasarım, içerik özellikleri ve eğitsel ilkeler bakımından çocuğa görelilik ilkesine uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kirazlı, 2018). Aslı Çelik Seksek Günde Devri Alem adlı kitabın Türkçe çevirilerini edebiyatın temel ilkelerine uygunluk kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda kaynak metinde yer alan bazı kelime ve kelime gruplarının Türkçeye çevrilirken yeniden yaratım yoluyla ifade edildiği tespit edilmiştir (Çelik A. , 2018). Uyumaz çalışmasında Sedat Girit'in resimlediği kitapları değerlendirmeyi amaçlamış; resimlerin metinlerle uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır (Uyumaz, 2019). Emine Karadeniz çalışmasıyla Behiç Ak'ın çocuk hikayelerini çocuk

edebiyatının temel ögeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeler sonucunda hikayelerin çocuk edebiyatı temel ilkeleriyle uyumlu olduğu tespit edilmiştir (Karadeniz, 2019). Uygun çalışmasında Norton Juster'in *The Phantom Tollbooth* adlı eserin çeviri biçemi analizini yapmayı amaçlamıştır. Çalışma, kaynak metnin kendine özgü yapısının, çevirmen tarafından hedef kitleye uygun olacak şekilde nasıl yeniden oluşturulduğunu göstermektedir (Uygun, 2019). Eğridere çalışmasıyla Mevlana'nın *Mesnevi*'sinden seçmeler bulunan çocuk kitaplarını iç ve dış yapı özelliklerine göre incelemeyi amaçlamıştır. İnceleme sonucunda incelenen eserlerin çocuk edebiyatı ölçütlerine büyük ölçüde uyduğu tespit edilmiştir (Eğridere, 2019). Merve Demir, Dal Pilkey'in *Kaptan Düşükdon* serisini yiyecek öğelerinin çevirisini incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmasıyla çevirilerin kabul edilebilirlik kutbuna daha yakın olduğu bulgusuna ulaşmıştır (Demir M. , 2019). Yunus Emre Uyar, Hasan Kallimci'nin eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında değerlendirmeyi amaçlamıştır (Uyar, 2019). Enise Olukcu, çalışmasında İsmail Bilgin eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. Eserler çocuk edebiyatı temel ilkelerinin birçoğuna uygun bulunmuş; kitaplarda kullanılan resimlerin çocuğa görelilik düzeyinin arttırılabileceği belirtilmiştir (Olukcu, 2019). Çolakça, Gülsevin Kırıl'ın eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkelerine göre incelemeyi amaçlamış; eserlerin temel ilkelere uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır (Çolakça, 2019). Öztürk araştırmasında Hüseyin Yurttaş'ın çocuk kitaplarını iç ve dış yapı özelliklerine göre incelemeyi amaçlamış; kitapların genel olarak çocuk edebiyatı temel ilkelerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Öztürk Y. , 2019). Büşra Güneş yüksek lisans teziyle Mustafa Rahmi Balaban'ın çocuk edebiyatı eserlerini araştırmayı amaçlamış; araştırması sonucunda eserlerin çocuk eğitimi için uygun olduğu bulgusuna ulaşmıştır (Güneş B. , 2019). Gülşah Karakurt İpek çalışmasıyla Nur İçözü kitapları çocuk edebiyatı temel ögeleri kapsamında incelemiş; kitapların çocuk edebiyatı temel ögelerine uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır (İpek, 2019). Durukan, Alphonse Daudet'nin *Lettres de mon moulin* adlı eserinin iki dönem çevirisinin çoğuldizge kuramı çerçevesinde incelenmesini amaçlamış; Esat Siyavuşgil'in 1943'te yapmış olduğu çevirinin öneminin hala kaybolmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Durukan, 2019). Elif Düzenli, Hidayet Karakuş kitaplarında yer alan hikayeleri çocuk edebiyatı temel unsurları doğrultusunda

incelemeyi amaçlamış, hikayelerin dış yapı özellikleri bakımından uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Düzenli, 2019). Demirdal 2017-2018 yıllarında yayımlanan 8 derginin dörder sayısını edebiyatın temel ilkelerine dayandırarak incelemeyi amaçlamıştır. İncelemesinin sonunda dergilerin çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında gözden geçirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (Demirdal, 2019). Kılıçaslan Naki Tezel'in Türk Masalları adlı kitabını çocuk edebiyatının temel ilkeleri bakımından incelemeyi amaçlamış; eserin çocuğa görelilik ilkesine uymadığı sonucuna varmıştır (Kılıçaslan, 2019). Mehmet Alperen Mertaş, Seza Kutlar Aksoy'un çocuk romanlarını çocuk edebiyatı ölçütlerine göre incelemeyi amaçlamış; Aksoy'un eserlerinde içerik olarak çocuklar için olumsuz örnek oluşturabilecek bazı davranışlar görülse de genel olarak çocuklara uygun konu ve tema seçimi yapıldığı tespit edilmiştir (Mertaş, 2019). İspirit, Ende'nin çeviri çocuk kitaplarını edebiyatın temel öğeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. İnceleme sonucunda eserlerde kahramanların çocukların benzerlik kurabileceği karakterler olduğu belirlenmiştir (İspirit, 2019). Büşra Yüksel Behiç Ak kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemiş; eserlerin çocuğa uygunluk ilkesine uyum sağladığı sonucuna ulaşmıştır (Yüksel B. , 2020). Zeynep Duymaz çalışmasıyla The Hobbit'in Türkçe çevirilerindeki aktarımları incelemeyi amaçlamıştır (Duymaz, 2020). Orhan çalışmasıyla TÜBİTAK çocuk kitaplarını çocuk edebiyatı yönünden incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda incelenen kitapların kapak, kapak dokusu bakımından yeteriyken yazı karakteri, görseller ve kitapların dış tasarımı bakımından yetersiz olduğu verileri elde edilmiştir (Orhan, 2020). Topaç çalışmasıyla 1970-1980 yıllarında çocuk edebiyatı çevirilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaları sonucunda Topaç Türkçe çocuk edebiyatı alanının eğitim ve iktidar alanlarına bağımlı bir işleyiş gösterdiği ve her iki alanının denetim mekanizması aracılığıyla edebiyat alanını sınırlandırdığı görüşüne varmıştır (Topaç, 2020). Miray Çetin çalışmasıyla Orhan Kemal hikayelerini çocuk edebiyatı açısından incelemiş; araştırma sonucunda eserlerin resimleme bakımından başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır (Çetin, 2021). Karakaş Almıla Aydın'ın kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkelerine göre incelemeyi amaçlamış; eserlerin temel ilkelere uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır (Bilgen, 2021). Sonnur Başar teziyle Şermin Yaşar'ın eserlerini çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamıştır.

Araştırmasının sonucunda incelenen eserlerin çocuk edebiyatı ilkelerine uygun olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Başar, 2021). Fatih Çeçen 40 Geceye 40 Masal kitabını çocuk edebiyatının temel ilkeleri bakımından incelemiştir; eserlerin temel ilkelere uyumlu, estetik zevk verecek nitelikte olduğu sonucuna ulaşmıştır (Çeçen, 2021). Mehmet Ali Baz, Aslı Der yapıtlarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemiştir ve kitapların ilkelere büyük çoğunlukta uyduğunu tespit etmiştir (Baz M. A., 2021). Erdoğan çalışmasıyla Nezihe Meriç'in kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır; eserlerin temel ilkelere büyük ölçüde uyumlu olduğunu gözlemlemiştir (Erdoğan, 2021). Alamdar doktora teziyle, türk ve batı edebiyatı çocuk edebiyatı eserlerini karakter bağlamında incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmasının sonucunda karakterlerin çocuk gerçekliğini yansıttığı, çocuklara farklı açılardan bakabilme özelliği kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır (Alamdar, 2021). Ceyhan araştırmasıyla Ahmet Şerif İzgören eserlerini çocuk edebiyatı kapsamında incelemeyi amaçlamıştır; eserlerin çocuk edebiyatının temel ilkelerine uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır (Ceyhan, 2021). Hüseyin Kudak çalışmasında Tahir Alangu'nun Billur Köşk Masalları'nı çocuk edebiyatı temel ilkelerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda eserlerin ilkelere büyük ölçüde uyumlu olduğu, bazı mesajlarda ise çocuklar için sakıncalı olabilecek, şiddet, korku içerikli mesajlar olduğu tespit edilmiştir (Kudak, 2021). Arslan, Vladimir Tumanov kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. İnceleme sonucunda kitapların biçimsel eksiklikler ve noktalama yanlışlarının düzeltilmesi halinde çocuk edebiyatı ilkelerine uyumlu olacağı tespit edilmiştir (Arslan S. , 2021). Emine Koçak araştırmasında Necati Güngör eserlerini iç ve dış yapı özellikleri kapsamında incelemiştir; incelemeleri doğrultusunda eserlerin çocuk edebiyatı temel ilkelerine uygun olduğu ve yazarın çocuk okuyuculara ulaşmayı başardığı sonucuna ulaşmıştır (Koçak E. , 2022). Yağızhan Aksular çalışmasında Ahmet Ali Arslan'ın derlediği Kars Halk Masallarını çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmasının sonucunda incelenen eserin konu, kurgu, karakter, tema bakımından uygun olduğu; dil ve anlatım, çevresel, yazınsal ve eğitsel özellikler bakımından uygun olmayan içeriklerin olduğu bulgularına ulaşmıştır (Aksular, 2022). Nazmi Şanda, Özgür Balpınar yapıtlarını söz varlığı açısından incelemeyi

amaçlamış; Balpınar'ın eserlerinde çeşitli söz varlığı unsurlarına yer verdiği sonucuna ulaşmıştır (Şanda, 2022). Burak Avcı, Koray Avcı Çakman kitaplarının çocuk edebiyatı temel ilkeleri bakımından incelemeyi amaçlamış; eserlerin çocuğa okuma alışkanlığı kazandıracak temel ilkelerle uyumlu nitelikte olduğu bulgusunu ortaya koymuştur (Avcı, 2022). Ömer Turan Behiç Ak eserlerini çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda eserlerin iç ve dış yapı özelliklerine büyük ölçüde uygun olduğu tespit edilmiştir (Turan, 2022). Gizem Kara H. Salih Zengin'i çocuk edebiyatı boyutunda incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmasının sonunda Zengin'in dergi, hikâye, masal, roman, deneme başta olmak üzere birçok türde çocuk edebiyatı ürünü ortaya koyduğu; eserlerini sade ve anlaşılır bir dille yazdığı tespit edilmiştir (Kara, 2022). Saftirik Greg'in Günlüğü serisinin ilk dört kitabında yer alan deyimlerin Türkçe çevirisini incelemeyi amaçlamış; incelenen kitaplarda üç çeviri stratejisinin kullanıldığı fakat bir tanesine hiç yer verilmediği sonucuna ulaşmıştır (Şener C. , 2022). Şeyma Han çalışmasıyla Cemil Kavukçu kitaplarını çocuk edebiyatının temel öğeleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. Han, araştırma sonucunda incelediği eserlerin temel öğelerle uyumlu olduğu kitapların çocukları okumaya özendirecek karakterlerle kurgulandığı sonucuna ulaşmıştır (Han Ş. , 2022). Demir çalışmasıyla Aslı Der kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamış; eserlerin çocuk okurlara uygun ve gelişimini destekler nitelikte olduğu sonucuna ulaşmıştır (Demir Z. , 2022). Recep Yalçın çalışmasıyla Abbas Cılga'nın çocuklar için yazdığı eserleri edebiyatın temel ilkeleri bakımından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Cılga'nın eserleri çocuk edebiyatının temel öğelerine uygun bulunmuş olsa da bazı eserinde biçim ve içerik bakımından uygun olmayan unsurlar tespit edilmiştir (Yalçın, 2022). Emine Karakuş yüksek lisans teziyle Kısasu'n Nebiyyîn Li'l-Etfâl adlı eseri dini ve kültürel çeviri bağlamında incelemiş; eserde çok fazla tekrara gidildiği, ifadelerin basit ve anlaşılır olduğu sonucuna ulaşmıştır (Karakuş E. , 2022). Behram çalışmasıyla beraber Peter Pan And Wendy'nin farklı çevirilerini karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda dönemsel, kültürel kişisel ve ekonomik sebeplerin yeniden çeviriye gidilmesine sebep olduğu ortaya çıkmıştır (Behram, 2022). Bektaş Hamdullah Köseoğlu eserlerini çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemiş; eserlerin birçoğunun çocuk

dünyasına hitap ettiği sonucuna ulaşmıştır (Bektaş, 2022). Günaydın çalışmasında Abdullah Harmanlı kitaplarını çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamış; eserlerin çocuk edebiyatının temel ilkelerini büyük ölçüde karşıladığı sonucuna ulaşmıştır (Günaydın, 2022). Tuğba Han Sara Gürbüz metinlerini çok yönlü incelemeyi amaçlamış; eserleri çocuk edebiyatı açısından güçlü çocuk hakları açısından orta değerinde bulmuştur (Han T. , 2022). Naciye Koçak araştırmasında 2015-2019 yılları arasında ödül almış çocuk kitaplarını çocuk edebiyatı temel ilkeleri açısından incelemeyi amaçlamış eserlerin büyük ölçüde temel ilkelere uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Koçak N. , 2022). Erkal çalışmasıyla Hafize Çınar Güner eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamış; eserlerin ilkelere uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erkal, 2022). Gizem Emine Bulut, Harry Potter kitaplarını fantastik kurgu türü kapsamında incelemiş araştırmasının sonunda incelenen eserlerde fantastik kodların tamamının bulunduğu tespit etmiştir (Bulut, 2023). Mehmet Kocaoğlu, Roald Dahl eserlerini fantastik kodlara göre incelemiş; eserlerin iki yapıya sahip olduğu, Fantastik Kurguları İnceleme Teorisi bağlamında incelenebileceği sonucuna ulaşmıştır (Kocaoğlu, 2023). Emre Kayacan çalışmasıyla Narnia Günlükleri serisini çocuk edebiyatının temel ilkeleri kapsamında incelemiş; serinin çocuk edebiyatı temel ilkelerine uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır (Kayacan, 2023). İnalöz, Sulayman Rısbayev ve Gülten Dayıoğlu eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri bağlamında değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda Dayıoğlu'nun eserlerinde deyim, mecaz, ikilemelerin Rısbayev'e göre daha fazla gözlemlendiği, iki yazarın da çalışkanlık, dürüstlük değerleri kapsamında eserler verdiği sonucuna ulaşılmıştır (İnalöz, 2023). Deniz Kurç yüksek lisans tezinde Ömer Seyfettin hikayelerinin çocuk edebiyatına uyarlanışını incelemeyi amaçlamış; incelenen eserlerin çocuk edebiyatına uyarlanış esnasında dil ve anlatım kapsamında sadeleştirmeye gidildiği sonucuna ulaşmıştır (Kurç, 2023). Halime Şahin çalışmasında "Ökkeş" adlı eseri çocuk edebiyatı temel ilkeleri bakımından incelemiştir. Çalışmasının sonucunda incelenen eserin çocuk edebiyatı temel ilkeleriyle uyumlu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Şahin H. , 2023). Tabak, ÇETO dergisini iç yapı özellikleri kapsamında incelemiş; derginin içinde birçok türü barındırdığı, çocuklar, yetişkinler ve eğitimciler için verimli bir içeriğe sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır

(Tabak, 2023). Bilir, doktora teziyle Bizim Matrak Sınıf kitabını mizah unsurları çevirisi kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. İncelemeleri sonucunda ikame ve çıkarma stratejilerinin en çok kullanılan çeviri stratejileri olduğu tespit edilmiştir (Bilir, 2023). Yusuf Ayhan, Doğan Gündüz kitaplarını çocuk edebiyatı ilkeleri doğrultusunda incelemeyi amaçlamış; eserlerin büyük ölçüde ilkelerle uyumlu olduğu ve eserlerinde en çok sevgi iletisini kullandığı sonucuna ulaşmıştır (Ayhan Y. , 2023). Hilal Lofçalı tezinde Necati Zekeriya'nın çocuk hikayelerini değerlendirmiş Lofçalı ortaya koyduğu çalışmayla Necati Zekeriya'yı çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirmeyi amaçlamış; yazarın ve eserlerin çocuğa görelilik ilkesine uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır (Lofçalı, 2023). Ayşe Kaş doktora çalışmasında Fars-Arap-Türk çocuk edebiyatını imgebilim açısından karşılaştırmış; ülkelerin sosyal ve kültürel durumlarının çocuk edebiyatı eserlerine de yansıdığını tespit etmiştir (Kaş, 2023). Göztok yüksek lisans teziyle Türkiye Diyanet Vakfı çocuk kitaplarını çocuk edebiyatı ilkelerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırması sonucunda kitapların genel manada ilkelerle uyumlu olduğunu tespit eden Göztok bu eserlerin ebeveynlere ve eğitimcilere zengin bir içerik imkânı sunacağı görüşündedir (Göztok, 2023). Mehmet Kavas çalışmasında Valerie Thomas ve Fatih Erdoğan eserlerini fantastik tür bakımından karşılaştırmayı hedeflemiştir. Kavas, karşılaştırmaları sonucunda iki yazarın fantastik türü yaşatma biçiminin farklı olduğunu tespit etmiştir (Kavas, 2023).

Çocuk Edebiyatı Uyarlamaları

İncelenen araştırmaların 5 tanesi çocuk edebiyatı uyarlamaları temasına dahil edilmiştir. Çocuk edebiyatı uyarlamaları teması Short'un sınıflandırmalarından bağımsız olarak araştırmacı tarafından ortaya konmuştur. Bu temaya çocuk edebiyatı eserlerinin sinemaya veya tiyatroya uyarlanışını ele alan çalışmalar dahil edilmiştir. Yıldız Gülmez çalışmasıyla barış temalı çocuk edebiyatı ürünlerini yaratıcı drama yoluyla çocuk tiyatrosuna dönüştürmeyi amaçlamıştır. Gülmez çalışmasını; Büyük Sözcük Fabrikası, Eve Yolculuk, Balina ve Mandalina, Kırmızı Elma ve Duvar adlı kitaplar doğrultusunda gerçekleştirmiştir (Gülmez, 2021). Sündüz Arslan çalışmasıyla birlikte çocuk edebiyatından uyarlanan çizgi filmlerde söz

varlığını incelemeyi amaçlamış bu doğrultuda TRT Çocuk kanalındaki çizgi filmleri incelemesine dahil etmiştir. Arslan çalışması sonucunda çizgi filmlerde en çok deyimlerin en az ise argonun kullanıldığını ortaya çıkarmıştır (Arslan S. , 2022). Julide Alaca yüksek lisans teziyle birlikte çocuk edebiyatı eserlerinin sinemadaki yeri ve işlevini analiz etmeyi amaçlamış; incelemeleriyle birlikte çocuk edebiyatı ve sinema arasında sınırsız bir ilişki olduğu, bu ilişkinin çocukların ana dili öğretimine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşmıştır (Alaca, 2022). Müjdat Aydoğan çalışmasıyla birlikte Kral Şakir ve Rafadan Tayfa isimli çizgi filmleri çocuk edebiyatı özellikleri kapsamında incelemiş, Rafadan Tayfa'nın ilkelere uygun olduğu, Kral Şakir'inse ilkelere uygun olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Aydoğan, 2022). Şeyma Kuralkan, çalışmasıyla transmedya hikâye anlatıcılığıyla yazılan çocuk edebiyatı eserlerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlamıştır. İncelenen ürünlerin kapsamını TRT Çocuk kanalında yayınlanan ve hikâye kitabı bulunan çizgi filmler oluşturmaktadır. Kuralkan araştırması sonucunda eserlerin dil ve anlatım açısından uygun olduğu, hepsinde toplumsal eleştirinin ve çocuğun hikayelerdeki konumunun doğru yapıldığını tespit etmiş; çizgi filmlerin transmedya kullanmasına rağmen hikâye kitaplarına dönüştürülürken özgün bir olay örgüsü kullanılmadığı verilerine ulaşmıştır (Kuralkan, 2022).

Birden Fazla Tema İçeren Araştırmalar

İncelen araştırmaların 5 tanesi birden fazla tema içeren araştırmalar kapsamında ele alınmıştır. Suzan Deniz çalışmasında çocuğun biyopolitik yönetimdeki yerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Deniz, incelenen eserlerde oluşturulan distopyalarda dönemin siyasi, sosyal izlerinin görüldüğünü tespit etmiş; eser çeşitliliği konusunda zengin olan araştırmasında Türk çocuk edebiyatından herhangi bir örnek olmamasına dikkat çekmiştir (Deniz, 2021). Deniz'in bu çalışması; teorik analiz, tarihsel çalışmalar ve tematik içerik analizi temalarını barındırmaktadır. Süer çalışmasıyla Toprak Işık'ın eserlerini çocuk edebiyatına uygunluk kapsamında incelemiş; eserlerinde daha çok toplumsal yaşam, doğa sevgisi, bilim gibi konulara yer verdiği, kahraman seçiminde titiz davrandığı, mühendis olması kaynaklı eserlerini de bu doğrultuda okulda öğretilmesi karışık olan matematik, fen konularını eğlenceli bir hale getirerek işlediği sonucuna ulaşmıştır (Süer, 2021). Süer'in bu çalışması; yazarın

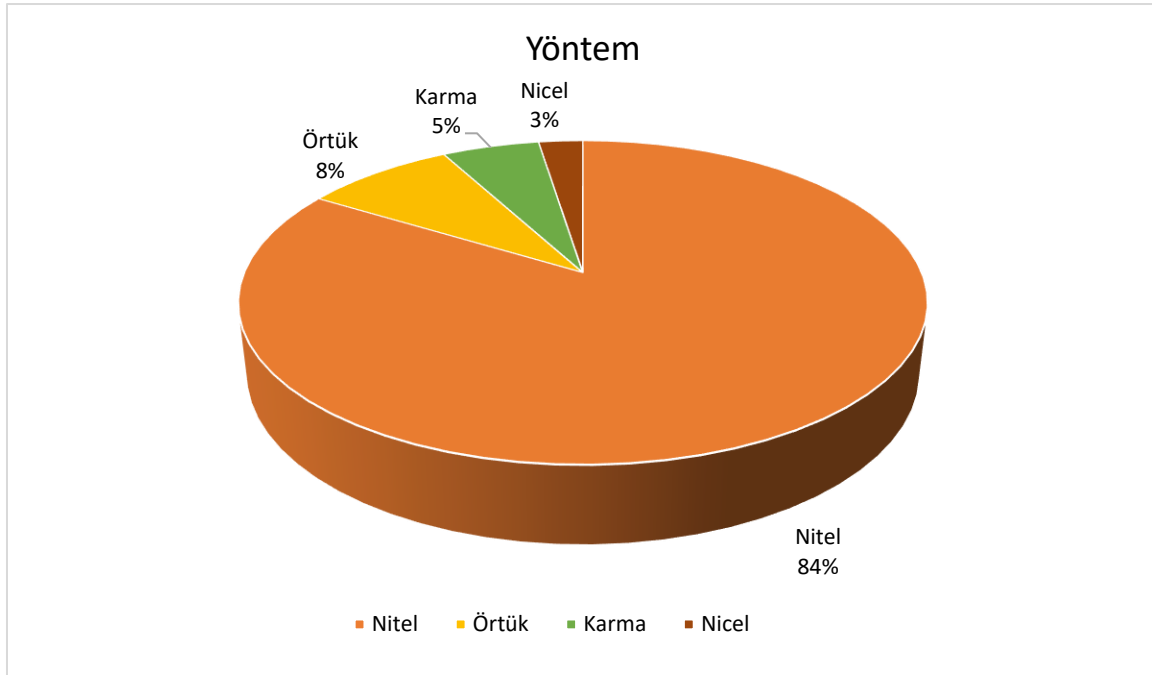
eserlerindeki tema analizini yapması bakımından tematik içerik analizi, eserlerin okul ve müfredatla ilişkisini incelemesi yönüyle ise literatür temelli müfredat temasına dahil edilmiştir. Hasan Tarhan yüksek lisans teziyle birlikte Sabahattin Ali öykülerini çocuk edebiyatı temel ilkeleri bağlamında değerlendirerek Türkçe eğitimine uygunluğunu sorgulamış; sorgulamaları sonucunda eserlerin 7 ve 8. Sınıf öğrencilerine uygun olduğu kanısına varmıştır (Tarhan, 2021). Tarhan'ın bu çalışması; eserleri çocuk edebiyatı ilkeleri kapsamında değerlendirmesi yönüyle metin ve edebi analiz, eğitimdeki yerini tespit etmesi yönüyle ise literatür temelli müfredat temasına dahil edilmiştir. Coşkun çalışmasıyla Çetin Öner kitaplarını çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında inceleyerek Türkçe eğitimindeki yerini tespit etmek istemiş; incelediği kitapların çocuk edebiyatında ve Türkçe eğitiminde kullanılabilir düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. (Coşkun, 2019). Coşkun'un bu araştırması; yazar ve eseri edebi yönden analiz etmesi bakımından metin ve edebi analiz, Türkçe eğitimindeki rolünü belirlemesi bakımından literatür temelli müfredat temasına dahil edilmiştir. Arzu Yılmaz çalışmasıyla Sara Şahinkanat' a ait resimli kitaplarını çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında değerlendirmiş ve bu eserlerin çocuklarda felsefi düşünme becerisi kazandırmadaki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Yılmaz incelemeleri doğrultusunda eserlerin çocuk edebiyatı temel ilkelerine uygun ve çocuklara felsefi düşünme becerisi kazandırmada etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır (Yılmaz A. , 2023). Yılmaz'ın bu çalışması; eserleri çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemesi bakımından metin ve edebi analiz, felsefi düşünme becerisi kazandırmadaki katkısını incelemesi bakımından literatür temelli müfredat temasına dahil edilmiştir.

Araştırmanın 3. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Türkiye'de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda kullanılan yöntemlere aşağıda yer verilmiştir:

Şekil 3

Araştırmaların Kullanılan Yöntemlerine Göre Dağılımı

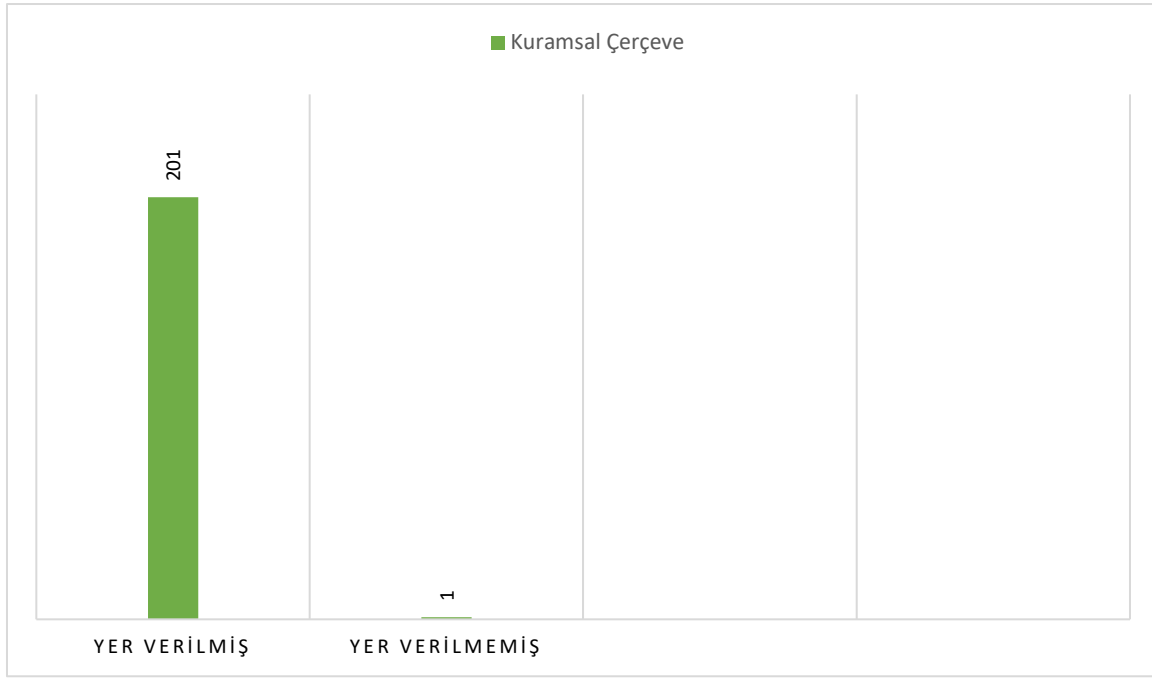
İncelenen araştırmaların 169 tanesinin nitel, 5 tanesinin nicel, 11 tanesinin karma, 17 tanesinin yönteme örtük bir Şekilde yer verdiği bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmalarda en çok nitel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği tespit edilmiş; araştırmalarda betimsel tarama, fenomenoloji, gözlem, durum çalışması, örnekleme, görüşme, doküman inceleme ve anket gibi yöntemlerin ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen araştırmalarda en fazla kullanılan nitel araştırma yöntemi doküman inceleme yöntemi olurken (141) en az kullanılan nitel araştırma yöntemi örnekleme (2) olmuştur. Araştırmalarda en az tercih edilen yöntem olan nicel araştırmadan ise Delphi, sıralı desen, n test- son test, deneysel/ yarı deneysel ve tarama gibi yöntemlerin tercih edildiği tespit edilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden en çok tercih edilen yöntem deneysel/ yarı deneysel yöntem (6) olurken, en az tercih edilen yöntemler Delphi (1) ve tarama (1) yöntemi olmuştur.

Araştırmanın 4. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Türkiye'de 2018-2023 yılları arasında ocuk edebiyatı üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda ele alınan kavramsal çerçevelere yer verilmiştir:

Şekil 4

Araştırmaların Kuramsal erevesine Göre Dağılımı

İncelenen araştırmaların tanesinde 201 tanesinde kuramsal çerçeveye yer verilmişken bir tanesinde kuramsal çerçeveye ait bilgiler bulunmamaktadır. 2018 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 13 çalışma kuramsal çerçeveye göre incelendiğinde; çalışmaların 11 tanesinde kuramsal çerçeveye ait ayrı bir bölüm olduğu, iki tanesinde ise kuramsal çerçeveyi kapsayan bilgilerin giriş bölümünde yer aldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmaların 6 tanesinin kuramsal çerçeveyi dayandırdığı isim tespit edilememiştir. Geri kalan çalışmalarda, çocuk edebiyatı temel ilkelerini araştırmayı hedefleyen araştırmacıların Oğuzkan, Sever, Karatay, Saryüce gibi isimlerin temel ilkelerinden yararlanarak çalışmalarını yürüttükleri görülmektedir. Ayrıca çeviri üzerine yapılan bir çalışmada Tourian yöntemi; göç ve göçmenlik olgusu üzerine yapılan bir çalışmada ise Tomeka S. Berry'nin analiz formundan yararlanıldığı tespit edilmiştir.

2019 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 46 çalışma kuramsal çerçeve bakımından incelendiğinde çalışmaların 43 tanesinde kuramsal çerçeveye ait bir bölüm olduğu; 3 tanesinde ise kuramsal çerçeve kapsamındaki bilgilere giriş bölümünde yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen araştırmaların büyük bir kısmında araştırmanın kuramsal çerçeveyi dayandırdığı isim tespit edilememiştir. Eserleri çocuk edebiyatı temel ilkelerine göre incelemeyi amaçlayan çalışmaların çoğunda ise Tacettin Şimşek, Oğuzkan ve Sever gibi isimler ön plana çıkmaktadır.

2020 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 20 lisansüstü çalışma kuramsal çerçeve bakımından incelendiğinde çalışmaların tamamında kuramsal çerçeve için ayrı bir bölüme yer verildiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmaların 17 tanesinin kuramsal çerçevesini hangi isimle şekillendirdiği tespit edilememiş; değer eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda Schwartz, çocuklar için felsefe konusunda yapılan çalışmada ise Jackson konsepti ön plana çıkmıştır.

2021 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 38 çalışma kuramsal çerçeve bakımından incelendiğinde çalışmaların 37 tanesinde kuramsal çerçeve için ayrı bir alan bulunduğu, 1 tanesinde ise kuramsal çerçeveye yer verilmediği gözlemlenmiştir. Bu çalışmaların 28 tanesinin kuramsal çerçevesini hangi isimle şekillendirdiği tespit edilememiş; özerklik temasını işleyen çalışmada Canan Aslan ve Figen Çok, psikoanalitik incelemeleri içeren çalışmada Freud ve Locan, demokratik kültür bilincini ele alan çalışmada Yasemin Gül Gediklioğlu Özilhan, karakter bağlamında inceleme yapan çalışmada ise Lukens, Smith ve Coffel isimleri ön plana çıkmıştır. Eserleri çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında incelemeyi amaçlayan 5 çalışmada ise araştırmancının merkezine Sedat Sever'in alındığı bulgusuna ulaşılmıştır.

2022 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 49 çalışma kuramsal çerçeve bakımından incelendiğinde çalışmaların tamamında kuramsal çerçeveye yer verildiği gözlemlenmiştir. İncelenen araştırmaların 46 tanesinin kuramsal çerçevesini hangi isimle şekillendirdiği tespit edilememiştir. Geriye kalan üç araştırmada; eserleri çocuk edebiyatı temel ilkeleri kapsamında inceleyen çalışmalarda Akyüz, temel beceri ölçme amacıyla yapılan çalışmada ise Aydoğdu ve Karakuş isimleri ön plana çıkmaktadır.

2023 yılında çocuk edebiyatı alanında yapılan 36 çalışma kuramsal çerçeve bakımından incelendiğinde çalışmaların 32 tanesinde kuramsal çerçeveye ait bir bölüme yer verildiği, 4 tanesinde ise kuramsal çerçevenin giriş bölümünde işlendiği gözlemlenmiştir. İncelenen araştırmaların 3 tanesinin kuramsal çerçeveyi hangi isim çerçevesinde şekillendirdiği tespit edilebilmiştir. Makale eğilimlerini inceleyen bir araştırmada Sözbilir ve

Kutu; çocuk edebiyatının temel ilkelerini inceleyen 2 araştırmada ise Sedat Sever ismi ön plana çıkmıştır.

Bölüm 5

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada Türkiye’de 2018-2023 yılları arasında çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmalar betimsel analizle değerlendirilmiştir. Bu bölümde araştırmanın sonuç ve öneriler kısmı yer almaktadır. Araştırmanın alt problemleri ile elde edilen bulgulardan sonuçlara ulaşılmış; sonuçlar ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır. Araştırmanın öneriler bölümünde ise çocuk edebiyatı alanında çalışmalara yapacak araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Sonuç

Araştırma 2018-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü çocuk edebiyatı çalışmalarının 202 adet olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre çocuk edebiyatı alanında en fazla lisansüstü çalışmanın yapıldığı yıl 2022 yılı; en az lisansüstü çalışmanın yapıldığı yıla 2018 yılıdır. Araştırmaya dahil edilen 202 çalışmanın 174 tanesi yüksek lisans 28 tanesininse doktora düzeyinde yapıldığı; yüksek lisans tezi sayısının doktora tezi sayısından fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Ulaşılan bulgular sonucunda yüksek lisans tezinin en çok 2019 yılında en az ise 2018 yılında yapıldığı; doktora tezinin en çok 2021, en az 2018 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Demircan (2014), Balcı (2012), Sevim (2020), Şahin ve Toprak (2021) ve Yakar’ın (2019) çalışmalarında da yüksek lisans tezi sayısının doktora tezi sayısından fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmalarda yüksek lisans sayısının fazla olması bu alanda yapılan çalışmaların betimselliğini göstermektedir.

Araştırmaya dahil edilen çalışmalar Short’un çocuk edebiyatı araştırma türleri sınıflandırması kapsamında incelenmiş; sınıflandırmaya birden fazla temayı içeren çalışmalar ve çocuk edebiyatı uyarlamaları teması eklenmiştir. Araştırmaya dahil edilen çalışmaların tema ve konu bakımından dağılımı incelendiğinde araştırmacıların en çok metin ve edebi analiz temasını tercih ettiği tespit edilmiş bu temayı tematik içerik analizi ve literatür temelli müfredatın takip ettiği, en az tercih edilen teması ise öğretim stratejileri olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

İncelenen araştırmaların 8 tanesinin dahil edildiği teorik analiz teması en fazla 2020 yılında görölürken 2021 yılında bu temada hiçbir çalışmaya yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu alanda; çocuk edebiyatı yazarlarının görüşleri doğrultusunda yeni estetik ölçütler belirleme, belirli yıllarda çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü tezleri analiz etme, Farklı yaklaşımlar kullanarak felsefi metinleri yeniden yorumlama, Türk ve Dünya edebiyatının ünlü eserlerini farklı teoriler kullanarak inceleme, çocuk edebiyatı alanında yazılan makaleleri teorik boyutuyla ele alma gibi çalışmaların ön plana çıktığı gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda aile ve okuryazarlık temasına ait iki çalışmaya rastlanmıştır ve bu çalışmalar 2019 yılında yapılmıştır. Bu çalışmalarda anne babaların etkili çocuk edebiyatı ürünleri seçme konusundaki yeterlilikleri ve farkındalıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. İncelenen araştırmaların 1 tanesi öğretim stratejileri teması kapsamında incelenmiştir. 2020 yılında yazılmış olan bu çalışma teknolojinin çocuk gelişimi üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. İncelenen araştırmaların 6 tanesi tarihsel çalışmalar teması kapsamında ele alınmıştır. 2018 ve 2019 yıllarında 1, 2020 ve 2021 yıllarında 2 adet tarihsel çalışmaya yer verilmişken 2022 ve 2023 yıllarında tarihsel çalışma temasında sınıflandırılacak bir çalışmaya yer verilmemiştir. Tarihsel çalışma temasına dahil edilen araştırmaların kapsamını çocuk edebiyatının tarihsel gelişimi ve geçmişle günümüzün bağlantısını kurma, dönemin şartlarını değerlendirerek edebi eserleri inceleme, kavramları farklı dönemlere göre inceleyip değişimlerini tespit etme gibi konular oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda literatür temelli müfredat temasına dahil edilebilecek 40 çalışma saptanmıştır. Bu temada en fazla çalışmanın 2019 ve 2022 yıllarında (9); en az çalışmanın 2018 ve 2020 yıllarında (3) yapıldığı tespit edilmiştir. Literatür temelli müfredat temasına dahil edilen çalışmaların; sınıf öğretimlerinin programlar geliştirmesi, uygulaması ve değerlendirmesi, üniversitelerde yer alan çocuk edebiyatı derslerinin kapsamının incelenmesi ve yeni öneriler geliştirilmesi, farklı ülkelerin çocuk edebiyatını müfredatlarına dahil ediş biçimini karşılaştırma, çocuk edebiyatı metinlerinin öğrencilerin düşünme becerilerine etkisini tespit etme, edebi eserlerin veya ders kitaplarının öğretim programlarına uygunluğunu inceleme, çocuk edebiyatının dil gelişimine olan etkisini tespit etme gibi konular içerdđi sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen araştırmaların 6 tanesi okur tepki araştırmaları kapsamında

ele alınmış; 2020 ve 2023 yıllarında bu temada yer alan bir çalışmaya yer verilmemiştir. Okur tepki araştırmaları Eserleri ve edebi türleri öğrenci görüşlerine göre değerlendirme, eserlerin öğrencilerin gündelik yaşamda karşılaştığı sorunlara bulduğu çözümler üzerindeki etkisini inceleme gibi konuları içermektedir. İncelenen araştırmaların 5 tanesi Okuma Tutumları ve İlgili Alanları teması kapsamında ele alınmıştır. 2019 ve 2021 yıllarında bu tema kapsamında hiçbir çalışmaya yer verilmediği tespit edilmiştir. Okuma tutumları ve ilgi alanları temasında; çocukların bazı kavram ve olaylara olan tutum ve algıları gibi konular işlenmiştir. İncelenen araştırmaların 5 tanesi Yazar ve Çizer Çalışmaları teması kapsamında ele alınmıştır. 2020 yılında bu temada değerlendirilebilecek hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır. Yazar ve çizer çalışmalarına temasında yazarların ve çizerlerin hayatlarının edebi eserlerine yansıyor yansımadağı incelemeyi amaçlayan çalışmalar dahil edilmiştir. Çalışmalarda Zekeriya Tamir, Kemalettin Tuğcu, İbrahim Aşkî, Roald Dahl ve Süleyman el-İsa gibi isimlerin hayatı ve edebi kişiliği değerlendirilmiştir. İncelenen araştırmaların 51 tanesi tematik içerik analizi teması kapsamında ele alınmıştır. 2 tanesi 2018 yılında, 11 tanesi 2019 yılında, 4 tanesi 2020 yılında, 10 tanesi 2021 yılında, 13 tanesi 2022 yılında, 10 tanesi 2023 yılında hazırlanmıştır. Ulaşılan bulgulara göre tematik içerik analizi kapsamında ortaya konan araştırmalara en çok 2022, en az 2018 yılında rastlanmıştır. İncelenen araştırmalarda göç ve göçmenlik, doğa elemanları, mizah unsurları, Marshall yardımı, özgürlük, dayanışma ruhu, ahlak, din, ekonomi, siyasi bilimler, kültür, değerler, toplumsal cinsiyet algısı, estetik, özerklik, çocuk hakları, çocuk oyunları, çocuklar için felsefe, aile yapısı gibi temalara rastlanmıştır. İncelenen eserlerde yer alan bu temalar; Miyase Sertbarut, Astrid Lindgren, Roald Dahl, Mevlana İdris Zengin, Muzaffer İzgü, Rifat Ilgaz, Sevim Ak, Üzeyir Gündüz, Behiç Ak, Christine Nöstlinger, Seza Kutlar Aksoy, Sara Şahinkanat, Louisa May Alcott'un, Ümit Kaftancıoğlu, Hasan Ali Toptaş, Gülten Dayıoğlu, Ülker Köksal, Hasan Kallımcı, E.B.White gibi isimlerin eserleri üzerinden incelenmiştir. İncelenen araştırmaların 68 tanesi metin ve edebi analiz teması kapsamında ele alınmıştır. Metin ve edebi analiz teması kapsamında değerlendirilebilecek çalışma sayısının en fazla 2019, en az ise 2018 ve 2020 yıllarında olduğu tespit edilmiştir. Bu tema kapsamında ele alınan çalışmalar metnin yapısını, yazarın ve çizerin ve çizerin edebi özelliklerini, çeviri

kitapların özelliklerini inceleme gibi konuları içermektedir. Çalışmalarda Tom Sawyer, Gülümseten Öyküler, Seksen Günde Devri Alem, The Phantom Tollbooth, Mesnevi, Kaptan Düşükdon, Lettres de mon moulin, Türk Masalları gibi eserler ve Hasan Kallıncı, İsmail Bilgin, Mavisel Yener, Sedat Girit, Gülsevin Kırıl, Hüseyin Yurttaş; Mustafa Rahmi Balaban, Nur İçöz, Hidayet Karakuş, Behiç Ak gibi isimleri ele almaktadır. İncelenen araştırmaların 5 tanesi çocuk edebiyatı uyarlamaları temasına dahil edilmiştir. Çocuk edebiyatı uyarlamaları teması Short'un sınıflandırmalarından bağımsız olarak araştırmacı tarafından ortaya konmuş; bu temaya çocuk edebiyatı eserlerinin sinemaya veya tiyatroya uyarlanışını ele alan çalışmalar dahil edilmiştir. Bu tema kapsamında ele alınan çalışmalar çocuk edebiyatı eserlerinin; drama, tiyatro, sinema, çizgi film gibi sanat dallarına uyarlanması ve bu uyarıların incelenmesi konusunu içermektedir. Uyarlamalar arasında Rafadan Tayda, Kral Şakir, Büyük Sözcük Fabrikası, Eve Yolculuk, Balina ve Mandalina, Kırmızı Elma ve Duvar gibi eserler yer almaktadır. İncelen araştırmaların 5 tanesi birden fazla tema içeren araştırmalar kapsamında ele alınmıştır. Burada yer alan çalışmaların büyük çoğunlukta eserlerin tematik içerik analizi ve metin ve edebi analiz kapsamında değerlendirilerek müfredatla ilişkilendirildiği görülmüştür.

Çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaları inceleme kapsamında ortaya konan çalışmalar değerlendirildiğinde; bu çalışmaların tema incelerken belirli bir sınıflandırma ölçeğine bağlı olarak inceleme yapmadığı, genellikle çalışmaları içerik analiziyle değerlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma Short'un sınıflandırma ölçeği kapsamında değerlendirildiğinden ilgili çalışmalardaki tema ve bulgularla bazı farklılıklar bulunmaktadır. Şahin ve Toprak (2021), Boyraz (2023), Sevim (2020), Yakar (2019)'ın çalışmalarında lisansüstü alanda yapılan araştırmaların en çok yazar ve eser inceleme temasını tercih ettiği bulgusuna ulaşılmışken; bu araştırma kapsamında en çok tercih edilen temanın metin ve edebi analiz teması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yazar ve eser inceleme temasına dahil edilen çalışmaların yazara ait olan eserleri edebi olarak analiz etme amacı taşıması bu temanın Short'un sınıflandırmasında yer alan metin ve edebi analizi temasıyla örtüştüğünü göstermektedir.

Araştırmaya dahil edilen çalışmalar incelendiğinde %83,66'sının nitel, %2,47'sinin nicel, %5,44'nün karma, %8,41'nin yönteme örtük bir şekilde yer verdiği bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmalarda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve anket başta olmak üzere betimsel tarama, fenomenoloji, gözlem, durum çalışması, örnekleme, görüşme; nicel araştırma yöntemlerinden Delphi, sıralı desen, ön test- son test, deneysel/ yarı deneysel ve tarama gibi yöntemlerin tercih edildiği tespit edilmiştir. Balta (2019), Kodan ve Kara (2021), Sevim (2020), Boyraz (2023), Yakar (2019) ve Şahin ve Topra (2021) 'yapmış olduğu çalışmalarda da çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmalarda nitel yöntemin nicel yönteme göre daha fazla tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya dahil edilen lisansüstü çalışmaların 201 tanesinde kuramsal çerçeveye yer verilirken 1 tanesinde bu bölüme yer verilmediği tespit edilmiştir. 192 çalışmada kuramsal çerçeveye ait ayrı bir bölüm olduğu; 9 tanesinde ise kuramsal çerçevenin giriş bölümünde yer bulduğu gözlemlenmiştir. İncelenen araştırmalarda kuramsal çerçeve bölümü yer almasına rağmen çalışmaların büyük bir çoğunluğunda araştırmacının kuramsal çerçevesini hangi isim etrafında şekillendirdiği bilgisine net bir şekilde yer verilmemiştir. Kuramsal çerçevenin net bir şekilde belirli olduğu çalışmalarda ise Sedat Sever, Ferhan Oğuzkan, Tacettin Şimşek, Hasan Latif Sarıyüce ve Halit Karatay gibi isimlerin ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde çocuk edebiyatı üzerine yapılan araştırmaları inceleyen çalışmalarda ise kuramsal çerçeveyi incelemeyi içeren bir alt probleme rastlanılmamıştır.

Öneriler

Bu bölümde çocuk edebiyatı alanında yapılacak olan araştırmaların kapsamı konusunda araştırmacılara fikir vermek amacıyla öneriler sunulmuştur.

- Yapılan bu araştırmayla 2018-2023 yıllarında çocuk edebiyatı üzerine yapılan 202 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan bu çalışmaların 174 tanesi yüksek lisans, 28 tanesi ise doktora tezidir. Bu alanda daha fazla lisansüstü çalışma yapılarak kapsam genişletilebilir; doktora tezi çalışmaları sayısı arttırılabilir.

- Araştırma sonucunda, sınırlı sayıda olan doktora tezlerinin büyük bir bölümünün yeni teoriler oluşturmak, alana yeni bakış açıları sunmak gibi amaçlardan uzak olup edebi eserleri temel ilkeler kapsamında incelemeye sınırlandığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda gelecekte yapılacak doktora çalışmalarının içerik analizlerinden ziyade uygulamaya dönük yapılması önerilebilir.
- Araştırma sonucunda çocuk edebiyatı alanında yapılan çalışmaların en çok metin ve edebi analiz kapsamında yapıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu tema kapsamında ele alınan çalışmaların belirli yazar ve eserleri Sedat Sever, Ferhan Oğuzkan gibi çocuk edebiyatı alanında ünlenmiş kişilerin geliştirdikleri ölçekler doğrultusunda incelendiği ortaya çıkmıştır. Edebi eserleri farklı bakış açılarından inceleyebilme imkânı bulabilmek adına farklı isimler ve dolayısıyla farklı ölçütlerin kullanılabilir.
- Araştırma sonucunda incelenen çalışmalarda az sayıda rastlanan okur tepki araştırmaları, okuma tutumları ve ilgi alanları teması kapsamındaki çalışma sayıları arttırılabilir. Çocuk okurun çocuk edebiyatındaki yeri ve önemi göz önüne alındığında bu ilişkinin daha sık irdelenmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Araştırma bulguları sonucunda incelenen eserlerde mültecilik gibi ülkemizi yakından ilgilendiren temalara sıklıkla yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca incelenen makalelerde mültecilik, göç, göçmenlik gibi kavramların yanında Suriye edebiyatının da sıklıkla incelendiği gözlemlenmiştir. Farklı ülkelerde çocuk edebiyatının hangi boyutlarda olduğunu tespit etmek amacıyla yapılacak olan çalışmalar çocuk edebiyatı alanında çeşitlilik sağlayacağından bu tarz çalışmalar sadece Suriye ile sınırlı kalmamalı, kapsam farklı ülkelerdeki çocuk edebiyatı incelemeleriyle genişletilmelidir.
- Yapılan araştırmalar sonucunda incelenen araştırmalarda oldukça az yer edinen teorik analiz teması ön plana çıkmalı, alanda bu alanda daha fazla çalışma yer almalıdır. Ülkemizde çocuk edebiyatı alanında gelişim ve değişimlerin yaşanabilmesi için yeni yaklaşımlar ortaya konmalı ve uygulamalara geçilmelidir.

- Araştırma sonucunda çocuk edebiyatı alanında yapılan çalışmalarda kuramsal çerçeveye büyük ölçüde yer verildiği fakat araştırmanın hangi isim ekseninde yürütüldüğü bilgisine yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda yapılan akademik çalışmalarda kuramsal ervelerin kapsamının daha net bilgilerle genişletilmesi önerilebilir.

Kaynaklar

- Ahi, S. S. (2020). *Ulusal Kimliğin İnşası Sürecinde Çocuk Edebiyatı Faaliyetleri (1923-1940)*. İstanbul.
- Arıcı, M. R. (2023). *Sanat Bilgisi ve Estetik Algıyı Desteleyen Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Balıkesir.
- Ateş, S. (2021). İlkokulda Çocuk Edebiyatı. H. Akyol, & A. Avşar Tuncay içinde, *İlkokulda Eğitim ve Öğretim* (s. 333-358). Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2012). Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Üzerine Hazırlanan Lisansüstü Tezler Hakkında bir Meta-Analiz Çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 195-206.
- Balta, E. E. (2019, Şubat 21). Çocuk Edebiyatı Üzerine Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İçerik Analizi (2011-2018 Yılları). *OPUS*, s. 464-489.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci; Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 368-388.
- Batdı, V. (2021). Nitel Verilerin Toplanması ve Analizi. B. Çetin, M. İlhan, & M. Şahin içinde, *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (s. 201-225). Ankara: Pegem Akademi.
- Bilgi, S., & Özsoy, T. (2020). Kültürlerarası Perspektiften Aile ve Çocukluk. E. Akgün içinde, *Türk Kültüründe Aile ve Çocuk*.
- Boyraz, N. K. (2023, Ocak 31). Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Konulu Doktora Tezlerinin İncelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies*, s. 134-143.
- Boyraz, N. K. (2023). Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Konulu Doktora Tezlerinin İncelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies*, s. 134-143.
- Bozkurt Yükçü, Ş., İzöglü Tok, A., & Bencik Kangal, S. (2019, Mart 1). Çocuk edebiyatının geldiği son nokta: Okulöncesi dönem resimli e-kitaplara gelişimsel bir bakış. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, s. 139-164.
- Bülbül, M., Türkoğlu, S., & Küzeci, D. (2014). Edebiyat ve Toplumsal İşlevi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*.

- Can, D. T. (2012). *Çocuk Edebiyatı Üzerine Bir Araştırma: Tanımlar, Türler ve Teoriler*. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Edebiyatları Anabilim Dalı, İzmir.
- Çelik, Ö. (2016). *Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın Tarihi Çocuk Romanlarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğelerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sakarya.
- Çiftçi, F. (2015). Çocuk Edebiyatında Yaş Gruplarına Göre Kitaplar ve Özellikleri. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 125-137.
- Çınar, İ. (2009, Mart). *Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Bazı Özellikler*. Eğitim Dergisi: <https://www.egitirim.gen.tr/tr/index.php/arsiv/21-30/sayi-22-cocuk-edebiyati-mart-2009/305-cocuk-kitaplarinda-bulunmasi-gereken-bazi-ozellikler> adresinden alındı
- Dedeoğlu, H., İnce, N. B., & Ulusoy Ünlü, A. (2021). Türkiye'de Yayımlanmış Resimli Çocuk Kitapları Üzerine Kültürel Bir Analiz. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, s. 561-576.
- Demircan, C. (2014, Nisan 1). Çocuk Edebiyatı Konulu Lisansüstü Çalışmalar İle İlgili Durum Araştırması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 23- 35.
- Demirtaş, T. (2012). *Değerler Eğitiminde Edebi Ürünlerden Yararlanma: Nasreddin Hoca Fıkraları*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Sakarya.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Erdal, G. (2007). Çocuk, Kitaplar ve Resim. 2. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı* (s. 405-413). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Erol, F. Z., Elhakan, G. B., & Burulday, V. (2021, Haziran). 3-6 Yaş Dönemindeki Resimli Çocuk Kitaplarının İç ve Dış Yapı Özelliklerinin İncelenmesi. *Akademik Matbuat*, s. 115-130.
- Gökdaş, F. H. (2023). *Ekrem Bektaş'ın Çocuk Romanlarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi, Elazığ.

- Gökmen, B. (2017). *Ödüllü Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuk Edebiyatı Öğeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitimin Kültürel Temelleri Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö., & Katrancı, M. (2012). Resimli Çocuk Kitaplarının Fiziksel, İçerik ve Resimleme Özellikleri Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, s. 258-272.
- Güleç, H., & Gönen, M. (1997). 1974-1993 Yılları Arasında Türkçe Basılmış Olan Resimli Öykü Kitaplarının Resimlendirilme ve Fiziksel Özellikleri Yönünden İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 42-53.
- Güneş, D., & Erdem, R. (2022). Nitel Araştırmaların Analizi: Meta-Sentez . *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 81-98.
- Horasan, A. E. (2015). *Zeynep Cemali'nin Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Açısından İncelenmesi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Konya.
- İşnas, S. (2011). *Masal Türünün Çocuktaki Kavram Gelişimine Etkisi Üzerine Bir Araştırma (Cahit Zarifoğlu Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkçe Öğretmenliği, Afyon.
- Kağıtçıbaşı, Ç., & Ataca, B. (2017). Çocuğun Değeri ve Aile Değişimi: Türkiye'den 30 Yıllık Bir Portre. *Sosyoloji Dergisi*.
- Karadoğan, U. (2019). Çocuk ve Çocukluk” Kavramının Tarihsel Süreçte Değerlendirilmesi. *Çocuk ve Medeniyet*, s. 195-226.
- Karagül, S. (2019, Eylül 17). Çocuk Edebiyatının Temel İşlevleri: Felski'nin Yaklaşımı Doğrultusunda Bir Değerlendirme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, s. 334-351.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavcar, C., & Samur, Ö. İ. (2015). Çocuk Edebiyatı Öğretiminin Önemi. *Türk Dili*, s. 289-290.
- Kılıç, A. F. (2022, ocak 15). Hayat ve Edebiyat. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 21-25.

- Koca, T. (2023). *21. Yüzyılda Masal: Klasik Masal ve Anti-Masal Kitaplarının İçerik Unsurları Bakımından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Konya.
- Koç, O. (2021, Aralık 16). ÇOCUK EDEBİYATI VE ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK TOPLUMSAL BİR BAKIŞ. *International European Journal of Managerial Research Dergisi (EUJMR)*, s. 379-395.
- Kodan, H., & Kara, K. (2021, Haziran 27). Sınıf Eğitimi Bilim Dalı'nda Çocuk Edebiyatı Konulu Lisansüstü Çalışmalara Genel Bakış: Bir Meta-Sentez Çalışması. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, s. 4539-4567.
- Koyuncuoğlu, A. (2021, Mayıs 31). Çocuk Edebiyatının Dünya'daki ve Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi. *Spor, Genç ve Çocuk (SEÇ)*, s. 1-16.
- Kul, N. (2014). *Evensel bakış açısıyla ülkemizde 1930-2010 yılları arasında basılan resimli çocuk kitapları*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Kuyumcu, E. (2024). *Türkiye Türkçesi Ninnilerinin Linguistik Poetikası ve Sınırdış Alanlarla Etkileşimi*. Doktora Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.
- Lukens, R. J., Smith, J. J., & Coffel, C. M. (2021). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. İstanbul: Erdem Yayınları.
- Matthews, G. (2023). *Çocuk ve Felsefe*. İstanbul: Say Kitapevi.
- Oğuzkan, F. (2013). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Önkaş, N. A. (2009). Çocuk Edebiyatı Kitaplarında Şiirin Yeri. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Ören, Z. (2015). *Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiirlerin Çocuk Edebiyatı Bağlamında Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.

- Öztürk, B., & Öztürk, S. B. (2021). Özge Altınok Lokmanhekim'in Resimli Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, s. 138-159.
- Öztürk, H. (2022, Ocak). Sorun Odaklı Çocuk Edebiyatı ve Ölüm Teması. *TYB Akademi*, s. 105-140.
- Sarı, N. (2006). *Çocuk kitapları illüstrasyonları üzerine bir araştırma ve bir örnekleme*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S. (2012). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem.
- Sevim, O. (2020). Çocuk Edebiyatıyla İlgili Lisansüstü Çalışmalardaki Eğilimler: Bir İçerik Analizi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, s. 124-144.
- Short, K. G. (1995). *Research & Professional Resources in Children's Literature: Piecing A Patchwork Quilt*. Newark, Delaware: International Reading Association.
- Şimşek, K., & Kartal, A. (2022, Ağustos). Çocuk Edebiyatının Başlangıcına Dair Bir Değerlendirme. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, s. 344-356.
- Şimşek, T. (2015). Çocuk Edebiyatı Tarihine Ön Söz. *Türk Dili*, s. 15-58.
- Şimşek, T., & Yakar, Y. M. (2020). Çocuk ve Edebiyat. T. Şimşek içinde, *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı* (s. 13-42). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şirin, M. R. (2016). Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı Edebiyatın Amacı ve İşlevi. *Türk Dili*, s. 12-31.
- Şirin, M. R. (2021). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış: Çocuk Edebiyatı Nedir? Ne Değildir?* İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Tan, M. (2019). Çağlar Boyunca Çocukluk. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, s. 71-88.
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi. *Tubar*, s. 161-167.
- Tüfekçi Can, D. (2014). *Çocuk Edebiyatı Kuramsal Yaklaşım*. Ankara: Eğitim Yayınevi.

- Ukay, E. G. (2020). *Okul Öncesi Eğitimde Tekerleme ve Sayışmacaların Kullanımının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Uşak.
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, E. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 188-201.
- Yağmurlu, B., Dost, A., Çıtlak, B., & Leyendecker, B. (2009). Türk Annelerin Çocuk Sosyalleştirme Hedeflerinde Eğitime Bağlı Olarak Gözlemlenen Farklılıklar. *Türk Psikoloji Dergisi*.
- Yangil, M. K., & Kerimoğlu, C. (2014, Ekim). Bilmecelerin Eğitimdeki Yeri ve Önemi. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, s. 341-351.
- Yavuz, D. (2019). Çocuk Edebiyatı ve Kültürel Semboller. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, s. 1751-184.
- Yavuzer, H. (2019). *Çocuk Psikolojisi*. Remzi Kitapevi.
- Yazıcı, N. (2006). Türk Edebiyatında Otobiyografi. *Türkbilig Dergisi*, s. 189-217.
- Yılmaz, N., & Bilican, Y. M. (2021). *Çocuk Edebiyatı ve Felsefe*. İstanbul: Dinazor Çocuk.

Çalışmada İncelenen Lisansüstü Araştırmaların Kaynakçası

- Akbulut, R. (2020). *Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Aksular, Y. (2022). *Ahmet Ali Arslan'ın Derlediği Kars Halk Masallarının Çocuk Edebiyatı Temel İlkeleri Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Ağrı.
- Alaca, J. (2022). *Çocuk, Sinema ve Çocuk Edebiyatı: Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Beyaz Perdeye Aktarımı*. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Giresun.
- Alamdar, S. G. (2021). *Türk ve Batı Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Karakter Çerçevesi Bağlamında İncelenmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Ankara.
- Anaz, Z. (2018). *Mavisel Yener'in Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Dil Özellikleri, Söz Varlığı, Anlatım Teknikleri ve Dış Yapı Özellikleri Bakımından İncelenmesi*. Doktora Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Anılan, S. O. (2020). *Türk ve Dünya Çocuk Edebiyatında Seçkilerle Gülme Teorilerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Mersin.
- Arat, M. (2023). *Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Edebiyatının Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Tasvir Edilmesindeki Rolü: Roald Dahl'ın Revolting Rhymes Başlıklı Eseri*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Arık, Ö. (2021). *Suzan Albek'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Arıkan, B. (2018). *Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Bakımından Memduh Şevket Esenal'ın Öykülerinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirmesi*. Yüksek Lisans, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

- Arıkan, Y. (2018). *Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Arslan, S. (2021). *Vladimir Tumanov'un Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türk Eğitimi, Ağrı.
- Arslan, S. (2022). *Çocuk Edebiyatı Ürünü Olan Çizgi Filmlerdeki Söz Varlığı*. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Giresun.
- Aslan, Y. (2020). *Çocuk Edebiyatında "Çocuk Felsefesi"ne Jackson Konsepti Açısından Bir Yaklaşım*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Atar, Ö. (2022). *Okul Öncesi Eğitimde Yararlanılabilecek Çocuk Edebiyatı Kitaplarının Çocuklar İçin Felsefe Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Ateş, B. (2023). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Motivasyonu, Okuma Tutumu ve Okur Öz Algısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Ateş, Ö. F. (2022). *Biyografi Türüne Kuramsal Bir Yaklaşım ve Türk Edebiyatında Biyografi*. Doktora Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Kastamonu.
- Avcı, B. (2022). *Koray Avcı Çakman'ın Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Gaziantep.
- Aydın, S. (2021). *Çocuk Edebiyatı ve "Louisa May Alcott'un "Küçük Kadınlar" (1868) Adlı Eserinde Değer Olarak "Aile" Kavramı"*. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Aydoğan, M. (2022). *Yerli Yapım Çizgi Filmlerin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi: Kral Şakir ve Rafadan Tayfa Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Zonguldak.

- Ayhan, S. N. (2022). *Türkçe Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Öğütlerin İncelenmesi: Kuşaklar Arası Bir Bakış*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayhan, Y. (2023). *Doğan Gündüz'ün Eserlerinin Çocuk Edebiyatı ve Eğitsel İletiler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tokat.
- Başar, S. (2021). *Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Eğitimi Çerçevesinde Şermin Yaşar'ın Eserlerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Siir Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Siirt.
- Batmaz, Ö. (2020). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Estetik Ölçütler Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Baylan, H. (2022). *KKTC'de Okutulan 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin "Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dayanması Gereken Temel İlkeler" Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Bayraktar, P. (2023). *21. Yüzyıl Becerilerinin Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yansıması: Mlyase Sertbarut Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Baytaş, S. H. (2019). *İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarındaki Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Moral Değerler Sistemi*. Yüksek Lisans, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Baz, B. (2019). *Çocuk Edebiyatı Metinlerine Dayalı Programın İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Baz, M. A. (2021). *Aslı Der'in Yapıtlarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri ve Fantastik Ögeler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Gaziantep.
- Behram, M. (2022). *Çeviri Çocuk Edebiyatı, Yeniden Çeviri ve İdeoloji: Türkçe'de James Matthew Barrie'nin Peter Pan and Wendy Çevirileri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi, Çeviribilim Ana Bilim Dalı, İstanbul.

- Bektaş, F. B. (2022). *Çocuk Edebiyatı ve Eğitimi Kapsamında Hamdullah Köseoğlu'nun Eserlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Konya.
- Bilgen, K. (2021). *Almila Aydın'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Temel İlkelerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Siirt.
- Bilir, H. A. (2023). *Çocuk Edebiyatında Mizah Unsurlarının Çevirisi Bağlamında "Bizim Matrak Sınıf" Serisinin Arapça Çevirilerinin İncelenmesi*. Doktora, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Çeviri ve Kültürel Çalışmalar Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Boyacı, S. A. (2023). *Türk Çocuk Edebiyatında Distopya: Miyase Sertbarut'un Kitaplarında Distopik İ. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.*
- Bilgin, S. (2020). *Çağdaş Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Teknolojinin Sunuş Biçimleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bozdaş, B. Ç. (2022). *Çocuk Edebiyatı ve Mizah Kuramları: Muzaffer İzgü ve Rifat Ilgaz Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bölük, N. (2022). *İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okumayı Tercih Ettikleri Çocuk Edebiyatı Türleri*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Bulut, G. E. (2023). *Çocuk Edebiyatında Fantastik Kurgu İncelemeleri: Harry Potter Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Mersin.
- Ceyhan, M. (2021). *Ahmet Şerif İzgören'in Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siir Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Siirt.
- Cinisli, N. (2021). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğrencilerine Nitelikli Çocuk Edebiyatı Ürünleri Seçmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Coşkun, S. (2019). *Çetin Öner'in Öykülerinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi ve Türkçe Eğitimine Katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ağrı.

- Çağlar, B. (2022). *Çocuk Edebiyatında Sorun Odaklı Yaklaşım*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, Lisansüstü eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Çalık, B. (2022). *Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Hikâye ve Romanlarında Korku Teması (2000-2020 yılları arası)*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Çalık, F. (2021). *Rıfat Ilgaz'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Doktora Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Çalışkan, M. (2022). *The Question of Native American Authenticity and the Concept of Cultural Appropriation in Children's Literature*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Çamurcu, U. (2021). *1958-1964 Yılları Arasında Yayımlanan Çocuk Haftası Dergisinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Çeçen, F. (2021). *Yavuz Bahadıroğlu'nun "40 Geceye 40 Masal" Adlı Kitabının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Siirt.
- Çelik, A. (2018). *Çocuk Edebiyatı Çevirisinde Yaratım: Jules Verne'in "Seksen Günde Devri Âlem" Adlı Eserinin Türkçeye Çevirilerinin İncelenmesi*. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kırıkkale.
- Çetin, M. (2021). *Orhan Kemal Hikayelerinin Çocuk Edebiyatı İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Siir Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Siirt.
- Çetinkaya, D. (2022). *Çocuk Edebiyatı ve Değerler Eğitimi Kapsamında Ali Ekrem Bolayır'ın Çocuk Şiirleri*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Çiftçi, F. (2020). *Mültecilik Temalı Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin 7. Sınıf Türkçe Derslerinde Öğrencilerin Mültecilere Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Çolakça, C. (2019). *Gülsevin Kıral'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkelerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Çorapçı, N. (2019). *Bir Çocuk Edebiyatı Yazarı Olarak Kemalettin Tuğcu: Hayatı, Sanatı ve Çocuk Romanları Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çubukçu, İ. (2023). *Türk Çocuk Edebiyatındaki Öyküleyici Metinler ile Türkçe Ders Kitaplarındaki Öyküleyici Metinlerin Söz Sanatları Bakımından İncelenmesi*. Doktora, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Danışman, T. (2019). *2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabında Bulunan Metinlerin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Demir, M. (2019). *Çocuk Edebiyatında Yiyecek Ögelerin Çevirisi: Dav Pilkey'in Kaptan Düşükdön Serisi Üzerine Bir Çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demir, Z. (2019). *Amerikan Çocuk Edebiyatında Değişen Ahlaki Ses: E. B. White ve Topluluk Ruhu*. Yüksek Lisans, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Demir, Z. (2022). *Aslı Der'in Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Demirci, N. (2023). *Etkinlikler ve Zihin Haritalama Yoluyla Matematik Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatı İle Matematiği İlişkilendirme Becerilerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Demirdal, A. (2019). *Çocuk Dergilerinin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Demirdöğen, M. (2018). *İslami Çocuk Edebiyatı Çerçevesinde Enver Tunçalp'in Eserlerinde Dini-Ahlaki Muhteva*. Yüksek Lisans, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

- Demirel, Ş., & Seven, S. (2021). *Çağdaş Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, S. (2021). *Çocuk Edebiyatında Distopik Bağlam ve Çocuğun Biyopolitikası*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Karşılaştırmalı Edebiyat Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Dinç, Z. P. (2019). *Çocuk Edebiyatı Bağlamında Çankırı Masalları ve Masal Müzeciliği*. Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çankırı.
- Durmaz, U. (2022). *6. Sınıd Türk.e Ders Kitabı'nda Bulunan Metinlerin Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Taşınması Gereken Nitelikler Bakımından İncelenmesi*. Erzurum.
- Dursun, E. (2022). *Göç ve Mülteci Konulu Türkçe ve Çeviri Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Eğitsel İletilerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Dursun, Y. Y. (2022). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Aile Kurumu (Sevim Ak ve Üzeyir Gündüz Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durukan, B. (2019). *Alphonse Daudet'nin lettres de mon moulin Adlı Eserinin Türk Çocuk Edebiyatı Altında Alınlanması Üzerine İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Duyar, H. (2021). *Çocuk Edebiyatı Yazarı Sara Şahinkanat'ın Kitaplarının Değerler Eğitimi Kapsamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Duymaz, Z. (2020). *Jıhn Ronald Reuel Tolkien'in The Hobbit Adlı Eserinin Türkçe Çevirilerinin Yeniden Çeviri Varsayımı ve Çocuk Edebiyatı Kapsamında İncelenmesi*. Yüksek lisans, İstanbul Okan Üniversitesi, Çevrebilim AnaBilim Dalı, İstanbul.
- Dündar, N. (2019). *Ortaokul Öğrenci Velilerinin Çocuk Edebiyatına Yönelik Farkındalıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Düzenli, E. (2019). *Hidayet Karakuş'un Hikâyelerinin Çocuk Edebiyatının Temel Unsurları Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi, Lisansüsyü Eğitim Enstitüsü, Bayburt.

- Düzkaya, G. (2021). *Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Demokratik Kültür Bilinci Edinimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Efe, Ş. Ç. (2019). *Çocuk Edebiyatı Kapsamında Çizgi Romanlaştırılan Dede Korkut Hikayelerinin Yapı ve Eğitsel Değerler Yönünden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Eğridere, Z. Z. (2019). *Mevlana'nın Mesnevi'sinden Seçmelerin Bulunduğu Çocuk Kitaplarının Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Elkatmış, V. (2020). *Çocuk Edebiyatında Engellilik Teması ile Karşılaşan Çocukların Engelliliği Algılamaları Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erdoğan, M. E. (2021). *Nezihe Meriç'in Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Kütahya.
- Erişik, K. (2019). *Çocuk Edebiyatı Yazarı Hasan Kallıncı'nın İlkokul Düzeyindeki Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Erkal, S. (2022). *Çocuk Edebiyatı Çerçevesinde Hafize Çınar Güner'in Eserleri Üzerine İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Erturan, M. (2023). *Çocuk Edebiyatında Farklılık İncelemeleri Astrid Lindgren Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Gedik, G. (2021). *Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatı'nın Yeri, Önemi ve Kullanımı/ Küçük Prens Romanının B1 Düzeyine Uyarlanması*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Gökçe, H. B. (2023). *Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Mizahın İşlevleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.

- Gönül, D. A. (2022). *Çağdaş Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Okunmasında 21. Yüzyıl Becerilerini Temel Alan Öğrenme Öğretme Süreçlerinin Geliştirilmesi*. Doktora, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Göztok, İ. E. (2023). *Türkiye Diyanet Vakfı Tarafınca Yayımlanan Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı İlkelerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Gülcü, A. (2021). *Hayat Bilgisi Öğretiminde Çocuk Edebiyatı ile Yapılandırılış Dramaya İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri ve Bir Uygulama Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Güllü, B. (2021). *Çocuk Edebiyatında Etkili İletişim*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gülmez, Y. (2021). *Yaratıcı Dramanın Bakış Açısıyla Barış Temalı Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Çocuk Tiyatrosuna Dönüştürülmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Günaydın, H. (2022). *Abdullah Harmancı'nın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Ağrı.
- Güneş, B. (2019). *Mustafa Rahmi Balaban'ın Çocuk Edebiyatı İle İlgili Eserleri Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Han, Ş. (2022). *Cemil Kavukçu'nun Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Ögelei Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Han, T. (2022). *Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Çok Yönlü Değerlendirilmesi: Sara Gürbüz Özeren Örnekleme*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ağrı.

- İnal, B. (2021). *Okul Öncesi Dönem Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Gelişimsel Bir Özellik Olarak Özerkliğin Temsili*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnalöz, M. (2023). *Sulayman Rısbayev ile Gülten Dayıoğlu'nun Eserlerinin Çocuk Edebiyatı Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi, Türkoloji Ana Bilim Dalı, Bişkek.
- İncik, İ. H. (2023). *Çocuk Edebiyatı Alanında Hazırlanan Tezlerin Bibliyometrik Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tokat.
- İpek, G. K. (2019). *Nur İçözü'nün Romanlarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- İspirin, K. E. (2019). *Michael Ende'nin Çeviri Çocuk Edebiyatı Kitaplarının Çocuk Edebiyatına Uygunluğu ve Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- İşık, E. (2023). *Mevlâna İdris Zengin'in Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Bibliyoterapi Unsurlarına Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kaldırım, A. Y. (2019). *Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Edebi Metinlerin Çocuk Edebiyatı Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kalfa, B. (2020). *Çocuk Edebiyatında Değerler Eğitimi: Ümit Kaftancıoğlu Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kaplan, N. (2023). *Çağdaş Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Estetik Ölçütler Bakımından İncelenmesi: TRT Çocuk Dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaplanlı, N. A. (2019). *İspanya'da İç Savaş Sonrası Çocuk Edebiyatı ve Örnek Bir İnceleme: Antoñita La Fantástica*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Kara, G. (2022). *H. Salih Zengin'in Çocuk Edebiyatı Çalışmaları*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Karabulut, H. (2019). *Marshall Yardımı Çerçevesinde Yayımlanan Eserlerinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Karadeniz, E. (2019). *Behiç Ak'ın Çocuk Hikâyelerinin Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Karakuş, E. (2022). *Çocuk Edebiyatında Dini ve Kültürel Öğelerin Çevirisi: Kısasu'n Nebiyyin Li'l Etfal Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Çeviribilim Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Karakuş, M. H. (2018). *Çocuk Edebiyatı Eserleriyle İnsan Hakları Eğitimi Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Karaz, B. (2021). *KKTC 5. Sınıf Türkçe Ders kitabında Yer Alan Metinlerin Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Kartal, J. (2021). *1930-1950 Yılları Arasında Sovyet Çocuk Edebiyatında Çocuk Tipleri ve Ana Motifler (A. P. Gaydar, L. A. Kassil ve V. P. Katayev'in Seçilmiş Uzun Öykülerinde)*. Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Kaş, A. (2023). *İmgebilim Açısından Fars-Arap-Türk Karşılaştırmalı Çocuk Edebiyatı*. Doktora Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eskişehir.
- Kavas, M. (2023). *Çocuk Edebiyatında Fantastik Tür: Valerie Thomas ve Fatih Erdoğan Üzerine Bir Karşılaştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Türkçe Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Mersin Üniversitesi.
- Kaya, M. (2019). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Empati Becerisinin Gelişimine Etkisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Kayacan, E. (2023). *Narnia Günlükleri Adlı Eserin Çocuk Edebiyatı İlkeleri Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Keskin, M. Ç. (2022). *Çocuk Edebiyatı Ürünleri ile Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Göçle Gelen Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Becerisine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çankırı.
- Kibris, P. E. (2019). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Duyarlık Eğitimi Bağlamında İncelenmesi: Gülten Dayıglu Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Kilci, K. (2018). *Suriye'de Çocuk Edebiyatı (Zekeriya Tamir Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kılıç, E. C. (2019). *Roald Dahl'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Mizah Unsurları*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kılıçaslan, E. (2019). *Naki Tezel'in "Türk Masalları" Adlı Kitabının Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Kirazlı, N. (2018). *Behiç Ak'ın Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kırcı, A. (2020). *Sorun Odaklı Çocuk Edebiyatı Eserleri Üzerine Okur Merkezli Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Koca, E. (2022). *Türk Çocuk Edebiyatı Kitapları ve Çeviri Çocuk Edebiyatı Kitaplarının Belirlenen Estetik Ölçütler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Trabzon.
- Kocaoğlu, M. (2023). *Çocuk Edebiyatına Fantastik: Roald Dahl Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Mersin.
- Koçak, E. (2022). *Necati Güngör'ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Bursa.

- Koçak, N. (2022). *Ödüllü Çocuk Edebiyatı Kitaplarının İlkokula Uygunluğunu Çocuk Edebiyatı Yönünden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği, Mersin.
- Konür, E. (2021). *Çocuk Edebiyatındaki Toplumsal Cinsiyet Kod ve Öğretilerinin Eğitime Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Kösteloğlu, Z. (2020). *Okul Öncesi Dünya Çocuk Edebiyatında Empati Olgusunun Karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Karşılaştırmalı Edebiyat, Eskişehir.
- Kudak, H. (2021). *Tahir Alangu'nun "Billur Köşk Masalları" Adlı Kitabının Çocuk Edebiyatı Temel İlkeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, Siirt.
- Kuralkan, Ş. (2022). *Çocuk Edebiyatı Yayıncılığı ve Transmedya Hikaye Anlatıcılığı: TRT Çocuk Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Gazetecilik Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Kurç, D. (2023). *Ömer Seyfettin'in Hikayelerinin Çocuk Edebiyatına Uyarlanması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Lofçalı, H. (2023). *Kuzey Makedonya Türk Çocuk Edebiyatında Necati Zekeriya'nın Çocuk Hikayeleri Üzerine Bir Değerlendirme*. Yüksek Lisans Tezi, Kırklareli Üniversitesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı, Kırklareli.
- Marasalı, S. (2022). *Uygur Çocuk Edebiyatından Seçme Oyunlar ve Oyunların Çocuklara Kazanımları*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları, Muğla.
- Merdane, F. (2019). *İlkokul 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Nitelikleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Meriç, B. B. (2022). *Çocuk Edebiyatıyla Ötekileştirme(me): Bir Eylem Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

- Mertaş, M. A. (2019). *Seza Kutlar Aksoy'un Çocuk Romanlarının Çocuk Edebiyatı Ölçütlerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Namazcı, M. (2020). *Türkçe Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Üç Kuşakta Değişen Aile*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nergiz, G. (2019). *Anne Babaların Çocuk Edebiyatı Ürünleri Seçebilme Yeterlilikleri: Mersin İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Oğuz, Ö. (2020). *Çocuk Edebiyatında Değerler*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Oktaç, G. (2023). *Çocuk Edebiyatında Ekoeleştiri*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Okur, V. S. (2023). *Diyanet İşleri Başkanlığı Hikâye ve Etkinliklerle Değerler Eğitimi Seti (II)'nin Din Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Din Eğitimi, Ankara.
- Olukcu, E. (2019). *İsmail Bilgin'in Büyük Türk Bilginleri Dizisinin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Orak, G. (2022). *Çocuk Edebiyatı Yazarlarının Bir Karakter Olarak Hayvanları Ele Alış Biçimleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, İstanbul.
- Orhan, M. (2020). *TÜBİTAK Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Yönünden İncelenmesi*. Doktora Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kırıkkale.
- Orhun, B. D. (2019). *Çocuk Edebiyatında Estetik Ölçütlerin Belirlenmesi ve Bir Çocuk Edebiyatı Kitabının Estetik Ölçütleri Açısından Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Öncü, M. (2023). *Çocuk Edebiyatı Kitaplarının Eleştirel Düşünme Bağlamında İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Özay, Ş. (2019). *Çocuk Edebiyatı Açısından Ülker Köksal'ın Romanlarında Değerler Eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özbaşı, S. (2020). *Türk Çocuk Edebiyatında Sevim Ak Romanları ve Toplumsal Cinsiyet Algısı*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, H. (2021). *Akran Zorbalığı Temalı Çocuk Edebiyatı Okuma Etkinliklerinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Akran Zorbalığıyla Başa Çıkma Stratejilerini Kullanmalarına Etkisinin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Özer, A. (2022). *İlkokul Öğrencilerinin Matematiği Gerçek Hayatla İlişkilendirme Becerilerinin Çocuk Edebiyatı Eserleri Bağlamında İncelenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özgül, E. (2023). *Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Dil Bilgisi Öğretiminde Başarıya Etkisi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Öztürk, H. (2021). *Necîb El-Kîlanî'nin Edebu'l-Etfal Fi Dav' İ'l-İslâm Adlı Eserinde İslâmi Çocuk Edebiyatına Bakışı*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri, İstanbul.
- Öztürk, Y. (2019). *Hüseyin Yurttaş'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Bulunması Gereken Özellikler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Palaz, F. S. (2019). *Çocuk Edebiyatı Açısından Birsen Ekim Özen'in Eserleri ve Eserlerinde Yansıttığı Değerler Üzerinde İncelemeler*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Pehlivan, R. (2023). *İslami Çocuk Edebiyatında Hadis Konulu Eserlerin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Polat, M. A. (2022). *Okul Kavramı Bağlamında Türk Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Milli Eğitimin Genel Amaçları ile Uyuşmayan İfadeler*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Düzce.

- Polat, Z. (2018). *Mevlâna İdris Zengin'in Çocuk Edebiyatı Türündeki Eserlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Quilichini, D. E. (2020). *Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Yönelik Çocuk Edebiyatı Eserleri Seçme Ölçütleri ve Öneriler*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sakar, C. (2018). *Türkiye ve Almanya'da Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Çocuk Edebiyatı Dersine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Sarıçetin, N. (2022). *Toplumcu Gerçekçiliğin Çocuk Edebiyatı Eserlerine Yansımaları: Behiç Ak ve Christine Nöstlinger Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Seday, L. (2021). *Çocuk Edebiyatından Hareketle Çocuk Hakları İle İlgili Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Sel, H. (2019). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Günümüz Çocuk Edebiyatı Yazar ve Şairlerine İlişkin Farkındalıkları: 2000 ve Sonrası*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Shaini, R. (2019). *Makedonya Türk Çocuk Edebiyatında Değerler Eğitimi Tomurcuk Dergisi Örneği*. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Sıddık, C. (2019). *Çocuk Edebiyatında Çevreci Eleştiri: Hasan Ali Toptaş'ın Ben Bir Gürgen Dalayım Eseri Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Soysal, Ö. K. (2018). *Eğitim Fakültelerindeki Çocuk Edebiyatı Öğretiminin Değerlendirilmesi (Bir Ders Tasarımı Örneği)*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Söylemez, M. (2021). *Çocuk Edebiyatı Eserlerinin İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı Kazanımları Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Süer, N. (2021). *Bir Çocuk Edebiyatı Yazarı Olarak Toprak Işık Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Sütcü, S. S. (2022). *Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Zorbalık Olgusu Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Şahin, Ç., & Toprak, E. (2021). İlkokul Düzeyinde Çocuk Edebiyatına İlişkin Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, s. 225-241.
- Şahin, Ç., & Toprak, E. (2021, Ocak 20). İlkokul Düzeyinde Çocuk Edebiyatına İlişkin Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, s. 225-241.
- Şahin, H. (2023). *Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" Adlı Roman Serisinin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Şanda, N. (2022). *Özgür Balpınar'ın Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Türkçenin Söz Varlığı Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sinop Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Sinop.
- Şener, C. (2022). *Çocuk Edebiyatında Deyimlerin Çevirisi: Jeff Kinney'in Saftirik Greg'in Günlüğü Serisi Üzerine Bir Çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, İngilizce Mütercim Tercümanlık Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Şener, O. Z. (2021). *Dini Tarihi Kaynaklı Olağanüstü Anlatıların Dini Çocuk Edebiyatı Açısından Değerlendirilmesi ve Hz. Ali Cenknemeleri'nin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Şimşek, K. (2022). *Suriye'de Çocuk Edebiyatı ve Bir Çocuk Edebiyatçısı Olarak Süleyman el-İsa*. Doktora, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Tabak, G. D. (2023). *ÇETO: Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi Dergisinin Biçim ve İçerik Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Tacettin, Ş., & Yasin, Y. M. (2020). Çocuk ve Edebiyat. T. şimşek içinde, *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Grafiker Yayınları.

- Takak, T. (2022). *Hayat Bilgisi Derslerine Çağdaş Türk Çocuk Edebiyatı Öykülerini Eklelemek: Bir Eylem Araştırması*. Doktora, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tarhan, H. (2021). *Sabahattin Ali Öykülerinin Çocuk Edebiyatı İlkeleri ve Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Siirt.
- Taşkın, A. (2022). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersleri İçin Çocuk Edebiyatı Okuma Yörüngesi*. Doktora, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bolu.
- Taştan, Y. (2023). *Çocuk Edebiyatı Alanında Yayımlanan Makalelerin Eğilimleri ve Akademik Metin Hazırlama İlkelerine Uygunluğu Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Temur, M. (2018). *Çocuk Edebiyatında Göç ve Göçmenlik Olgusu*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tezyürek, G. (2018). *Mark Twain'in Tom Sawyer'in Maceraları Adlı Eserinin Türkçe Çevirilerinin Çocuk Edebiyatı Bağlamında Karşılaştırmalı ve Betimleyici Bir İncelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tokkal, E. (2023). *Batı ve Türk Çocuk Edebiyatında Seçilen Eserler Işığında Kutsal ve Kutsalla İlişkilere Bakış*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Topaç, B. Y. (2020). *Türkçe Çocuk Edebiyatı Alanında Çeviri (1970-1980)*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Çeviribilim Anabilim Dalı, İstanbul.
- Toy, D. (2022). *Engelli Birey Algısında Çocuk Edebiyatının Çocuk Gelişim Alanlarına Etkisi: İçimdeki Müzik Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Tulumcu, F. İ. (2021). *Çeviri Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Yer Alan Değerlerin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Tunç, A. (2021). *Çocuk Edebiyatı Eserlerine Psikanalitik Bir Yaklaşım (Roald Dahl'ın Çocuk Kitapları Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Turan, Ö. (2022). *Behiç Ak'ın Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tokat.
- Türkoğlu, N. B. (2018). *Evin Anlam ve Temsiliyeti: Resimli Çocuk Edebiyatındaki Görsel ve Yazılı Veriler Üzerinden Bir Okuma Denemesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uyar, Y. E. (2019). *Hasan Kallımcı'nın Destan Romanlar Serisinin Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Uygun, O. (2019). *Çocuk Edebiyatı mı Yetişkin Edebiyatı mı? Muğlak Bir Metin Olarak Norton Juster'in The Phantom Tollbooth Adlı Eserinin Türkçe Çevirisinin Çeviri Biçemi Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uyumaz, F. (2019). *Sedat Girgin'in Resimlediği Kitaplardan Örneklerle Çocuk Edebiyatında Resim-Metin İlişkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Üremen, S. (2019). *Betül Avunç'un "İkiz Gezegenler"inde Çocuk Edebiyatı Öğeleri ve Kültürel Miras Eğitimi: Etkinlik Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yağmur, S. (2019). *Türk Çocuk Edebiyatında Doğa- Çocuk İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yakar, F. A. (2019). *Türkiyede çocuk edebiyatı alanında yapılan lisansüstü çalışmaların içerik ve yöntem açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Yakar, F. A. (2019). *Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İçerik ve Yöntem Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği , Burdur.

- Yalçın, R. (2022). *Abbas Cılga'nın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Çankırı.
- Yavuz, D. (2019). *Çocuk Edebiyatı ve Kültürel Semboller*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yazıcıoğlu, S. (2022). *Çok Okunan Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yeğın, F. Y. (2023). *Çocuk Edebiyatında Veganlık ve Vejetaryenlik İle İlgili Eserlerin İçeriklerinin ve İşleniş Biçimlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım, İ. O. (2021). *Çocuk Edebiyatında Değer Aktarımı*. Doktora, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Yıldırım, M. (2021). *İbrahim Aşki'nin [Tanık] Çocuk Edebiyatı ve Eğitimindeki Yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Yılmaz, A. (2023). *Sara Şahinkanat'ın Resimli Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Temel İlkeleri ve Çocuklarda Felsefi Düşünme Becerisi Yönünden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Rize.
- Yumuşak, A. (2023). *İlkokul 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Metinlerin Çocuk Edebiyatı Ölçütlerine Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Yüksel, B. (2020). *Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından Behiç Ak'ın Kitaplarında Görsel Tasarım, Değerler ve Metin İlişkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yüksel, G. (2022). *Seza Kutlar Aksoy'un Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Toplumsal Rollere Bakış*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

EK-A: Araştırma Etik Komisyon İzin Muafiyeti Formu/ Araştırma Etik Komisyonu Onay

Bildirimi

Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Tez Çalışması/Araştırma Etik Komisyon İzin Muafiyeti
Formu

F46

17 / 05 / 2024

Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Başkanlığına

Tez/Araştırma Başlığı	Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılmış Araştırmalar Üzerine Bir Meta Analiz Çalışması
------------------------------	--

Yukarıda başlığı/konusu verilen tez/araştırma çalışmam,

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır.
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne veya ruh sağlığına müdahale içermemektedir.
4. Anket, ölçek (test), mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme gibi teknikler kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen araştırmalar niteliğinde değildir.
5. Diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri kullanımını (kitap, belge vs.) gerektirmektedir. Ancak bu kullanım, diğer kişi ve kurumların izin verdiği ölçüde Kişisel Bilgilerin Korunması Kanuna riayet edilerek gerçekleştirilecektir.

Çalışmada kullanacağım veriler:

(X) Kamusal erişime açık (buraya yazınız): Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı Tez Merkezi

() Özel izin ve onaya tabi (buraya yazınız):

() Üretilmiş veri (buraya yazınız):

() Diğer (buraya yazınız):

Yükseköğretim Kurumları Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Komisyondan/Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Beliz İmge İçgen
(Araştırmacı Adı Soyadı, İmzası)

Araştırmacı Bilgileri

Adı Soyadı	Beliz İmge İçgen		
Öğrenci ise No	N22135565		
Ana Bilim Dalı	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı		
Programı	Sınıf Eğitimi		
Çalışma Türü	☒ Tez Makalesi	☐ Tezden Üretilen Yayın	☐ Araştırma
Statüsü	☒ Yüksek Lisans	☐ Doktora	☐ Bütünleşik Dr. ☐ Diğer

Danışman Görüşü ve Onayı*

Hakan Dedeoğlu
(İmza)

EK-B: Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- * tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- * görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- * başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- * atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- * kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- * bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

...../...../.....

(İmza)

Beliz İmge İÇGEN

EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Başkanlığına,

...../...../.....

Tez Başlığı : Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Üzerine Yapılan Lisansüstü Çalışmalara Betimsel Bir Analiz

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmamın tamamı (kapak sayfası, özetler, ana bölümler, kaynakça) aşağıdaki filtreler kullanılarak **Turnitin** adlı intihal programı aracılığı ile kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Rapor Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı	Gönderim Numarası
08/05 /2024	119	2547	28/06/2024	%5	108831531

Uygulanan filtreler:

1. Kaynaklar hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan eder, gereğini saygılarımla arz ederim.

Ad Soyadı: Beliz İmge İçgen

Öğrenci No.: N22135565

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

İmza

Programı: Sınıf Eğitimi

Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Hakan Dedeoğlu

EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY
Graduate School of Educational Sciences
To The Department of

Thesis Title: A Descriptive Analysis Of Graduate Studies On Children's Literature İn Türkiye (2018-2023)

The whole thesis that includes the *title page, introduction, main chapters, conclusions and bibliography section* is checked by using **Turnitin** plagiarism detection software take into the consideration requested filtering options. According to the originality report obtained data are as below.

Time Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defense	Similarity Index	Submission ID
08/05 /2024	119	2547	28/06/2024	%5	108831531

Filtering options applied:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Educational Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Lastname: Beliz İmge İçgen
Student No.: N22135565
Department:
Program: Primary Education
Status: Masters Ph.D. Integrated Ph.D.

Signature

ADVISOR APPROVAL

APPROVED
Prof. Dr. Hakan Dedeoğlu

EK-D: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

..... / /

(imza)

Beliz İmge İÇGEN

"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3 şahıslara veya kurumlara haksız kazanç; imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

*Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

